

نخستین رسانه
بازار سرمایه

۲۱۶
بازار

ماهنامه

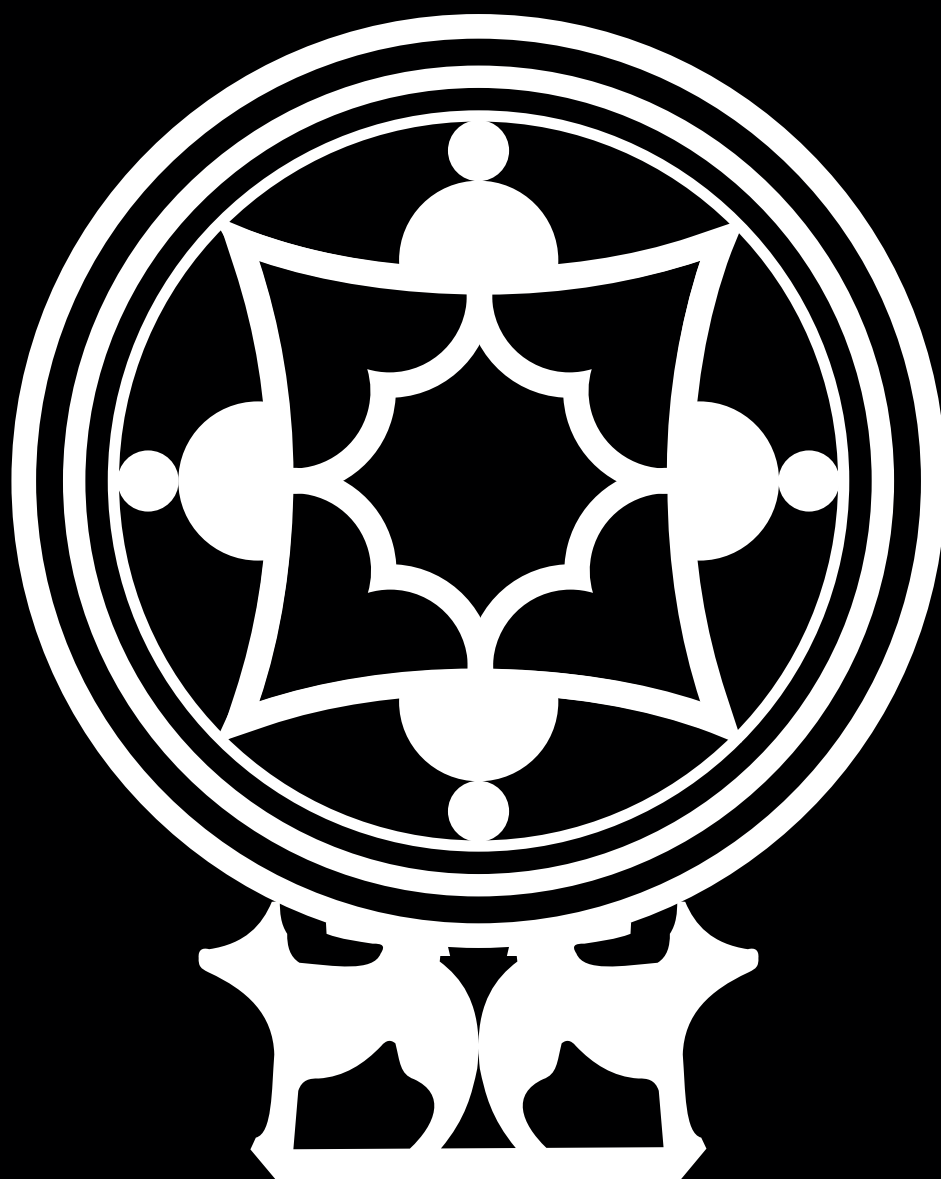
[بها ۲۰۰,۰۰۰ تومان]

تیرماه ۱۴۰۲

حاکمیت شرکتی و بازار سرمایه

BOURSE MAGAZINE

🌐 WWW.TSEMAG.IR
✉ INFO@TSEMAG.IR

ماهنامه بورس

نخستین رسانه بازار سرمایه ایران

صاحب امتیاز:

بورس اوراق بهادار تهران (شرکت سهامی عام)

مدیر مسئول:

محمود گودرزی

سر دبیر:

علی نمکی

دبیر علمی:

سیده محبوبه جعفری

همکاران این شماره:

علی اسکینی، صبا مرادی نیا، مریم نبی پور، حمید حیدری

آرمین صادقی عدل، رعنا عباسقلی نژاد، سینا خورشیدی

کمیته مشورتی:

علی عباس کریمی، محمدامین قهرمانی، رضا کیانی

گرافیک و صفحه آرایی:

مهرزاد رضائی جوردهی

طراح جلد:

مهرزاد رضائی جوردهی

گروه عکس:

حسن کریمی، علی شوروزی

نقل مطالب فقط با ذکر منبع و مأخذ مجاز است.

آرا و عقاید طرح شده در مطالب ماهنامه، لزوماً دیدگاه شرکت بورس

اوراق بهادار تهران نیست.

تلفکس:

۵۷۲-۵۷۴ داخلی (۰۲۱) ۲۶۷۴۰۷۱۸

نشانی:

تهران، سعادت آباد، بلوار شهر داری، نبش سیزدهم شرقی

ساختمان بورس اوراق بهادار تهران

کد پستی:

۱۹۹۸۸۹۶۵۵۱

پایگاه اینترنتی ماهنامه:

www.tsemag.ir

چاپ:

چاپ سنا (تولید: مجتمع چاپ کوفه)

شمارگان:

۱۰۰ نسخه

فهرست

سخن سردبیر

حاکمیت شرکتی و بازار سرمایه ۲

روی خط خبر

رویدادهای خبری ۴

پرونده ویژه

اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی در راستای حمایت از منافع سرمایه گذاران در بازار سرمایه ۱۴

تحلیل صنعت

نگاهی به وضعیت زنجیره فولاد در کشور با تمرکز بر تولیدکنندگان آهن اسفنجی ۲۴

خلاصه عملکرد صندوق ها

عملکرد صندوق های سرمایه گذاری در تیر ماه ۱۴۰۲ ۳۶

تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان

مروری بر تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان در تیر ماه ۱۴۰۲ ۴۴

معرفی فعالان بازار سرمایه

معرفی مدیریت نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار ۵۲

معرفی تالار منطقه ای قم ۵۴

مقالات و پژوهش هایی در بازار سرمایه

بورس ها، مسئولیت و اقدامات آنها در قبال مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری ۵۸

برترین تیترهای ماه

پرونده ویژه

اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی در راستای حمایت از منافع سرمایه گذاران در بازار سرمایه

سخن سردبیر

حاکمیت شرکتی و بازار سرمایه

خبر ویژه

اجرای حاکمیت شرکتی باعث تقویت اعتماد در بازار سرمایه و افزایش پاسخگویی ناشران بورسی می شود

حاکمیت شرکتی و بازار سرمایه

دکتر علی نمکی

سردبیر ماهنامه بورس

در حقیقت این موضوعات، ظرفیت‌هایی هستند که در صورت رعایت اصول حاکمیت شرکتی می‌توان به دستیابی به آنها امیدوار بود. از طرفی، ذیل موضوع گزارشگری در دستورالعمل حاکمیت شرکتی، به موضوعاتی همچون گزارش پایداری نیز می‌توان اشاره کرد که به جنبه‌های اجتماعی و عام‌المنفعه در ارائه گزارش به سهامداران مرتبط می‌شود. از جمله موضوعات روز در این حوزه، بحث‌هایی چون ESG (Environmental, social, and governance) است که به جنبه‌های زیست‌محیطی و مسئولیت اجتماعی در بنگاه‌ها و ارتباط آنها با حاکمیت شرکتی مربوط می‌شود.

از آنجا که یکی از ابعاد حاکمیت شرکتی تنظیم روابط میان سطوح مختلف مدیران و سهامداران است و با توجه به حضور غیرموظف بخش عمده‌ای از مدیران بنگاه‌های اقتصادی که البته طبق قانون مسئولیت ایشان همانند اعضای موظف در نظر گرفته شده است، همچنین اذعان بسیاری از اعضای غیرموظف هیئت مدیره شرکت‌ها به عدم اطلاع از ریزموضوعات مطرح شده میان بنگاه‌ها و سازمان بورس و اوراق بهادار به عنوان نهاد ناظر، مناسب است که با توسعه سامانه‌های ارتباطی از جمله «سامانه ستان (setan)» به ارتباط مستمر میان نهاد ناظر و اعضای غیرموظف هیئت مدیره شرکت‌ها امیدوار بود تا ضمن کاهش تخلفات صورت پذیرفته، منافع سهامداران نیز تأمین شود.

در پایان با توجه به همزمانی موضوع اصلاح قانون بازار اوراق بهادار با بحث‌های حاکمیت شرکتی، پیشنهاد می‌شود از فرصت «لحاظ مفاهیم و ایده‌های حاکمیت شرکتی در اصلاحیه قانون بازار اوراق بهادار» استفاده مؤثری شود تا ان شاء الله شاهد ثبات، همچنین اعتماد پایدار به بنگاه‌های فعال و بازار سرمایه باشیم.

آموزشی و نشست‌های تخصصی برای توسعه مفهوم حاکمیت شرکتی و آشناسازی فعالان بازار با این بحث و دستورالعمل در دستور کار قرار گیرد.

نکته مهم در بازار سرمایه در شرایط کنونی «جلب اعتماد فعالان بازار» برای حضور و فعالیت بیشتر است. تقویت این کلیدواژه هم می‌تواند از سمت سازمان بورس و اوراق بهادار، ارکان بازار و حوزه کلان اقتصادی پیگیری شود و هم برگرفته از رفتار بنگاه‌های اقتصادی فعال در بازار باشد. در حقیقت کلیه اقدامات ثبات‌زای کلانی که از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و مجموعه دولت و حاکمیت انجام می‌شود می‌تواند تقویت اعتماد فعالان بازار را در پی داشته باشد. همچنین ایجاد اعتماد در بازار سرمایه محصول رفتار سنجیده و همراه با شفافیت «بنگاه‌های اقتصادی فعال در بازار» است، در واقع حاکمیت شرکتی را می‌توان فصل مشترک میان فعالیت این بنگاه‌ها و ارکان بازار برای افزایش اعتماد فعالان و سرمایه‌گذاران به‌طور اخص سرمایه‌گذاران حقیقی به بورس دانست.

در بحث حاکمیت شرکتی، علاوه بر فعال شدن ارکان بازار و نهادهای نظارتی بیرونی برای دقت در حفظ حقوق عامه ذینفعان، ارکان بنگاه‌های اقتصادی نیز با توجه به منافع حاصل از تمرکز بر این اصل مهم، از جمله پاسخگو نمودن مدیران و رعایت شفافیت، به دنبال توسعه رعایت اصول حاکمیت شرکتی در میان شرکت هستند. در چند ماه اخیر در کنار این اقدام توسعه‌ای، موضوعاتی همچون تشکیل بازار سرمایه‌گذاری حرفه‌ای و بحث حمایت از سهامداران حقیقی و خرد نیز در بازار سرمایه مطرح بوده است، موضوعاتی که ما نیز در شماره‌های پیشین ماهنامه بر روی آنها و ابعادشان تمرکز کرده‌ایم.

در طول سالیان گذشته همگام با توسعه بازار سرمایه و در راستای پیاده‌سازی روح حاکم بر ماده ۲ قانون بازار اوراق بهادار، مبنی بر افزایش و ارتقای شفافیت و حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، یکی از دغدغه‌های مهم ارکان بازار، جاری‌سازی اصول حاکمیت شرکتی با هدف رعایت منافع همه ذینفعان بوده است.

یکی از مهم‌ترین اهداف پیاده‌سازی حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه، ایجاد تعادل میان منافع همه ذینفعان و تنظیم روابط بین آنها است که در صورت پیاده‌سازی حاکمیت شرکتی به نحو مناسب، این مهم محقق خواهد شد. در اکثر مطالعات بین‌المللی به مواردی همچون «افزایش شفافیت و افشای به موقع اطلاعات صحیح» و «تضمین سلامت بازار» به عنوان یکی از نتایج مهم حاصل از پیاده‌سازی حاکمیت شرکتی اشاره شده است. در حقیقت هدف غایی از پیاده‌سازی حاکمیت شرکتی در بنگاه‌های اقتصادی این است که هیچ گروهی از سهامداران نباید نگران منافع به حقشان باشند. حمایت از اثربخشی، کارایی، رشد پایدار، ثبات مالی شرکت‌ها و کاهش ریسک‌های محتمل نیز از دیگر اهداف اجرای حاکمیت شرکتی هستند.

در بازار سرمایه ما چند سالی است که در حوزه توسعه مفهوم حاکمیت شرکتی و پیاده‌سازی آن تلاش‌هایی صورت پذیرفته است. آخرین اقدام تقنینی برای این مهم، تصویب دستورالعمل حاکمیت شرکتی در آذرماه ۱۴۰۱ می‌باشد. این دستورالعمل به الزامات و ترتیبات روابط و اقدامات فی‌مابین ذینفعان شرکت پرداخته و سعی در ایجاد تعادل میان منافع ذینفعان آن دارد. برای اثربخشی این دستورالعمل باید موضوعاتی همچون برگزاری دوره‌های

درد

روی خط خبر

رویدادهای خبری بازار سرمایه در تیرماه ۱۴۰۲

همایش تأمین مالی طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری استان یزد از بازار سرمایه

اتیرماه

اول تیرماه ۱۴۰۲ همایش تأمین مالی طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری استان یزد از بازار سرمایه با حضور هیئتی از سازمان بورس و اوراق بهادار و ارکان در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان یزد برگزار شد. به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، از جمله اهداف برگزاری این همایش، تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان، پذیرش شرکت‌ها در بازار سرمایه و هم‌اندیشی مدیران استانی با مدیران بازار سرمایه کشور می‌باشد.

در حاشیه این همایش در خصوص مزیت‌ها و کارایی پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان و بنگاه‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری در بورس و بازار سرمایه و نیز روش‌های تأمین مالی طرح‌های نیمه‌تمام عمرانی استان بحث و تبادل نظر انجام شد.

مجید عشقی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در همایش تأمین مالی طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری استان یزد ضمن تشکر از استاندار و سایر نهادهایی که برای برگزاری این همایش تلاش کرده بودند، بیان کرد: در چند سال گذشته اتفاقاتی در کشور ما افتاده که مردم را ترغیب به سرمایه‌گذاری در بورس کرده است. در استان یزد هم خوشبختانه میزان معاملات خوب است و رتبه پنجم را دارد. در کل کشور حدود ۱۲ میلیون نفر به صورت مستقیم در بورس سرمایه‌گذاری کرده‌اند که با احتساب سهامداران عدالت به حدود ۵۰ میلیون نفر می‌رسند.

متوسط سواد مالی در کشور ۳۵ درصد است/ مردم را به سرمایه‌گذاری تشویق می‌کنیم؛ نه صرفاً معامله‌گری

عشقی اضافه کرد: آنچه که ما پیگیری آن هستیم و به آن تشویق می‌کنیم، ترغیب مردم به سرمایه‌گذاری است. اگر همه را به معامله در بورس ترغیب کنیم آن‌ها را به سمت بازار ثانویه سوق داده‌ایم که تقریباً نتیجه‌ای برای تولید ندارد. ما باید با افزایش سواد مالی مردم، آن‌ها را به سرمایه‌گذاری ترغیب کنیم که حتماً برای رسیدن به این امر باید بازار ثانویه بانشاطی داشته باشیم. اخیراً در کل کشور (۳۱ استان) افکارسنجی در روستاها و شهرها انجام داده‌ایم و این افکارسنجی نشان می‌دهد متوسط سواد مالی کشور ۳۵ درصد است و قطعاً نیاز به برنامه‌ریزی برای افزایش سواد مالی داریم. متأسفانه استان یزد اندکی پایین‌تر از این متوسط (۳۳.۸۹ درصد) قرار دارد.

ایشان با اشاره به دلیل سفرهای استانی گفت: سفرهای استانی در راستای ارتقاء سواد مالی کشور است. علی‌رغم آشنایی اولیه مردم با بازار سرمایه و

همان ۳۵ درصد سواد مالی، متأسفانه بنگاه‌های اقتصادی به خصوص بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط، آشنایی به مراتب کمتری با بازار سرمایه دارند. وی افزود: به منظور مردمی کردن اقتصاد، همان‌طور که باید مردم را ترغیب به سرمایه‌گذاری کرد؛ باید گزینه‌های سرمایه‌گذاری (ابزارهای همچون اوراق بدهی یا سرمایه‌ای) نیز در اختیار آنان قرار داد. هدف ما از سفر به استان یزد به عنوان یک استان صنعتی این است که با کمک ارکان بازار سرمایه و نهادهای مالی، این ارتباط بین مردم و بنگاه‌های اقتصادی برقرار شود تا هم اطلاعات لازم در اختیار عموم قرار بگیرد و هم ابزارها تعریف شود تا در نهایت شاهد ارتقای شاخص‌های سواد مالی در کشور باشیم.

عشقی در مورد حضور مستقیم بازار سرمایه در استان‌ها گفت: در برخی موارد، خدماتی که در بازار سرمایه ارائه می‌شود به صورت الکترونیکی است و کل کشور به آن دسترسی دارند؛ اما در خصوص خدمات مشاور سرمایه‌گذاری و ارتقای سواد مالی، نیاز به فعالیت و حضور جدی‌تر است لذا هم شرکت بورس تهران به عنوان متولی تالارهای منطقه‌ای ملزم خواهد بود تالارهای منطقه‌ای را تقویت کند و دوره‌های آموزشی و ارتباطات لازم را در بورس منطقه‌ای ایجاد کند و هم پیشنهاد می‌کنم اتاق بازرگانی مستقلاً واحدی تحت عنوان تأمین مالی از طریق بازار سرمایه ایجاد کند تا ارتباط مستقیم با ارکان بازار سرمایه داشته باشد و پیشنهادات مطرح شده را پیگیری کند. ضمناً، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی هم کند. وی افزود: اگر نیاز به کمک در خصوص محتوای آموزشی، اجرا، تعریف ابزار و... هم باشد ما حتماً کمک خواهیم کرد. قطعاً در فرصت کم سفرهای استانی نمی‌توان به تمام شرکت‌ها مشاوره داد؛ اما باید اتاق بازرگانی استانداری و... طرح‌ها را جمع‌آوری کنند. ابزارهای مختلف و متعددی برای تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط از طریق بازار سرمایه داریم، سکوها تأمین مالی جمعی هم به راحتی می‌توانند در این زمینه کمک کنند.

اولین شرکت سهامی عام پروژه آماده پذیرهنویسی است

عشقی در بحث شرکت‌های سهامی عام پروژه نیز اظهار کرد: تلاش می‌شود به محض تکمیل و ارسال مدارک، مجوزهای لازم صادر شود. اولین شرکت سهامی عام پروژه‌ای که در اولین سفر استانی کرمانشاه داشتیم، روز گذشته ثبت شد و آماده پذیرهنویسی است.

شرکتی با پتانسیل بسیار بالا که می‌تواند کل استان کرمانشاه را متحول کند و از طریق پذیرهنویسی چند هزار میلیارد تومان تأمین مالی کند.

تلاش برای تسریع در فرآیند صدور مجوز تأسیس نهادهای مالی در استان‌ها

عشقی همچنین در خصوص مجوز نهادهای مالی گفت: این آمادگی را داریم که اگر در استان درخواستی برای تأسیس نهادهای مالی از جمله شرکت مشاور سرمایه‌گذاری و شرکت تأمین سرمایه باشد، مجوز آن صادر شود. قطعاً صدور مجوز باید بر اساس دستورالعمل‌ها و قوانین باشد اما قول می‌دهیم این فرآیند در اسرع وقت انجام شود. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص تأمین مالی از طریق اوراق بدهی نیز عنوان کرد: ما در حوزه تأمین مالی از طریق بازار بدهی هم در سازمان بورس موافقت اصولی‌های خوبی خصوصاً در مورد اوراق شهرداری صادر کرده‌ایم؛ ولی تأکید جدی بر اوراق شرکتی داریم تا سهم تأمین مالی بخش خصوصی افزایش یافته و شرکت‌ها از این طریق تأمین مالی کنند. البته همان‌طور که می‌دانید به دلیل شرایط خاص اقتصادی در تمام دنیا، نرخ بهره بالا بوده و بعضی شرکت‌ها نمی‌توانند این نرخ را تأمین کنند و به همین دلیل به جای اوراق بدهی، اوراق سرمایه‌ای منتشر می‌کنند.

تسهیل و تسریع پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان در برنامه‌های سازمان بورس

وی در خصوص شرکت‌های دانش‌بنیان نیز اظهار کرد: در فرابورس هم بحث پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان و هم بحث راه‌اندازی تابلو این شرکت‌ها را پیگیری می‌کنیم که این موضوع با سرعت و خارج از نوبت انجام شود تا فرآیند پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان زمان بر نباشد زیرا تسهیل و تسریع فرآیند پذیرش شرکت‌های دانش‌بنیان در برنامه‌های سازمان بورس و اوراق بهادار می‌باشد.

معاون عملیات بازار بورس تهران پاسخ داد دلیل ممنوع شدن معاملات آپشن برای صندوق‌های درآمد ثابت چه بود

فروش تبعی، تأمین مالی کنند. ضمن اینکه سرمایه‌گذاری در اوراق اختیار فروش تبعی برای صندوق‌ها میسر بوده و می‌توانند در این بازار کسب سود کنند.

اوراق ابزار بسیار مناسبی برای تأمین مالی است و مکانیزم مقرراتی مطلوبی نیز دارد، متقاضیان تأمین مالی می‌توانند با ارسال درخواست در بورس از طریق اوراق اختیار

۴ تیرماه
متأسفانه بررسی‌های انجام شده نشان داد برخی از کدهای حقوقی با منابع صندوق‌های با درآمد ثابت به اشتباه با استفاده از قراردادهای اختیار معامله، تأمین مالی کرده‌اند.

به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، مرکز نظارت بر صندوق‌های سرمایه‌گذاری سازمان بورس و اوراق بهادار در ابلاغیه‌ای اتخاذ موقعیت در قراردادهای اختیار معامله توسط صندوق‌های سرمایه‌گذاری درآمد ثابت را ممنوع کرد.

مهدی زمانی سبزی، معاون عملیات بازار بورس تهران در این خصوص به خبرنگار سنا گفت: هدف اصلی از راه‌اندازی بازار مشتقه و ابزارهای موجود در آن پوشش ریسک است؛ اما متأسفانه بررسی‌های انجام‌شده نشان داد برخی از کدهای حقوقی با منابع صندوق‌های با درآمد ثابت به اشتباه با استفاده از این ابزار تأمین مالی کرده‌اند.

وی اضافه کرد: از آنجاکه در بازار سرمایه، بستر اوراق اختیار فروش تبعی وجود دارد و این

مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار تشریح کرد مصوبه جدید در مورد مجامع چه تفاوتی با مصوبات قبل دارد

مصوبه، مطرح کرد: بعضاً در مجامع اختلاف و سوءبرداشتی به وجود می‌آید که در چنین شرایطی نیاز به وجود سند و ادله‌ای برای بررسی است؛ به عبارت دیگر اگر در مجامع اختلافی به وجود بیاید با بررسی فیلم ضبط‌شده می‌توان به موضوع اختلاف، رسیدگی کرد.

تشریح کرد: ناشران ملزم به تهیه و ارسال یک نسخه از ویدیو ضبط‌شده به سازمان بورس و اوراق بهادار هستند و علاوه بر این موضوع، ویدئوها باید تا ۱۰ سال آرشیو شود و در صورت نیاز و استعلام این سازمان، ناشران ملزم به ارسال مجدد ویدئو خواهند بود. جعفری ضمن تشریح کارکرد و نیاز این

۵ تیرماه
مصوبه اخیر سازمان بورس و اوراق بهادار در رابطه با الزام شرکت‌ها به تهیه ویدئو و آرشیو آن از مجامع، دو تفاوت عمده با مصوبات قبلی دارد.

ولی‌اله جعفری مدیر نظارت بر ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در گفتگو با پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)؛ اظهار کرد: در سال ۱۳۹۶ مصوبه‌ای مبنی بر تصویربرداری از مجامع مصوب شد و سازمان بورس و اوراق بهادار طی مصوبه‌ای که چندی پیش ابلاغ شد، الزاماتی را به این مهم اضافه کرد؛ مطابق مصوبه سال ۱۳۹۶ ناشران ملزم به تهیه فیلم از مجامع و ارسال آن به سازمان بورس و اوراق بهادار هستند.

جعفری بیان کرد: مصوبه اخیر دو تفاوت مهم با مصوبه سال ۱۳۹۶ دارد؛ درگذشته تنها شرکت‌های پذیرش شده ملزم به تصویربرداری از مجامع بودند اما اکنون تمامی ناشران (از جمله ناشران بازار پایه) ملزم به اجرای این مصوبه هستند.

وی با اشاره به دومین تفاوت مصوبه اخیر سازمان بورس در مقایسه با مصوبه پیشین؛

رئیس اداره نظارت بر ناشران گروه مالی و خدماتی سازمان بورس و اوراق بهادار خبر داد پیگیر تغییر اساسنامه شرکت‌ها برای پرداخت زودتر سود مجمع هستیم

۶ تیرماه

انتظار می‌رود در اولین مجامعی که شرکت‌ها برگزار می‌کنند، تغییرات (تصویب پرداخت سود مجمع طی حداکثر ۴ ماه) اعمال شود؛ در غیر این صورت، سازمان بورس و اوراق بهادار از طریق ابزارهای مختلف پیگیر تخلفات آنان خواهد شد؛ البته بخش عمده‌ای از شرکت‌ها تا به امروز این تغییرات را اعمال و کارهای موردنیاز را انجام داده‌اند.

به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، سعید واشقانی فراهانی رئیس اداره نظارت بر ناشران گروه مالی و خدماتی سازمان بورس و اوراق بهادار در پاسخ به این پرسش که آیا سازمان بورس و اوراق بهادار می‌تواند شرکت‌ها را مجبور کند سود را حداکثر ۴ ماه پس از برگزاری مجمع پرداخت کند به بورس‌ان گفت: مصوبه هیئت مدیره محترم سازمان بورس و اوراق بهادار، در خصوص پرداخت سود سهامداران (اصلاح اساسنامه ناشران) طی مدت ۴ ماه می‌باشد.

وی افزود: این موضوع از الزاماتی است که ناشران باید در اساسنامه خود اعمال و در مجامع عمومی و فوق‌العاده آن را به تصویب سهامداران می‌رسانند.

به گفته ایشان به لحاظ حقوقی، زمانی شرکت‌ها مکلف می‌شوند چنین پرداختی را انجام دهند که در اساسنامه قید شده باشد، لذا در سال جاری تقریباً بخش عمده‌ای از شرکت‌ها همزمان با برگزاری مجامع عمومی عادی سالیانه و مجمع فوق‌العاده رأی‌گیری مربوط به پرداخت سود سهامداران و در حقیقت تغییر اساسنامه در خصوص پرداخت سود طی ۴ ماه را برگزار و پس از تصویب، ملزم به پرداخت شده‌اند.

وی عنوان کرد: شرکت‌هایی که به حقوق صاحبان سهام به خصوص سهامداران خرد احترام می‌گذارند، می‌توانند قبل از اینکه این مورد در اساسنامه تصویب و الزام حقوقی پیدا کند، این کار را انجام دهند.

واشقانی فراهانی در پاسخ به این سؤال که سازمان بورس و اوراق بهادار چه برخوردی با متخلفان خواهد کرد، گفت: این سازمان به‌عنوان قانون‌گذار و نهادی که در نهایت این مصوبه را تصویب کرده به‌طور حتم پیگیر موضوع خواهد بود. فرصت معقولی به ناشران داده شد تا این موضوع در اساسنامه اعمال شود و در غیر این صورت، تخطی محسوب شده و از طریق ابزارهای مختلف، پیگیر تخلفات

خواهیم بود. رئیس اداره نظارت بر ناشران گروه مالی و خدماتی سازمان بورس و اوراق بهادار در ادامه اظهار کرد: شرکت‌هایی که تن به این تغییرات نمی‌دهند، به حقوق سهامداران خود به خصوص سهامداران خرد احترام نمی‌گذارند و این مسئله بسیار مهمی است.

وی ادامه داد: صرف‌نظر از اینکه سازمان چه برخوردی می‌کند، به‌طور قطع، سهامداران نسبت به شرکت‌هایی که الزام به پرداخت سود طی ۴ ماه را رعایت نکنند، رویکرد متفاوتی خواهند داشت. البته بخش عمده‌ای از شرکت‌ها تا به امروز این تغییرات را اعمال و کارهای موردنیاز را انجام داده‌اند.

واشقانی فراهانی خاطر نشان کرد: انتظار می‌رود در اولین مجامعی که شرکت‌ها برگزار می‌کنند، تغییرات اعمال شود، زیرا سازمان بورس و اوراق بهادار روی موضوع پرداخت سود طی ۴ ماه بسیار حساس و پیگیر است و در غیر این صورت برخورد جدی با شرکت‌هایی که آن را اعمال نکنند خواهد شد، چرا که بحث سهامداران خرد و احترام به حقوق آنان مطرح است.

وی تأکید کرد که به‌هیچ‌عنوان تفاوتی بین سهامداران سجامی و غیرسججایی نباید قائل شد و دلیلی برای اینکه سود سهامداران دیرتر پرداخت شود نیست چرا که بر اساس قانون تجارت باید تساوای حقوق صاحبان سهام رعایت شود. وی در پاسخ به این سؤال که

وظیفه نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار در مجامع چیست، گفت: به‌طور مشخص، نماینده سازمان در جلسات مجامع حضور داشته و اگر تخلفی غیر از موارد مرتبط با قوانین و مقررات سازمان صورت گیرد، نماینده ورود کرده و گزارش‌های خود را پس از مجامع به واحدهای نظارتی مربوطه ارائه تا با پیگیری‌های جدی از تخلفات در مجامع آتی جلوگیری شود.

واشقانی فراهانی در ادامه بیان کرد: اگر به هر دلیلی سهامداری نتوانست پاسخ سؤال خود را از سوی هیئت رئیسه مجمع دریافت کند و نماینده سازمان متوجه عدم پاسخگویی به سؤال این سهامدار شود، تذکرها را لازم‌راده و سهامداران نیز می‌توانند نسبت به دریافت پاسخ سؤالات خود از طریق سامانه shekayatseo.ir اقدام کنند که به‌طور حتم واحدهای نظارت بر ناشران پاسخگو خواهند بود.

وی اظهار کرد که از طریق روابط عمومی و سامانه شکایات و همچنین نامه‌نگاری مرسوم، پاسخ سؤالات سهامداران داده می‌شود و سازمان پاسخگوی سؤالات است.

ایشان تأکید کرد که بر اساس تجربه، مشارکت و حضور سهامداران در مجامع و مهمتر از همه، ارتقای سواد مالی آنان بسیار مهم است. سهامدار باید با اطلاعات کافی و دانش حداقلی و همچنین مطالعه صورت‌های مالی شرکت‌ها در مجامع حضور یابد.

ساخت "استودیو بورس" در دستور کار بورس تهران

۶ تیرماه

در راستای فراهم ساختن بسترهای لازم برای ترویج و توسعه فرهنگ سهامداری و ارتقای سطح سواد مالی آحاد جامعه، بورس تهران بر آن است تا بخشی از فضای ساختمان خود را با مشارکت رسانه‌ها، به ساخت و تجهیز "استودیو بورس" اختصاص دهد. به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل بورس تهران، محمد صاحب‌بیانی مدیر روابط عمومی و امور بین الملل بورس تهران با ذکر مطلب فوق گفت: تأثیر رسانه‌های جمعی بر آگاهی بخشی، شفافیت بیشتر و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران بر کسی پوشیده نیست. به همین منظور بورس تهران در راستای فراهم ساختن بسترهای لازم برای ترویج و توسعه فرهنگ سهامداری و ارتقای سطح سواد مالی آحاد جامعه و همچنین ایجاد زمینه‌ای برای مشارکت با رسانه‌ها در تولید محتوای با کیفیت، در نظر دارد بخشی از فضای ساختمان خود را در قالب قرارداد "ساخت، بهره‌برداری و واگذاری"، جهت تولید محتوای آموزشی و خبری مرتبط با بازار سرمایه در اختیار رسانه‌های متقاضی و دارای صلاحیت قرار دهد. ایشان با تأکید بر نقش پررنگ رسانه‌های حوزه بازار سرمایه در اطلاع‌رسانی به موقع اخبار بازار، خاطر نشان کرد: در

بررسی نهایی و جمع‌بندی امتیازات متقاضیان، نسبت به انتخاب رسانه دارای صلاحیت اقدام شود. گفتنی است رسانه منتخب طی یک قرارداد حقوقی می‌بایست استودیو را ساخته و تجهیز کند و در پایان قرارداد، همه امکانات در مالکیت بورس تهران قرار خواهد گرفت.

همین راستا از کلیه رسانه‌های فراگیر حوزه اقتصاد و بالأخص رسانه‌های تخصصی بازار سرمایه، دارای مجوز رسمی از مراجع ذی صلاح، درخواست می‌شود برنامه‌ها، قابلیت‌ها، ظرفیت‌ها و امکانات خود را ظرف مدت یک هفته به بورس تهران اعلام کنند، تا پس از

در آیین گشایش شعبه شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه مطرح شد

هدف تشکیل شورای حل اختلاف پیگیری پرونده‌های بازار سرمایه پیش از ارجاع به دادگاه است

۱۱ تیرماه

بیش از ۶۰ میلیون نفر در بازار سرمایه فعال هستند و افتتاح شورای حل اختلاف می‌تواند کمک زیادی به جمع‌بندی ابهامات و تسریع رسیدگی به پرونده‌ها کند. به گزارش پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، آیین گشایش شعبه شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه برگزار شد. این مراسم با حضور مجید عشقی (رئیس سازمان بورس و اوراق

چهارچوب قوانین جاری کشور در راستای ماده (۱) دستورالعمل ساماندهی رسیدگی به پرونده‌های بازار سرمایه ایران با همکاری مرکز توسعه حل اختلاف قوه قضائیه و سازمان بورس و اوراق بهادار در محل سازمان بورس تشکیل می‌شود. متن ماده مذکور بدین شرح است: به منظور استفاده از رویکرد عدالت‌ترمیمی و صلح و سازش در رسیدگی به پرونده‌های بازار سرمایه، مرکز توسعه حل اختلاف

بهادار)، حجت‌الاسلام والمسلمین منتظری (دادستان کل کشور)، حجت‌الاسلام والمسلمین صادقی (رئیس مرکز توسعه حل اختلاف) و سایر مدیران و کارشناسان قوه قضائیه، بازار سرمایه و خبرنگاران برگزار شد. شعبه شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه به منظور اجرای میانجی‌گری باهدف جبران سریع و حداکثری خسارات ناشی از جرائم بورسی وارده به فعالان بازار سرمایه در

بازگشت خسارت به جیب ۱۰ هزار زبان دیده، با پیگیری تخصصی یک پرونده

مجید عشقی گفت: مدیران شورای حل اختلاف بازار سرمایه می‌توانند به درستی تشخیص دهند که اگر طرفین دعوی خواستار سازش شدند، از اطلاع دادرسی جلوگیری شود و همین‌جا همه مسائل حل و فصل شود. وی اظهار کرد: سال گذشته رسیدگی به یک پرونده در قوه قضاییه به شکل تخصصی صورت گرفت و باعث شد بالغ بر ۱۰ هزار نفر خسارت دیده از یک تخلف، خسارت خود را دریافت کنند. منابعی که قاضی تشخیص داد از متهمین دریافت شود و به حساب شاکي‌ها واریز کردیم. عشقی تصریح کرد: امیدواریم با این روش بتوانیم متهمین را مسئولیت‌پذیر کنیم. این شعبه در مواردی ممکن است منجر به حفظ آبروی افراد هم بشود؛ یا ممکن است در مواردی منجر به تخفیف مجازات و ترک تعقیب شود. وی خاطرنشان کرد: راه‌اندازی این شعبه همچنین می‌تواند باعث تأمین خسارات زبان‌دیدگان و متنبه شدن متهمان بشود. عشقی ادامه داد: وجود چنین ابزارهایی کمک خواهد کرد که بازار سرمایه سالمی داشته باشیم زیرا اصلی‌ترین وظیفه سازمان بورس و اوراق بهادار حفاظت از حقوق سهامداران است و در همین راستا باید از تمام ظرفیت‌های موجود استفاده بشود.

که استفاده از ظرفیت شورای حل اختلاف جزء ماده (۱) این دستورالعمل است.

پیگیری پرونده‌های بازار سرمایه پیش از ارجاع به دادگاه، هدف تشکیل شورای حل اختلاف است

مجید عشقی گفت: یکی از دغدغه‌های همیشگی ما و مسئولان قوه قضاییه پرونده‌های بازار سرمایه هستند؛ چرا که قوانین و مقررات خاصی بر آنها حاکم است. وی اضافه کرد: عدم اطلاع قضات از این قوانین، می‌تواند روند دادرسی را تغییر دهد. در این راستا آموزش قضات و برگزاری دوره‌های ویژه را در برنامه داشته‌ایم که نتایج بسیار خوبی داشت. عشقی ادامه داد: یکی دیگر از برنامه‌های مشترک ما با قوه قضاییه، افشای آرا کبفیری و تخلفاتی بود که در سایت سازمان منتشر شد. این اقدام آثار خوبی در کاهش تخلفات خواهد داشت. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تصریح کرد: هدف ما از تأسیس شعبه تخصصی شورای حل اختلاف در سازمان بورس پیگیری پرونده‌های بازار سرمایه پیش از ارجاع به دادگاه است، مسئولان و مدیران این شعبه کارشناس و متخصصان بسیار با سابقه هستند. وی افزود: بعضی از این پرونده‌ها شاکي خصوصی دارند و ممکن است روند دادرسی زمان‌بر باشد و یا به درستی پیش نرود.

با همکاری سازمان بورس و اوراق بهادار نسبت به اختصاص شعبه یا شعب شورای حل اختلاف و استفاده از میانجی‌گری اقدام کند.

همکاری سازنده سازمان بورس و اوراق بهادار و قوه قضاییه منجر به اصلاح برخی از مقررات شده است

مجید عشقی در آیین افتتاح شورای حل اختلاف شعبه تخصصی بازار سرمایه، گفت: یکی از ظرفیت‌های مغفول مانده که می‌تواند به بازار سرمایه کمک کند، شورای حل اختلاف است. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار بیان کرد: قطعاً با توجه به پیچیدگی بازار سرمایه و حساسیت این بازار، اختلاف‌هایی به وجود می‌آید که وجود چنین مرکزی بسیاری از چالش‌ها را برطرف می‌کند. وی افزود: بیش از ۶۰ میلیون نفر در بازار سرمایه فعال هستند و افتتاح شورای حل اختلاف می‌تواند کمک زیادی به جمع‌بندی ابهامات و تسریع رسیدگی به پرونده‌ها کند. عشقی تأکید کرد: خوشبختانه سازمان بورس و اوراق بهادار و قوه قضاییه تعامل و همکاری خوبی با یکدیگر دارند و اقدامات گسترده‌ای در حوزه پیشگیری انجام شده است. همکاری سازنده این دو دستگاه بعضاً منجر به اصلاح مقررات بازار و رویه‌ها شده است. دستورالعمل هشت بند توسط ریاست قوه قضاییه در سال‌های گذشته تهیه شد

مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار گفت

جزئیات سه درخواست تأسیس شرکت سهامی عام پروژه

۲۲ تیرماه

از اواخر سال گذشته تاکنون ۳ درخواست تأسیس شرکت سهامی عام پروژه، ذیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری صدر تأمین، ملی مس و سوخت سبز زاگرس طرح شده که در هیئت پذیرش بورس تهران و فرابورس ایران در حال بررسی بوده و به نظر می‌رسد که در حال طی مراحل نهایی است. این شرکت‌ها در صورت تکمیل فرآیندهای مربوط، پذیرنده‌نویسی خواهند شد.

وحید روشن‌قلب مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار در گفتگو با خبرنگار پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، اظهار کرد: دستورالعمل شرکت‌های سهامی عام پروژه در سال ۱۴۰۰ توسط هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، به تصویب رسید که سال گذشته در جهت تسهیل روند تأمین مالی از این طریق، اصلاحاتی در دستورالعمل مذکور ایجاد و در سامانه کدال نیز اطلاع‌رسانی شد.

روشن‌قلب افزود: مطابق این دستورالعمل، هیئت پذیرش بورس‌ها، امکان‌پذیر بودن تحقق پروژه و سنجش ریسک اجرای طرح را مورد بررسی

بورس و اوراق بهادار ارائه کنند. وی ادامه داد: سازمان بورس و اوراق بهادار پس از تکمیل فرآیند مذکور و مشخص شدن مقدار آورده نقدی و احراز درصد پیشرفت حداقل ۲۰ درصدی پروژه، موافقت

قرار می‌دهند. علاوه بر موافقت هیئت پذیرش، شرکت‌ها موظف هستند که مجوزهای قانونی، مستندات، گزارشات کارشناسان رسمی و سایر مدارک ذکر شده در دستورالعمل را به سازمان

وی بایبان اینکه سه شیوه برای تأمین مالی از طریق شرکت سهامی عام پروژه وجود دارد، مطرح کرد: در روش اول، مؤسسان می‌توانند به‌طور مستقیم و با ارائه طرح خود به‌عنوان آورده غیر نقدی، اقدام به تأسیس شرکت عام پروژه کنند.

در روش دوم در صورتی که چند پروژه در حال تکمیل باشد، مؤسسان می‌توانند هلدینگ سهامی عام پروژه تأسیس کنند و پروژه‌ها را به‌عنوان آورده غیر نقدی هلدینگ در حال تأسیس منتقل کنند.

مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس گفت: در روش سوم، شرکت موجود با تبدیل شدن به شرکت سهامی عام و از طریق افزایش سرمایه از محل صرف سهام و سلب حق تقدم می‌تواند اقدام به پذیره‌نویسی سهام جدید و جذب سرمایه کند.

پذیره‌نویسی خواهند شد. وی اضافه کرد: با توجه به اینکه این درخواست‌ها هنوز به مرحله نهایی نرسیده‌اند، مبلغ قطعی برای پذیره‌نویسی آن‌ها مشخص نیست و پس از اینکه آورده نقدی مؤسسان بر اساس برنامه کسب‌وکار آنها (Business plan) مشخص شد، می‌توان ارزش و مبلغ پذیره‌نویسی را اعلام کرد.

مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار ضمن اشاره به استقبال شرکت‌ها برای این شیوه از تأمین مالی، تشریح کرد: علاوه بر ۳ درخواست مذکور، درخواست‌های دیگری نیز مطرح شده که در مراحل ابتدایی هستند و با تکمیل برنامه کسب‌وکار و گزارشات آن‌ها، مدارک مربوطه توسط مؤسسين به سازمان و بورس‌ها ارسال خواهد شد.

با پذیره‌نویسی سهام شرکت سهامی عام پروژه را صادر می‌کند. مدیر نظارت بر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار تشریح کرد: تأمین مالی این شرکت‌ها از طریق بازار سرمایه موجب هدایت نقدینگی و سرمایه‌های خرد به سوی تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام خواهد شد.

وی خبر داد: از اواخر سال گذشته تاکنون ۳ درخواست تأسیس شرکت سهامی عام پروژه ذیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری صدر تأمین، ملی مس و سوخت سبز زاگرس (در نتیجه سفر دکتر عشقی به استان کرمانشاه) طرح شده که در هیئت پذیرش بورس تهران و فرابورس ایران در حال بررسی بوده و به نظر می‌رسد که در حال طی مراحل نهایی است. این شرکت‌ها در صورت تکمیل فرآیندهای مربوط،

مدیرعامل بورس تهران در همایش حاکمیت شرکتی مطرح کرد اجرای حاکمیت شرکتی باعث تقویت اعتماد در بازار سرمایه و افزایش پاسخگویی ناشران بورسی می‌شود

۳۳ آتی‌رامه

همایش چشم‌انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش‌ها با حضور رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس، مدیرعامل بورس تهران و جمعی از مدیران و کارشناسان بازار سرمایه در محل ساختمان مرکزی بورس تهران برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل بورس تهران، محمود گودرزی مدیرعامل بورس تهران در همایش چشم‌انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش‌ها اظهار داشت: سال گذشته دستورالعمل راهبری شرکتی از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار اصلاح و ابلاغ شد و با همکاری در بورس تهران به این جمع‌بندی رسیدیم که با توجه به دغدغه تقویت اعتماد در بازار سرمایه و بر اساس ماده ۲ قانون بازار اوراق بهادار که یکی از وظایف سازمان بورس و اوراق بهادار و ارکان بازار، افزایش و ارتقای شفافیت، انصاف و به تبع آن پاسخگویی است، همایش حاکمیت شرکتی را تدارک و برگزار کنیم.

مدیرعامل بورس تهران به هدف این همایش اشاره کرد و گفت: بر این اساس شرکت بورس تهران این همایش را برگزار کرد تا ناشرین در بورس و فرابورس بدانند که قرار است با چه شاخص و معیاری مورد ارزیابی و سنجش قرار بگیرند.

گودرزی ایجاد شاخص حاکمیت شرکتی در آینده نزدیک را اتفاق مبارک برای بازار سرمایه عنوان کرد و افزود: در آینده نزدیک، پس از اعلام معیارها و ارزیابی‌های صورت گرفته، بورس تهران بنا دارد

اجتماعی شده‌اند. همچنین در دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که بدون نگاه دقیق و تیزبین به مقوله محیط زیست و کسب‌وکارهایی که مسئولیت اجتماعی را در خود مترتب دارد، نمی‌توان به رشد پایدار دست پیدا کرد.

مدیرعامل بورس تهران اظهار داشت: امیدوارم این همایش با تزیین نگاهی نو به بدنه ناشران بورسی و ارتباط مدیران اجرایی شرکت‌ها و ذی‌نفعان بازار، آغاز جدیدی برای افزایش اعتماد و پاسخگویی ناشران بورسی باشد.

همچنین در انتهای این همایش محمدمهدی مومن‌زاده عضو هیئت مدیره بورس تهران با موضوع روندهای حاکمیت شرکتی در جهان به ایراد سخنرانی پرداخت.

شاخصی را با عنوان شاخص حاکمیت شرکتی تعریف و آن را متناسب با زمان‌بندی افشای اطلاعات اعلام کند و بازار سرمایه در این خصوص، دارای شاخص و معیاری مشخص شود.

وی اظهار داشت: همچنین حدود چندین دهه است که موضوع حکمرانی شرکتی در دنیا مطرح شده است، اکنون بورس‌های دنیا از حاکمیت شرکتی گذر کردند و وارد مقوله رابطه بین حاکمیت شرکتی و بنگاه‌های اقتصادی شده‌اند.

مدیرعامل بورس تهران گفت: مفهوم «حاکمیت شرکتی» حدود ۵۰ سال است که در دنیا مطرح است و اکنون بورس‌های دنیا از آن گذر کرده و وارد رابطه بین حاکمیت شرکتی و مقوله‌های بسیار مهم مانند محیط‌زیست و مسئولیت

مدیر امور حقوقی و انتظامی سازمان بورس و اوراق بهادار پاسخ داد

چه پرونده‌هایی در شورای حل اختلاف بازار سرمایه قابل طرح هستند

۳۳ تیرماه

اختلافات مالی مشمول ماده ۳۶ قانون بازار اوراق بهادار که بین فعالان بازار سرمایه ایجاد می‌شود، قابل ارجاع به شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه نیست، بلکه ضرر و زیان جرائمی از قبیل جرم دست کاری در قیمت سهام موضوع اصلی میانجی گری در شورای حل اختلاف است که موجب تحمیل ضرر به عده‌ای دیگر از سهامداران شده است.

محمد جوانمردی، مدیر امور حقوقی و انتظامی سازمان بورس و اوراق بهادار در گفتگو با پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، با اشاره به راه‌اندازی شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه بیان کرد: به‌طور کلی، بحث میانجی گری در پرونده‌های قضایی به مواد ۸۲، ۸۳ و ۸۴ قانون آیین دادرسی کیفری بازمی‌گردد. بر این اساس، در مواردی که قاضی تشخیص دهد امکان صلح و سازش وجود دارد، پرونده را جهت میانجی گری به شورای حل اختلاف ارجاع می‌دهد. البته طبق قانون این مورد فقط در مورد جرائم تعزیری درجه ۶، ۷ و ۸ کاربرد دارد و پرونده‌های کیفری سنگین قابلیت ارجاع به شورای حل اختلاف بازار سرمایه را ندارند. وی ادامه داد: ریاست سابق قوه قضاییه در سال ۱۳۹۹، دستورالعمل ساماندهی بازار سرمایه را ابلاغ کرد. در ماده اول آن بر رویکرد عدالت‌ترمیمی و میانجی گری در بازار سرمایه تأکید شده است. هدف این بود که اگر جرمی در بازار سرمایه اتفاق افتاد و به‌موجب این جرم عده‌ای زیان دیدند، پرونده به شورای حل اختلاف بازار سرمایه ارجاع شود تا بحث جبران ضرر

خصوصی است که با درخواست متهم و موافقت شاکی و تأیید قاضی، موضوع می‌تواند به شورای حل اختلاف ارجاع داده شود تا بعد از جبران ضرر و زیان ناشی از جرم، پرونده جهت رسیدگی نهایی به مقام قضایی ارجاع داده شود.

وی افزود: مقام قضایی نیز با توجه به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و پیشیمانی متهم، می‌تواند حسب مورد مجازات را تعلیق نموده یا تخفیفاتی در مجازات اعمال کند. چنین پرونده‌هایی قبلاً در شعب کیفری دادگاه‌ها، مواجه با رسیدگی به ابعاد مجرمانه موضوع می‌شد که با راه‌اندازی شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه، پرونده‌های این چنینی، قابلیت میانجی گری و استفاده از مزایای آن برای شاکی و متهم را خواهند داشت.

جوانمردی ادامه داد: از آنجا که اشخاصی که در این شورا حضور دارند دارای دانش و تخصص حقوقی و مالی هستند و نیز سابقه فعالیت در بازار سرمایه را دارند، ارجاع پرونده‌ها به شورای حل اختلاف تخصصی بازار سرمایه می‌تواند موجب تسریع در فرآیند رسیدگی و حل و فصل پرونده‌ها شود.

وی در خصوص نحوه گزینش اشخاصی که در شورای حل اختلاف تخصصی مشغول به کار خواهند شد، گفت: در شورای حل اختلاف هم کارشناسان و متخصصان زبده مالی و هم متخصصان حقوقی که هر کدام تجربه چندین ساله فعالیت در بازار سرمایه داشته‌اند و البته از سوی قوه قضاییه هم تأیید صلاحیت شده‌اند، انتخاب شده و حضور خواهند داشت.

رئیس اداره نظارت بر انتشار و ثبت اوراق بهادار بدهی سازمان بورس عنوان کرد

معرفی ابزارهای تامین مالی به اعضای اتاق بازرگانی ایران

۱۷ تیرماه

به‌طور کلی تمامی اوراقی که در بازار سرمایه منتشر می‌شوند از قواعد و شرایطی که در دستورالعمل هر اوراق مشخص است، تبعیت می‌کنند. دستورالعمل‌های مربوطه برای انتشار اوراق در پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه به نشانی cmr.seo.ir (متعلق به سازمان بورس و اوراق بهادار) قرار گرفته است.

مرتضی چشان رئیس اداره نظارت بر انتشار و ثبت اوراق بهادار بدهی سازمان بورس و اوراق بهادار در نشست مشترکی با شرکت‌ها و اعضای اتاق بازرگانی ایران به تشریح فرآیندهای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه پرداخت و اظهار کرد: تأمین مالی شرکت‌ها در کشور از دامن‌سبب صورت می‌گیرد، یکی بازار پول و منبع دیگر بازار سرمایه است که در

مناسبی برای معامله سهام و تأمین مالی شرکت‌ها است و شرکت‌ها با توجه به ماهیت خود (سهامی عام و یا خاص، تعاونی و...) می‌توانند اقدام به تأمین مالی کنند؛ همچنین امکان سرمایه‌گذاری برای افراد حقیقی در اوراق نیز وجود دارد.

چشان با بیان اینکه انواع ابزارهای تأمین مالی اسلامی با توجه به نوع نیاز شرکت‌ها طراحی شده‌اند، عنوان کرد: در کشور ما تأمین مالی از طریق بازار سرمایه به وسیله ابزارهای مالی اسلامی (صکوک) انجام می‌شود که انواع مختلفی دارد؛ از جمله این اوراق می‌توان به صکوک اجاره، مرابحه، منفعت، سفارش ساخت، خرید دین، مضاربه و... اشاره کرد. با توجه به وجود ابزارهای مالی اسلامی متنوع و تخصصی که هر یک برای اهداف تأمین

شده، به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال می کنند. با تکمیل این فرآیند، مجوز انتشار اوراق توسط این سازمان صادر می شود.

❖ بانیان تأمین مالی چه شرایطی باید داشته باشند؟

وی ضمن تأکید بر اینکه امکان تأمین مالی در بازار سرمایه تنها برای شخص حقوقی فراهم است، گفت: شرکت هایی که خواهان تأمین مالی از بازار سرمایه هستند باید در ایران به ثبت رسیده باشند و این شرکت ها باید دو سال پی در پی صورت مالی حسابرسی شده که صورت مالی یکسال اخیر آن نیز می بایست مورد تایید حسابرس معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار قرار بگیرد ارائه دهند؛ همچنین اظهار نظر حسابرس در خصوص صورت های مالی مذکور نباید مردود یا عدم اظهار نظر باشد.

ایشان خاطر نشان کرد؛ لیست حسابرسان معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار در وبسایت (seo.ir) وجود دارد.

چشان بیان کرد: البته در کنار وجود منابع یاد شده و دستورالعمل ها، متقاضیان تأمین مالی می توانند برای سهولت فرآیند تأمین مالی خود در یافت راهنمایی های لازم به مشاوران عرضه مراجعه کنند. لیست مشاوران عرضه اوراق بهادار نیز در وبسایت رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار (cfi.seo.ir) درج شده است.

وی همچنین ادامه داد: پس از اینکه طرح تأمین مالی و روش تأمین مالی مشخص شد، مشاوران عرضه، گزارش توجیهی را تهیه کرده و تمامی مشخصات شرکت و طرح مورد نظر جهت تأمین مالی را در گزارش تشریح می کنند و مدارک و مستندات لازم از شرکت متقاضی را به همراه گزارش توجیهی به سازمان بورس ارسال خواهند کرد؛ به این ترتیب سازمان بورس پس از بررسی این موارد، موافقت خود را تحت عنوان "موافقت اصولی" صادر می کند. ایشان گفت: پس از دریافت موافقت اصولی، شرکت متقاضی، قراردادهای پشتوانه انتشار اوراق را با ارکان های مربوطه منعقد و به همراه بیانیه ثبت حسابرسی

مالی خاصی طراحی شده است، مهمترین اقدام در قدم نخست، تشخیص و انتخاب ابزار مالی مناسب با توجه به هدف شرکت از تأمین مالی است.

وی تشریح کرد: با توجه به اینکه وجوه جمع آوری شده از مردم در اختیار متقاضی تأمین مالی قرار می گیرد. همچنین مدارک و مستندات انتشار اوراق از جمله بیانیه حسابرسی شده، حداقل یک روز قبل از انتشار اوراق جهت بررسی طرح و وضعیت مالی متقاضی توسط سرمایه گذاران بر روی سایت کدال و بورس مربوطه، منتشر می شود.

❖ شیوه تأمین مالی از بازار سرمایه

چشان همچنین مطرح کرد: به طور کلی تمامی اوراقی که در بازار سرمایه منتشر می شوند از قواعد و شرایطی که در دستورالعمل هر اوراق مشخص است، تبعیت می کنند. دستورالعمل های مربوطه برای انتشار اوراق در پایگاه قوانین و مقررات بازار سرمایه به نشانی cmr.seo.ir (متعلق به سازمان بورس و اوراق بهادار) قرار گرفته است.

مدیر عملیات بازار ابزارهای نوین مالی بورس تهران خبر داد راه اندازی اولین قرارداد آتی ETF سهامی در بازار سرمایه

وحید مطهری نیامدیر عملیات بازار ابزارهای نوین مالی بورس

۱۹ تیرماه

تهران در گفتگو با پایگاه خبری بازار سرمایه ایران (سنا)، با بیان اینکه بازار آتی صندوق های ETF فعلا در یک نماد و بر مبنای نماد «اهرم» به عنوان دارایی پایه راه اندازی شده و به مرور زمان با افزایش تعداد فعالان بازار و ارزش و حجم معاملات توسعه خواهد یافت، گفت: تاریخ سررسید نماد آتی صندوق اهرم، یک روز پیش از تاریخ سررسید قراردادهای اختیار معامله این نماد در نظر گرفته شده تا شرایط برای اتخاذ استراتژی های معاملاتی بین بازار آتی و بازار اختیار تسهیل شود. سایر مشخصات بازار آتی در نماد فوق از طریق اطلاعیه آغاز دوره معاملاتی منتشر شده در سایت شرکت بورس تهران در دسترس سرمایه گذاران است.

وی عنوان کرد که مزیت اصلی تعریف قرارداد آتی روی صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله، عدم توقف نماد صندوق ها در بازار است.

به گفته مطهری نیا، یکی از ریسک های مهم بازار مشتقه، توقف نماد دارایی پایه به علل مختلف بوده که این ریسک در صندوق ها وجود ندارد. سایر مزیت های بازار آتی از جمله پوشش ریسک نوسان قیمت و مشخص شدن انتظار بازار از آینده قیمت ها، دوطرفه بودن بازار و انجام معاملات اهرمی، در بازار آتی صندوق های ETF نیز وجود دارد. مدیر عملیات بازار ابزارهای نوین مالی بورس تهران با اشاره به این مطلب که بازار آتی اوراق بهادار

ولی با توجه به وجود زمینه های مشترک، پیش بینی می شود بازار آتی با سرعت بیشتری رونق پیدا کند. مطهری نیا خاطر نشان کرد: بازار آتی صندوق های ETF مشابه بازار آتی سایر اوراق بهادار از طریق نرم افزارهای آنلاین معاملاتی در دسترس سرمایه گذاران قرار دارد و اشخاص متقاضی استفاده از این ابزار، باید درخواست دسترسی به بازار را به کارگزار خود ارائه کنند. همچنین توصیه می شود اشخاص وارد بازار مشتقه شوند که دانش و تسلط کافی به فرآیندهای بازار آتی و اختیار معامله را دارا هستند.

از حدود یک ماه قبل از سوی بورس تهران به بازار سرمایه معرفی شده بود که طی این مدت، نمادهای آتی در سه دارایی پایه (در بازار سهام و بازار بدهی) تعریف شده است، اظهار کرد: حجم معاملات بازار آتی در مدت ذکر شده برابر با ۸ هزار قرارداد بوده که با توجه به مدت زمان اندک سپری شده از راه اندازی آن، مناسب ارزیابی می شود.

وی ادامه داد: بازار آتی در حال طی مسیر طبیعی توسعه بوده و فرآیند آشنایی فعالان بازار با مکانیزم ها و رویه های اجرایی زمان بر است. این موضوع در بازار اختیار معامله حدود ۱ تا ۲ سال زمان برده

مجمع بورس تهران برگزار شد

۲۸ تیرماه

روز چهارشنبه ۲۸ تیرماه ۱۴۰۲
رأس ساعت ۱۴ ، مجمع

عمومی عادی سالیانه بورس تهران با حضور بیش از ۵۰ درصد از سهامداران رسمیت پیدا کرد و برگزار شد. به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل بورس تهران، در ابتدای جلسه مهدی امیری به عنوان رئیس مجمع، رسمیت جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه بورس اوراق بهادار تهران را با حضور بیش از ۵۰ درصد سهامداران اعلام کرد.

در ادامه رئیس جلسه از حسین مقدم نماینده کارگزاری بانک تجارت و غزاله تیمانمایند شرکت سرمایه گذاری امید به عنوان ناظرین جلسه، محمود گودرزی به عنوان دبیر جلسه، سعید ابراهیمی به عنوان نماینده سازمان بورس و اوراق بهادار برای حضور در جایگاه دعوت کرد.

محمود گودرزی به عنوان مدیرعامل بورس تهران، حمیدرضا اسمعیلی گیوی معاونت اجرایی و نماینده حسابرس و بازرس قانونی از موسسه حسابرسی ایران مشهود در جایگاه حضور یافتند. محمود گودرزی مدیرعامل بورس تهران ضمن تشکر از سهامداران برای حضور در مجمع، گزارش هیئت مدیره به مجمع را برای سهامداران بورس تهران ارائه کرد. بر اساس این گزارش در مجمع بورس تهران صورت‌های مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ بررسی و تصویب شد. در ضمن با موافقت سهامداران

۱۴۰۱ مبلغ ۴،۷۲۵ میلیون ریال در نظر گرفته شد و پاداش اعضای هیئت مدیره برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۱/۱۲/۲۹ مبلغ ۵،۴۶۰ میلیون ریال تعیین و با اکثریت آراء تصویب شد. شایان ذکر است پس از مجمع عمومی عادی سالیانه، مجمع عمومی فوق العاده شرکت بورس تهران برگزار و در این مجمع در خصوص اصلاح برخی مفاد اساسنامه شرکت در راستای ابلاغیه سازمان بورس و اوراق بهادار تصمیم گیری و تصویب شد.

شرکت بورس تهران، پرداخت ۲۰ ریال سود نقدی به ازای هر سهم به تصویب رسید. همچنین در مجمع عمومی عادی سالیانه بورس تهران روزنامه اطلاعات به عنوان روزنامه کثیرالانتشار تعیین شد. موسسه حسابرسی "ایران مشهود" به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی اصلی، موسسه حسابرسی "هوشیار ممیز" نیز به عنوان بازرس قانونی علی البدل انتخاب شدند. گفتنی است حق الزحمه حسابرس و بازرس قانونی برای سال

پژوهش

رو در رو

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تصریح کرد

اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی در راستای حمایت از منافع سرمایه گذاران در بازار سرمایه

مریم نبی پور

عضو هیئت تحریریه

«چشم انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش ها» عنوان همایشی است که در تیرماه سال جاری به میزبانی بورس تهران برگزار شد. حاکمیت شرکتی را می توان مجموعه فرآیندهایی در رابطه با یک شرکت دانست که هدف از اجرای آنها، در وهله اول حمایت از حقوق تمام ذی نفعان است.

در همین راستا، دستورالعمل حاکمیت شرکتی مجموعه ای از قواعد و اصول است که از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار ابلاغ شده و هدف از آن، پیشگیری از وقوع تخلفات و ساماندهی و توسعه بازار شفاف و منصفانه اوراق بهادار است. آخرین دستورالعمل حاکمیت شرکتی مصوب ۲۲ آذرماه سال ۱۴۰۱ است که به موجب آن دستورالعمل سال ۱۳۹۷ ملغی شده است. «الزام شرکت های ناشر به افشای مخارج صورت گرفته»، «ارائه گزارش فعالیت هیئت مدیره در مجمع عمومی عادی» و... از جمله مواردی هستند که در دستورالعمل جدید گنجانده شده اند.

در این همایش که با حضور رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، مدیرعامل بورس تهران، معاون نظارت بر بورس ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار، عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس و اوراق بهادار و بسیاری از اساتید و فعالان حوزه بازار سرمایه برگزار شد به موضوعاتی از جمله «تقویت اعتماد در بازار سرمایه از مسیر ارتقای شفافیت»، «حاکمیت شرکتی، افزایش پاسخگویی شرکت ها و حمایت از منافع سهامداران» پرداخته شد. «اصلاح و اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه»، «تبدیل دستورالعمل حاکمیت شرکتی به قانون»، «حکمرانی مطلوب و رعایت حاکمیت شرکتی» و... نیز از دیگر مباحث مطرح شده در همایش «چشم انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش ها» بودند. جزئیاتی از مهم ترین موضوعات ارائه شده در این همایش را در ادامه خواهید خواند.

حاکمیت شرکتی و تنظیم روابط میان ذی نفعان بازار سرمایه

دکتر مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در این همایش ضمن تبریک به مناسبت فرارسیدن دهه امامت و ولایت بیان کرد: ایجاد تعادل بین منافع ذی نفعان بازار سرمایه یکی از مباحث جدی مورد نظر مادر بازار سرمایه طی سال‌های اخیر بوده است. وی ادامه داد: حاکمیت شرکتی یکی از دغدغه‌های جدی ما در سازمان بورس و اوراق بهادار است که در حوزه ناشران و همچنین نهادهای مالی معنا پیدا می‌کند. این بحث سالهاست که در بازار مامغفول مانده است و به همین دلیل هم در مقاطع مختلف شاهد به چالش کشیده شدن منافع برخی ذی نفعان نسبت به ذی نفعان دیگر بوده ایم.

دکتر عشقی اضافه کرد: بیش از ۵۰ سال از مطرح شدن حاکمیت شرکتی در دنیا می‌گذرد و به موجب آن، قوانین و مقررات موجود تغییراتی جدی داشته‌اند و قوانین جدیدی نیز در مقاطع زمانی مختلف وضع شده است؛ اما پس از اتفاقات مربوط به سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۸، حاکمیت شرکتی معنا و مفهوم دیگری پیدا کرد و به کارگیری آن جدی‌تر گرفته شد. وی بیان کرد: مقررات حاکمیت شرکتی در بازار ما نیز وضع شده است؛ اما به عقیده بنده این موضوع نیازمند فعالیت بیشتری از سمت سازمان بورس و اوراق بهادار، ارکان بازار سرمایه، نهادهای مالی و کانون‌ها، البته هر کدام به فراخور مسئولیت‌هایشان است تا بتوانیم مقوله تنظیم روابط بین ذی نفعان را به خوبی پیاده کرده و اجرای حاکمیت شرکتی را پیگیری کنیم.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تأکید کرد: اگر حاکمیت شرکتی به درستی پیاده‌سازی شده و به تعادل بین منافع ذی نفعان منتج شود در وهله اول به حمایت از منافع سرمایه‌گذاران منتهی خواهد شد. این موضوع همچنین افزایش شفافیت و افشای اطلاعات درست را به دنبال داشته و سلامت بازار را تضمین خواهد کرد.

وی همچنین در رابطه با اجرای حاکمیت شرکتی افزود: این موضوع پایداری شرکت‌ها را افزایش می‌دهد و کاهش ریسک را به دنبال خواهد داشت. همچنین حاکمیت شرکتی می‌تواند مسئولیت‌پذیری

ذی نفعان شرکت در رابطه با پایداری و استقرار فعالیت آن در محیط اجتماعی را افزایش داده و هزینه‌های مالی را کاهش دهد.

الزام در اصلاح دستورالعمل حاکمیت شرکتی مصوب ۱۳۹۷

دکتر عشقی اظهار کرد: مقوله اصلاح دستورالعمل حاکمیت شرکتی از جمله موضوعاتی است که طی سال گذشته در سازمان بورس و اوراق بهادار به آن پرداخته شد. در واقع با وجود اینکه چهار تا پنج سال از تصویب و عدم اجرای این دستورالعمل می‌گذشت، امکان اجرای بندهایی از آن با توجه به فضای اقتصادی موجود و قانون تجارت ما وجود نداشت و از این رو با اصلاح موارد مربوطه، آن را به مرحله اجرا رساندیم.

دکتر عشقی افزود: لازم است نهضت تدوین دستورالعمل حاکمیت شرکتی در بازار سرمایه راه‌اندازی شود. این موضوع نباید صرفاً به اجرای همایش‌ها محدود گردد و لازم است در این خصوص سلسله‌آموزش‌هایی را برای ذی نفعان مختلف شرکت‌ها به ویژه اعضای هیئت‌مدیره آنها داشته باشیم. وی با اشاره به این موضوع که بعضاً در کمیته تخلفات با واکنش‌های عجیبی از جمله اظهار بی‌اطلاعی اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره ناشران نسبت به تصمیمات گرفته شده در هیئت‌مدیره مواجه می‌شویم، تأکید کرد: تصمیمات اتخاذ شده از سمت هیئت‌مدیره ناشران به تمامی اعضای آن مربوط می‌شود. به همین دلیل باید مفاد دستورالعمل حاکمیت شرکتی که شامل مباحثی در خصوص قانون تجارت، دستورالعمل‌های افشاء و پذیرش و... که ملزم به رعایت آن هستند، در قالب دوره‌هایی آموزشی برای آنها مطرح شود.

به دنبال تبدیل دستورالعمل حاکمیت شرکتی به قانون هستیم

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در این همایش عنوان کرد: باید دستورالعمل حاکمیت شرکتی گسترش پیدا کند، در حال حاضر مشابه بعضی کشورها به دنبال تبدیل این دستورالعمل به قانون هستیم تا به این واسطه، ضمانت اجرایی آن افزایش پیدا کند. مادر سازمان بورس و اوراق بهادار بنا داریم این مسئله را در

اگر حاکمیت شرکتی به درستی پیاده‌سازی شده و به تعادل بین منافع ذی نفعان منتج شود در وهله اول به حمایت از منافع سرمایه‌گذاران منتهی خواهد شد. این موضوع همچنین افزایش شفافیت و افشای اطلاعات درست را به دنبال داشته و سلامت بازار را تضمین خواهد کرد.

گفتمانی غالب در بازار سرمایه تبدیل شود و ریشه بسیاری از مشکلاتی که از بیرون به بازار سرمایه تحمیل می‌شوند، به عدم رعایت حاکمیت شرکتی در بازار برمی‌گردد.

تقویت اعتماد در بازار سرمایه از مسیر ارتقای شفافیت

دکتر محمود گودرزی، مدیرعامل بورس تهران در همایش «چشم‌انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش‌ها» اظهار کرد: مادر بورس تهران، در سال گذشته و همزمان با اصلاح و ابلاغ دستورالعمل راهبری شرکتی از سمت سازمان بورس و اوراق بهادار به این جمع‌بندی رسیدیم که با توجه به دغدغه «تقویت اعتماد» در بازار سرمایه و بر اساس ماده ۲ قانون اوراق بهادار که مبتنی بر «ارتقای کارایی، شفافیت، انصاف و به تبع آن افزایش پاسخگویی» توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و ارکان است، همایشی با موضوع «چشم‌انداز حاکمیت شرکتی، الزامات و چالش‌ها» برگزار کنیم.

اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی، افزایش پاسخگویی شرکت‌ها

وی افزود: هدف اصلی مادر بورس تهران این بود که ناشران بورسی و فرابورسی بدانند که قرار است با چه متر و معیاری مورد سنجش قرار بگیرند.

مدیرعامل بورس تهران بیان کرد: پس از اعلام معیارها و انجام ارزیابی‌ها، به دنبال آنیم تا در آینده نزدیک شاخصی تحت عنوان «حاکمیت شرکتی» تعریف کرده و آن را متناسب با زمان بندی افشای این اطلاعات اعلام کنیم.

وی ادامه داد: حدود ۵۰ سال از مطرح شدن مفهوم «حاکمیت شرکتی» در دنیا می‌گذرد. بورس‌های دنیا از این موضوع عبور کرده‌اند و وارد Environmental Social Governance یا ESG شده‌اند که به معنی رابطه بین حاکمیت شرکتی در نگاه‌های اقتصادی و دو مقوله بسیار مهم محیط‌زیست و مسئولیت‌های اجتماعی نگاه‌ها است.

حاکمیت شرکتی و تحقق رشد پایدار در شرکت‌ها

دکتر گودرزی توضیح داد: در حقیقت حاکمیت شرکتی در نهایت به دنبال پاسخ به این سؤال است که نگاه‌ها

دکتر محمود گودرزی، مدیرعامل بورس تهران

مجلس شورای اسلامی مطرح کنیم تا مفاد آن از پشتوانه قانونی و ضمانت اجراهای بیشتری برخوردار شود. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار تصریح کرد: اجرای حاکمیت شرکتی با توجه به فضای حاکم بر بازار سرمایه، گسترش جامعه سهامداری به ۶۰ میلیون نفر، فعالیت ۱,۰۰۰ نهاد مالی و... امری گریزناپذیر است و بدون اجرای آن نمی‌توانیم بازار سرمایه سالمی داشته باشیم.

دکتر عشقی ادامه داد: در این خصوص یکی از ابتدایی‌ترین اقدامات بحث سنجش اجرای حاکمیت شرکتی است. مادر سازمان بورس و اوراق بهادار به دنبال تدوین دستورالعملی هستیم که به موجب آن میزان اجرای حاکمیت شرکتی، سنجیده شده و رتبه بندی آن اعلام شود تا سهامداران هم از آن مطلع شوند.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار همچنین مطرح کرد: باید گفتمان اجرای دستورالعمل حاکمیت شرکتی، به

پس از اعلام معیارها و انجام ارزیابی‌ها، به دنبال آنیم تا در آینده نزدیک شاخصی تحت عنوان «حاکمیت شرکتی» تعریف کرده و آن را متناسب با زمان بندی افشای این اطلاعات اعلام کنیم.

دکتر رضا عیوضلو، معاون نظارت بر بورس ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار

چه رشد پایداری می‌توانند داشته باشند؟ در این خصوص در دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که قطعاً بدون داشتن نگاهی دقیق و تیزبین به مقوله محیط زیست و کسب و کارهایی که به نحوی مسئولیت‌های اجتماعی را با خود دارند نمی‌توانند به رشد پایدار دست یابند. مدیرعامل بورس تهران ابزار امیدواری کرد که برگزاری این همایش بتواند با تزریق نگاهی نو به بدنه بازار سرمایه، تعریف جدیدی از روابط میان مدیران اجرایی شرکت‌ها و ذی‌نفعان بازار (از حاکمیت گرفته تا سهامداران خرد) ارائه دهد و این آغازی جدید بر افزایش اعتماد و همچنین افزایش نظام پاسخگویی در ناشران بورسی و فرابورسی باشد.

حاکمیت شرکتی و سرمایه‌گذاری پایدار

دکتر رضا عیوضلو، معاون نظارت بر بورس ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار صحبت‌های خود را با ارائه یک تعریف از سرمایه‌گذاری پایدار آغاز و بیان کرد: منظور از سرمایه‌گذاری پایدار فرآیندی است که بر اساس آن، در هنگام تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری، موادی همچون ملاحظات زیست‌محیطی، مسائل اجتماعی و... در نظر گرفته می‌شود تا به افزایش سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در فعالیت‌ها و پروژه‌های اقتصادی پایدار و نهایتاً رشد پایدار اقتصادی منتج شود.

قانونی وجود دارد.

دکتر عیوضلو در این خصوص افزود: سهامداران به دنبال سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی هستند که در آنها به مسائل اجتماعی از جمله موضوعات پیرامون نیروی کار توجه بیشتری شده باشد. در همین رابطه، در گزارشی که اخیراً از طرف یکی از نهادهای مالی منتشر شده، به موضوع نیروی کار در بازار سرمایه ایران پرداخته شده است. با توجه به اهمیت روزافزون نیروی کار، شرکت‌هایی که به این مقوله می‌پردازند بیشتر در معرض دید سرمایه‌گذاران خواهند بود.

وی ادامه داد: میزان تمایل سهامداران به سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی که بیشتر از سایرین به دنبال صرفه‌جویی در مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری هستند بیشتر است. این موضوع با توجه

سرمایه‌گذاران تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی دارند که از انطباق بیشتری بر حاکمیت شرکتی برخوردارند؛ زیرا زمانی که حاکمیت شرکتی در یک شرکت به خوبی رعایت شود این اطمینان را به سرمایه‌گذار می‌دهد که منافع تمام ذی‌نفعان از جمله سهامداران اقلیت حفظ خواهد شد.

واحد حسابرسی داخلی و... و یا از منظر بازار است. به این معنی که بازار، شرکت را به جهتی سوق می‌دهد که به سمت اجرای یک حاکمیت شرکتی خوب حرکت کند، چرا که سلیقه سرمایه‌گذاران به سمت سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی رفته است که در آنها حاکمیت شرکتی به خوبی رعایت شده باشد و منافع همه، از جمله سرمایه‌گذاران در آن لحاظ شود. در نتیجه این بازار شفاف، کارا و منصفانه است که مکانیسم‌های نظارتی خوبی را وضع می‌کند و شرکت‌ها را به سمت اجرای حاکمیت شرکتی سوق می‌دهد، در غیر این صورت از آنجا که قادر نخواهند بود اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب کنند، به تبع عدم سرمایه‌گذاری، ارزش سهام شرکت‌ها کاهش پیدا خواهد کرد.

دکتر عیوضلو با مرور اصول شش‌گانه حاکمیت شرکتی از منظر نهاد نظارتی بازار سرمایه توضیح داد: ما در دستورالعمل حاکمیت شرکتی علاوه بر رعایت این اصول در شرکت‌های ناشر، هیئت مدیره شرکت‌ها را ملزم کرده‌ایم تا اقدامات انجام شده در راستای ایجاد اطمینان از سمت سرمایه‌گذاران بابت رعایت این اصول در شرکت را ارائه دهند. وی در ابتدا در رابطه با «چهارچوب حاکمیت شرکتی اثربخش» به عنوان اولین اصل، توضیح داد که سازمان بورس و اوراق بهادار پیرو اصل مذکور به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که هیئت مدیره شرکت برای اینکه بازار محصولات شرکت، بازاری شفاف، منصفانه و کارا شود چه اقداماتی انجام داده است؟

وی ادامه داد: برای مثال در بحث قیمت‌گذاری دستوری که شیوه‌ای غیرمنطقی برای تعیین قیمت است هیئت مدیره آن شرکت باید توضیح دهند که چه اقداماتی برای مقابله با این قیمت‌گذاری نادرست انجام داده‌اند؟ و برای اینکه سهامداران به این اطمینان برسند که بازار شرکت بازاری کارا، شفاف و منصفانه است و قیمت‌گذاری محصولات شرکت شفاف و منصفانه انجام می‌شود چه کارهایی کرده‌اند؟ حاکمیت شرکتی، هیئت مدیره شرکت‌ها را در این رابطه مسئول تمام و کمال می‌داند و بستری را فراهم می‌کند که سهامداران این موضوع

به شرایط حاکم بر اقتصاد کشور از جمله موضوع قیمت‌گذاری انرژی، مشکلات زیست‌محیطی، بحران کمبود آب و... از اهمیت بیشتری برخوردار است. بر این اساس شرکت‌هایی که بیشتر از سایرین به موضوع محیط‌زیست آنهم از منظر بهره‌وری توجه دارند، بیشتر صرفه‌جویی می‌کنند و به موضوع کارایی نیز اهمیت بیشتری می‌دهند. معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در همین رابطه به مقاله‌ای که در آخرین شماره از نشریه انجمن مالی آمریکا منتشر شده است اشاره کرد و ادامه داد: در این مقاله در رابطه با انگیزه سرمایه‌گذاران به ESG investing به دورویکرد ارزش‌ها و باورها پرداخته شده است. در رویکرد ارزش محور، سرمایه‌گذاران در تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری خود بر اثرات نشأت گرفته از ریسک و بازده ناشی از کیفیت ESG در یک شرکت توجه می‌کنند. از طرفی در رویکرد مبتنی بر باورها، انگیزه‌های سرمایه‌گذاران از ترجیحات غیرمالی آنها ناشی می‌شود. به طور کلی، سرمایه‌گذاران ارزشی نمی‌خواهند سهام شرکتی را که با محصولات یا رفتارهای ناپسند همراه است در اختیار داشته باشند.

📌 هدف از حاکمیت شرکتی، ایجاد رشد پایدار و ثبات مالی در شرکت‌های ناشر

وی در ادامه حاکمیت شرکتی را مجموعه‌ای از قوانین و مکانیسم‌ها تعریف می‌کند که رفتار شرکت را اداره می‌کنند تا این اطمینان حاصل شود که سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان از گزند سوءاستفاده مدیران و سهامداران عمده محفوظ هستند و انگیزه‌ای کافی برای تأمین مالی شرکت‌ها دارند. دکتر عیوضلو هدف از حاکمیت شرکتی را حمایت از اثربخشی، کارایی، رشد پایدار و ثبات مالی شرکت می‌داند و معتقد است: دو بازوی نظارت داخلی و خارجی وجود دارد که حاکمیت شرکتی بیشتر به دنبال پرداختن به این موضوع از منظر مکانیسم‌های نظارت داخلی به جای اعمال نظارت به واسطه اعمال قوانین است. اعمال این مکانیسم‌های نظارتی یا از داخل شرکت انجام می‌شود، یا از طریق کمیته‌ها،

این بازار شفاف، کارا و منصفانه است که مکانیسم‌های نظارتی خوبی را وضع می‌کند و شرکت‌ها را به سمت اجرای حاکمیت شرکتی سوق می‌دهد، در غیر این صورت از آنجا که قادر نخواهند بود اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب کنند، به تبع عدم سرمایه‌گذاری، ارزش سهام شرکت‌ها کاهش پیدا خواهد کرد.

دستور العمل جدید حاکمیت شرکتی

دکتر عیوضلو درباره اصل «افشای و شفافیت» که اصل پنجم از دستور العمل حاکمیت شرکتی است، افشای به موقع را لازمه یک بازار کارا، شفاف و منصفانه دانست و در این رابطه بر بهبود شرایط بازار از حیث افشای به موقع اطلاعات تأکید کرد. وی در رابطه با اصل ششم دستور العمل حاکمیت شرکتی که «مسئولیت پذیری هیئت مدیره» است بیان کرد: از آنجا که برنامه ریزی، هدایت و کنترل از وظایف اعضای هیئت مدیره است باید در رابطه با تمام جنبه‌های این وظایف بحث پاسخگویی وجود داشته باشد.

دکتر عیوضلو با تأکید بر صحبت‌های دکتر عشقی مبنی بر ایجاد اصلاحاتی در دستور العمل حاکمیت شرکتی با توجه به شرایط موجود، جهت اجرایی کردن آن در سال جاری، بیان کرد: یکی از این اصلاحات اضافه کردن عضو مستقل در شرکت‌ها بود.

معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در این رابطه ادامه داد: ما شرکت‌ها را ملزم کرده‌ایم تا کمیته‌های حسابرسی، انتصابات و ریسک را تحت نظر هیئت مدیره تشکیل داده و عملکرد آنها را مورد نظارت قرار دهند. تعداد اعضای کمیته‌ها ۳ یا ۵ نفر و اکثریت اعضای کمیته‌ها هم باید عضو مستقل خارج از هیئت مدیره باشند. در رابطه با ساختار کمیته‌ها می‌توان به پاسخگو کردن کمیته‌ها و تصویب منشور آنها در جلسات هیئت مدیره نیز اشاره کرد.

وی با اشاره به بحث مجامع عمومی صاحبان سهام بیان کرد: در این دستور العمل قید شده است که در کلیه ناشران ثبت شده، تملک سهام شرکت اصلی به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم توسط شرکت‌های فرعی گروه ممنوع است.

دکتر عیوضلو ادامه داد: در بحث معاملات با اشخاص وابسته می‌توان به مواردی از جمله الزام به افشای عمومی معاملات با اهمیت با اشخاص وابسته از قبیل موضوع معامله، قیمت معامله، فرآیند تعیین قیمت و البته دلایل عدم انجام معامله با اشخاص غیروابسته اشاره کرد. بر اساس

را از آنها مطالبه کنند. در رابطه با این اصل، در بحث «سازگاری شرکت‌ها با حاکمیت قانون و حمایت از نظارت و اجرای مؤثر آن» اگر حاکمیت شرکتی در یک شرکت به خوبی اجرا شود، این شرکت نه تنها با نظارت قانون مشکلی نخواهد داشت بلکه از آن استقبال هم خواهد کرد، زیرا شرکتی که بر پایه مزیت‌های رقابتی پایدار خود رشد کرده باشد در یک بازار رقابتی و شفاف شانس بیشتری برای سودآوری و موفقیت دارد.

تمرکز بر حفظ منافع همه سهامداران در دستور العمل جدید حاکمیت شرکتی

معاون نظارت بر بورس‌ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در رابطه با اصل دوم که «حفظ حقوق سهامداران و برخورد یکسان با آنها» است توضیح داد: در کشور ما در این رابطه بحث تضاد منافع میان سهامداران اقلیت و اکثریت مطرح است. شرکت‌ها باید ساختار خود را به گونه‌ای فراهم کنند تا سهامداران اقلیت به این اطمینان برسند که منافع همه آنها در این شرکت رعایت می‌شود. در رابطه با اصل «رعایت حقوق ذی‌نفعان» هم موضوع پایداری و اهداف سرمایه‌گذاری پایدار در خلال صحبت‌های امروز به‌وفور مورد بحث قرار گرفته است.

توجه به افزایش تعامل با سرمایه‌گذاران نهادی

وی افزود: «سرمایه‌گذاران نهادی، بازار سهام و سایر واسطه‌های مالی» اصل چهارم دستور العمل حاکمیت شرکتی است. در حاکمیت شرکتی مکانیسم‌های نظارت داخلی و بازار نقش مهمی دارد. سرمایه‌گذاران نهادی، به نحوی ناظران تفویض اختیار شده به شمار می‌آیند، چرا که برای مثال مدیران دارایی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و... از آنجا که منابع عظیمی در اختیار دارند بهتر می‌توانند بر شرکت و فعالیت‌های آن نظارت داشته باشند. در نتیجه اگر سرمایه‌گذاران نهادی قادر باشند تعامل بهتری با شرکت داشته باشند این موضوع می‌تواند در اجرای یک حاکمیت شرکتی خوب اثرگذار شود.

افزایش پاسخگویی هیئت مدیره در

اگر حاکمیت شرکتی در یک شرکت به خوبی اجرا شود، این شرکت نه تنها با نظارت قانون مشکلی نخواهد داشت بلکه از آن استقبال هم خواهد کرد، زیرا شرکتی که بر پایه مزیت‌های رقابتی پایدار خود رشد کرده باشد در یک بازار رقابتی و شفاف شانس بیشتری برای سودآوری و موفقیت دارد.

اعضای هیئت مدیره ذی ربط در شرکت های فرعی و وابسته، همچنین افشای مخارج صورت گرفته در خصوص کمک های عام المنفعه شرکت تحت عنوان گزارش پایداری اشاره کرد. وی افزود: شرکت باید در گزارش تفسیری و گزارش هیئت مدیره خود، در یک سرفصل مشخص به طور جداگانه و تحت عنوان گزارش پایداری به افشای مخارج صورت گرفته در این خصوص بپردازد و آن را در مجمع عمومی عادی به صاحبان سهام ارائه کند.

افشای گزارش پایداری در ابعاد محیط زیست، مسائل اجتماعی و عملکرد اقتصادی

دکتر عیوضلو در قسمت پایانی صحبت های خود در باب ابعاد افشای گزارش پایداری، مطالبات سهامداران را در سه حوزه «محیط زیست»، «مسائل اجتماعی» و «عملکرد اقتصادی» تقسیم بندی کرد. وی در این خصوص از نظر محیط زیست به موضوعاتی از جمله میزان ذخیره و کاهش مصرف انرژی، اقدامات انجام شده برای کاهش آثار مخرب تنوع زیستی، رعایت مسائل زیست محیطی از دید مشتریان، تفکیک ضایعات و نحوه برخورد با آنها اشاره کرد. همچنین اضافه کرد: کمک های عام المنفعه، دریافت گواهینامه های بهداشت و سلامت کارکنان، رعایت حقوق مصرف کنندگان، ساعات آموزش کارکنان و مشتری مداری از جمله مسائلی است که شرکت ها باید در حوزه مسائل اجتماعی به سهامدارانشان گزارش بدهند. معاون نظارت بر بورس ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در نهایت با تأکید بر اهمیت گزارشگری پایداری در حوزه عملکرد اقتصادی، به مواردی از جمله سهم بازار محصول، شاخص های بهره وری تولید و رشد شرکت اشاره کرد.

حکمرانی مطلوب و رعایت حاکمیت شرکتی

دکتر مجتبی توانگر، نماینده مجلس شورای اسلامی و عضو ناظر شورای عالی بورس و اوراق بهادار بیان کرد: طراحی و استقرار نظام مطلوب حکمرانی در اقتصاد و هر بازاری از آن یکی از دغدغه های اصلی نهاد قانون گذار است که با قوانین موضوعه در پی دستیابی به آن می باشد. وی توضیح داد: شفافیت، پاسخگویی، استقلال، نظارت مطلوب و سلامت مقام تنظیم گر یا حکمران

دکتر مجتبی توانگر، نماینده مجلس شورای اسلامی و عضو ناظر شورای عالی بورس و اوراق بهادار

صحبت های دکتر عیوضلو، لازم است کمیته حسابرسی نسبت به معاملات اشخاص وابسته اظهار نظر داشته باشد و آنها را از حیث منصفانه بودن، افشای کامل و عدم شرکت مدیر ذینفع در رأی گیری بررسی کند. همچنین باید افشای موارد مربوط به معامله با اشخاص وابسته با گزارش فعالیت هیئت مدیره پیوست شده و در جلسه مجمع عمومی عادی به سهامداران ارائه شود.

الزام شرکت ها به ارائه گزارش پایداری در مجمع عمومی عادی

معاون نظارت بر بورس ها و ناشران سازمان بورس و اوراق بهادار در رابطه با الزامات گزارشگری ذکر شده در دستورالعمل حاکمیت شرکتی علاوه بر مورد فوق الذکر به مواردی چون ارزیابی اثربخشی هیئت مدیره و مدیرعامل، کمیته های تخصصی و

طراحی و استقرار نظام مطلوب حکمرانی در اقتصاد و هر بازاری از آن یکی از دغدغه های اصلی نهاد قانون گذار است که با قوانین موضوعه در پی دستیابی به آن می باشد.

کمرکز بر ارتقای وضعیت حاکمیت شرکتی در کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی

وی ادامه داد: کمیسیون اقتصادی مجلس بر تقویت محور حکمرانی در اصلاح قانون بازار اوراق بهادار تأکید دارد که شامل «مدیریت تعارض منافع در حکمرانی بازار سرمایه»، «ارتقای شفافیت، کارایی و انصاف در بازار»، «افزایش استقلال مقام تنظیم‌گر و درعین حال پاسخگویی آن»، «تخصصی‌تر شدن تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های بازار»، «بهبود نظارت و کنترل» و در نهایت «ارتقای وضعیت حاکمیت شرکتی» می‌شود.

ک راهکارهای ارتقای حکمرانی در بازار سرمایه

عضو ناظر شورای عالی بورس و اوراق بهادار همچنین به منظور رفع چالش‌ها و ارتقای حکمرانی، مواردی چون «تقویت بعد نظارتی و کارشناسی شورا»، «مدیریت تعارض منافع در شورا»، «واگذاری وظایف اجرایی سازمان بورس و اوراق بهادار و اختیارات کافی به آن، در عین پاسخگویی به شورا» و «افزایش شفافیت در شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار» را پیشنهاد داد.

وی با بیان این موضوع که مجلس همواره در اصلاح قانون بازار اوراق بهادار بر رعایت حاکمیت شرکتی و حقوق سهامداران در بازار سرمایه تأکید زیادی داشته است ادامه داد: «ممنوعیت سهام چرخه‌ای» که دارای پیامدهای منفی مالی و حکمرانی شرکتی است، به‌طور مشخص از جمله محورهای حمایت از حقوق سهامداران با رعایت اصول حکمرانی شرکتی است. یکی دیگر از محورهای مورد تأکید در اصلاح قانون بازار که به‌عنوان یکی از اصول حکمرانی شرکتی نیز مطرح است، بحث «شفافیت در تصمیم‌گیری» و «رعایت تعارض منافع» است. به‌طور مشخص مجلس شورای اسلامی در اصلاح قانون بازار بر تدوین اصول حکمرانی شرکتی و مدیریت تعارض منافع در سطوح مختلف شرکت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و با تأیید شورای عالی بورس و اوراق بهادار تأکید کرده است.

دکتر توانگر در پایان صحبت‌های خود بیان کرد: مجلس شورای اسلامی همواره آماده دریافت نظرات صاحبان اندیشه و فعالان بازار اوراق بهادار در این خصوص است.

از جمله مؤلفه‌های کلیدی تنظیم‌گری با حکمرانی است و وجود تنظیم‌گری یا حکمرانی مطلوب می‌تواند زمینه را برای رعایت حاکمیت شرکتی، حقوق سهامداران خرد و ذی‌نفعان، تسهیل رقابت، تسهیل تأمین مالی و سایر پیامدهای مناسب فراهم آورد.

نماینده مجلس شورای اسلامی در ادامه بازار سرمایه کشور را یکی از بازارهای مهم اقتصادی دانست که نقش مهمی در تأمین مالی دولت، شرکت‌ها و نهادهای بومی ایفا می‌کند و افزود: از آنجا که با توجه به آزادسازی سهام عدالت اکثریت افراد جامعه ذی‌نفع بازار سرمایه محسوب می‌شوند، ضروری است که قانون‌گذار به مسئله حکمرانی در بازار سرمایه و حاکمیت شرکتی توجه ویژه‌ای داشته باشد.

اصلاحاتی جدی در خصوص حکمرانی مطلوب

عضو ناظر شورای عالی بورس و اوراق بهادار توضیح داد: قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب مجلس شورای اسلامی به‌عنوان قانون اصلی بازار سرمایه کشور شناخته می‌شود. در این قانون احکام مختلفی در خصوص بازار سرمایه بیان شده است که به‌نظر می‌رسد از جامعیت خوبی برخوردار است. با این حال کمیسیون اقتصادی مجلس در تلاش است که اصلاحاتی جدی در خصوص حکمرانی مطلوب و به‌خصوص در زمینه حاکمیت شرکتی داشته باشد.

دکتر توانگر با اشاره به حکمرانی بازار سرمایه در سایر کشورها، به این موضوع که مقام قانون‌گذار در قانون بازار اوراق بهادار ایران ناظر بر حکمرانی محدود در بازار سرمایه کشور بوده و در احکام متعددی سعی در دستیابی به آن داشته است پرداخت و در ادامه «وجود تعارض منافع»، «حق وتوی دولت در شورای عالی بورس و اوراق بهادار»، «بخشی‌زدگی و غیرتخصصی بودن اجزای آن»، «تداخل وظایف اجرایی سازمان بورس با شورا» و «خلأهای قانونی» را از جمله چالش‌های حکمرانی شورای عالی بورس و اوراق بهادار دانست.

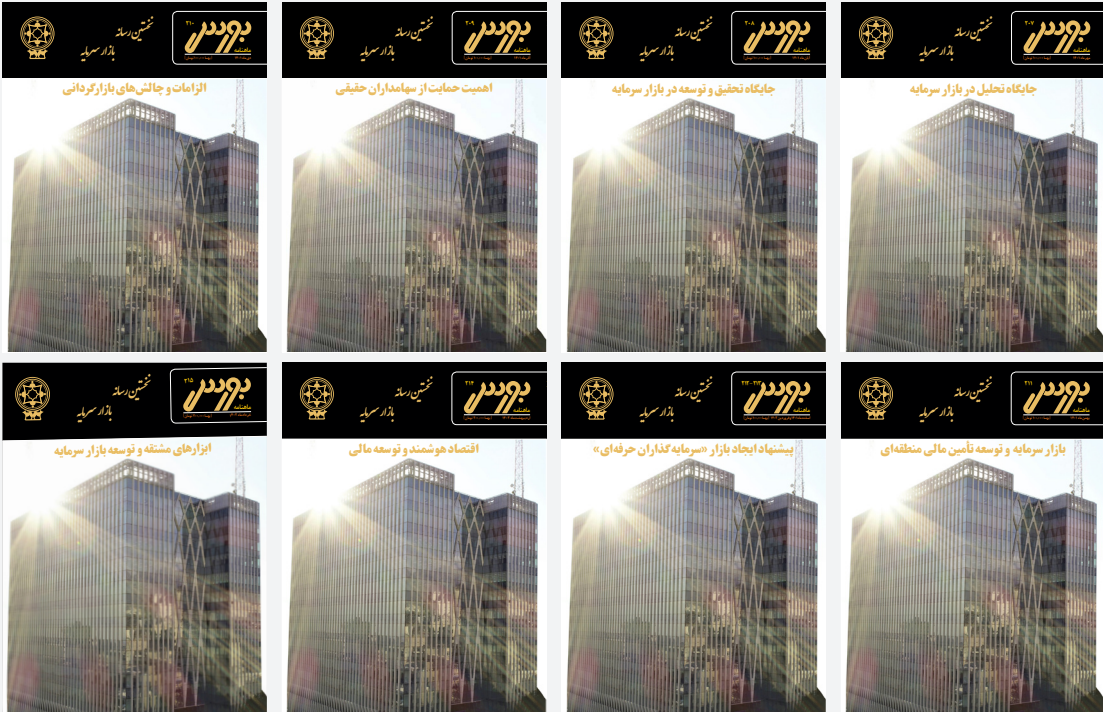
مجلس شورای اسلامی در اصلاح قانون بازار بر تدوین اصول حکمرانی شرکتی و مدیریت تعارض منافع در سطوح مختلف شرکت توسط سازمان بورس و اوراق بهادار و با تأیید شورای عالی بورس و اوراق بهادار تأکید کرده است.

بورس

ماهنامه

نخستین رسانه بازار سرمایه ایران

www.tsemag.ir

فرم اشتراک ماهنامه بورس

نام و نام خانوادگی:
 فعالیت شغلی:
 نام شرکت:
 میزان تحصیلات:
 کد اشتراک (اگر قبلاً مشترک بوده‌اید):
 تعداد درخواست اشتراک:
 نشانی:
 کد پستی:
 تلفن تماس:
 شماره همراه:
 پست الکترونیک:
 فکس:

مبلغ: ریال طی فیش
 شماره:
 به تاریخ: در وجه شرکت بورس اوراق بهادار تهران
 واریز شد.
 ■ اشتراک یک ساله (۱۲ شماره) با پست سفارشی: ۱,۸۰۰,۰۰۰ تومان
 ■ اشتراک شش ماهه (۶ شماره) با پست سفارشی: ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان
 لطفاً مبلغ اشتراک را به حساب ۸۴۹۸۱۰۷۷۶۸۴۶۱
 بانک سامان شعبه سی تیر به نام شرکت بورس اوراق بهادار
 تهران واریز کرده، سپس فرم پرشده و فیش بانکی را به شماره
 ۰۲۱-۲۶۷۴۱۱۵۱ فکس فرمایید یا اصل فیش بانکی را به آدرس
 تهران، سعادت آباد، بلوار شهرداری، نبش خیابان ۱۳ شرقی،
 پلاک ۳، کد پستی: ۱۹۹۸۸۹۶۵۵۱ ارسال فرمایید.
 تلفن واحد اشتراک:
 ۰۲۱-۲۶۷۴۱۱۵۱ داخلی ۴-۵۷۲
 آدرس پست الکترونیک ماهنامه:
 mahnamehbourse@gmail.com

بورد

تحليل صنعت

نگاهی به وضعیت زنجیره فولاد در کشور با تمرکز بر تولیدکنندگان آهن اسفنجی

سینا خورشیدی

کارشناس واحد تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن

علی اسکینی

مدیر تحلیل کارگزاری بانک صنعت و معدن

مقدمه

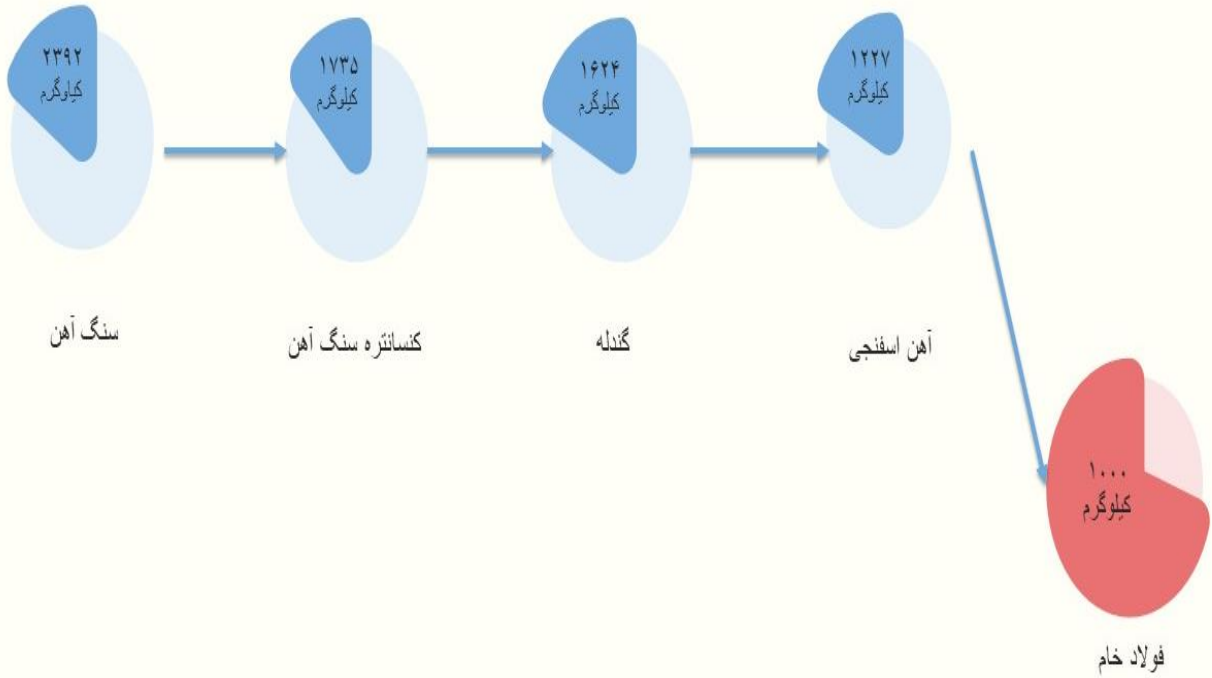
آهن اسفنجی یک ماده خام فلزی است که با حذف اکسیژن متصل به ترکیب شیمیایی (کاهش) از گلوله‌های اکسید آهن به فرم گلوله سنگ آهن و کلوخه سنگ آهن ساخته می‌شود. تولید این محصول غالباً بر اساس دوروش پایه گازی و پایه زغال سنگ انجام می‌شود.

➤ روش‌های تولید فولاد در دنیا

در دنیا تولید فولاد عمدتاً با دوروش کوره بلند و کوره قوس الکتریکی انجام می‌شود. در روش کوره قوس الکتریکی، پس از تولید گندله از کنسانتره آهن، در فرآیند احیای مستقیم، آهن اسفنجی تولید می‌شود و در ادامه، فولاد خام با استفاده از آهن اسفنجی به دست می‌آید. در شکل ۱، زنجیره تولید فولاد به روش کوره قوس الکتریکی با توجه به ضرایب مصرف زنجیره ارائه شده است.

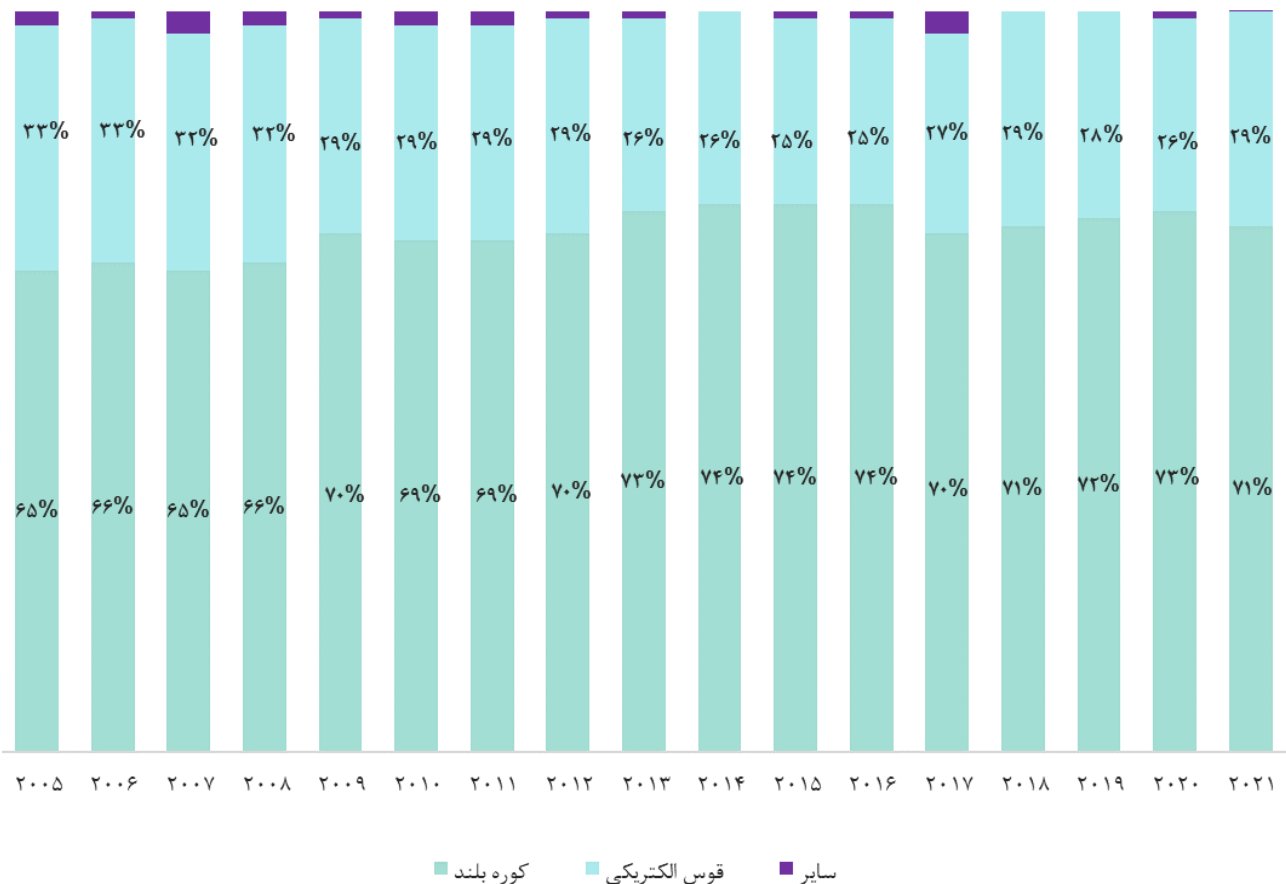
تحلیل صنعت

شکل ۱- زنجیره تولید فولاد به روش کوره قوس الکتریکی

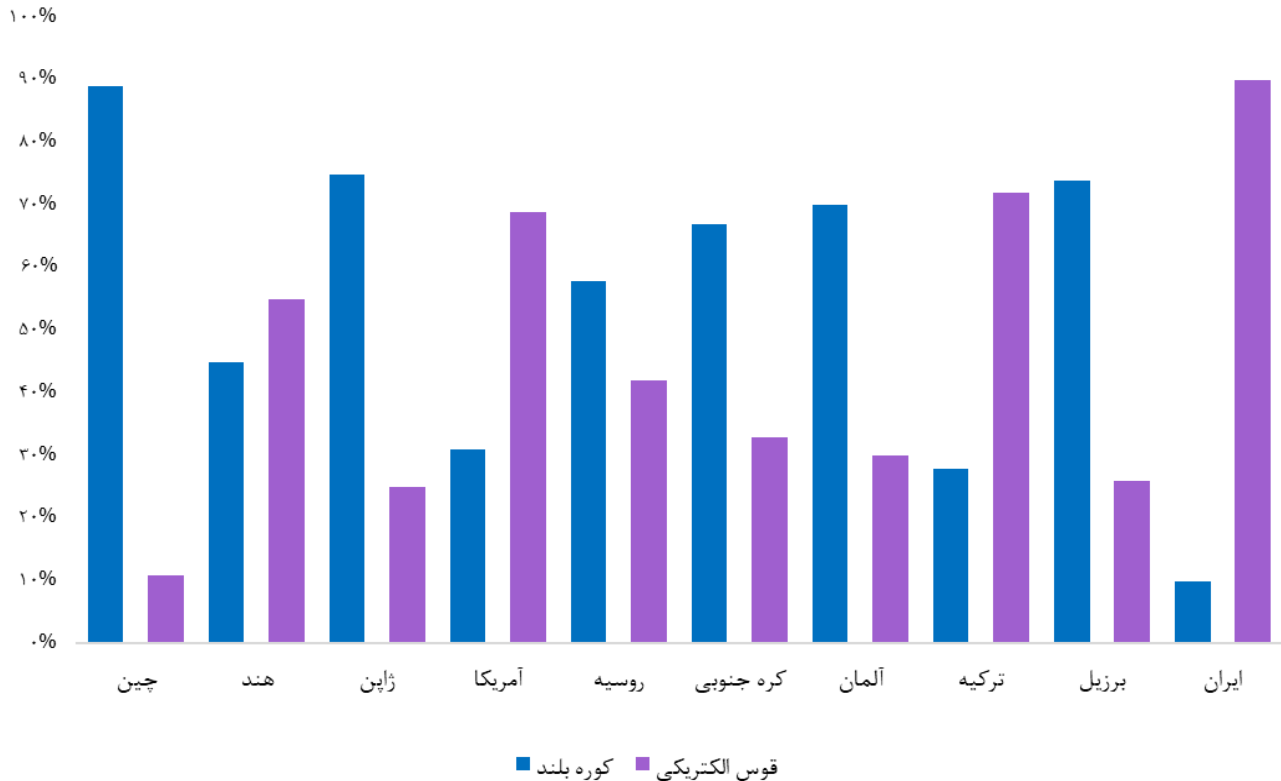
به طور متوسط، در دنیا حدود ۷۲ درصد از تولید فولاد به روش کوره بلند انجام می‌شود. نمودار ۱، سهم روش‌های مختلف در سال‌های اخیر را نشان می‌دهد.

نمودار ۱- سهم روش‌های تولید فولاد در دنیا

به طور معمول، بهای تمام شده تولید فولاد به روش کوره بلند پایین تر از روش کوره قوس الکتریکی است. به طور مثال، تفاوت بهای تمام شده این دو روش در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۳ برای فولادسازان چینی حدود ۴۰ دلار گزارش شده است. از طرفی، انتشار کربن در روش کوره بلند بیش از ۲/۵ برابر روش کوره قوس الکتریکی است و این موضوع می تواند در ادامه محدودیت های زیست محیطی را برای آنها به همراه داشته باشد. در نمودار ۲، روش های تولید فولاد در ۱۰ کشور تولید کننده برتر دنیا نشان داده شده است.

نمودار ۲- روش تولید فولاد در کشورهای تولیدکننده برتر دنیا

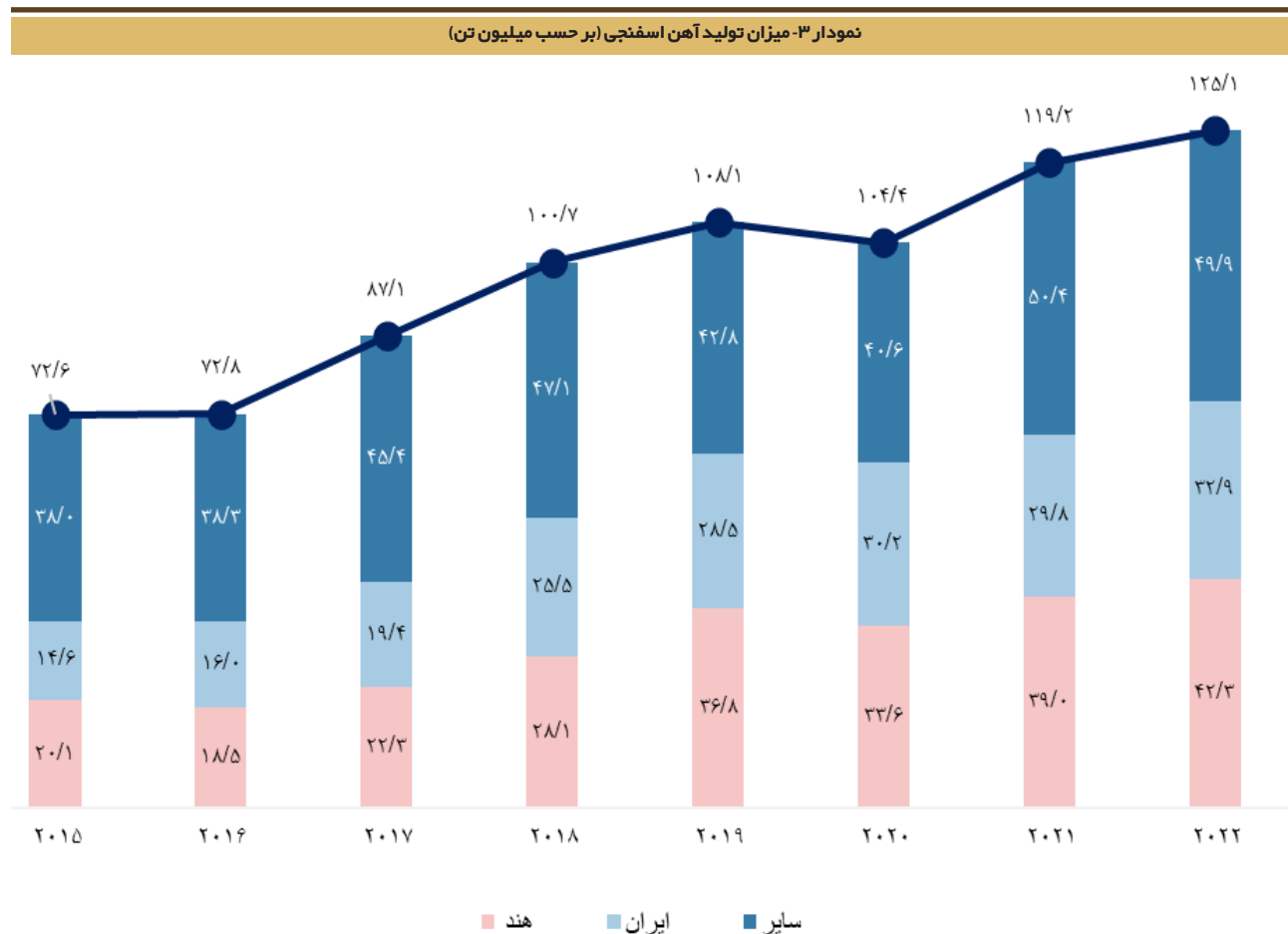
همان طور که در نمودار بالا مشاهده می شود، چین که به عنوان بزرگ ترین تولیدکننده فولاد در دنیا شناخته می شود، بیش از ۸۰ درصد تولید فولاد خود را به روش کوره بلند انجام می دهد. ایران، ترکیه، آمریکا و هند نیز از بزرگ ترین تولیدکنندگان فولاد در دنیا هستند که عمده ی تولید خود را به روش کوره قوس الکتریکی انجام می دهند.

شکل های مختلف آهن اسفنجی

اکثر واحدهای تولیدکننده، محصول خود را به شکل آهن اسفنجی سرد (CDRI) تولید می کنند. این ماده باید خشک نگه داشته شود تا از اکسیداسیون مجدد و از بین رفتن خواص آن جلوگیری گردد. آهن اسفنجی سرد برای استفاده در کوره قوس الکتریکی مناسب است. در ادامه، شکل های مختلف محصول خاصی از آهن اسفنجی برای رفع نیازهای فولادسازی پدیدار شد. این شکل های مختلف محصول جدید، مشکلاتی مانند ذخیره سازی طولانی مدت و حمل و نقل دریایی را حل کرد و با توجه به تغییرات اندازه و چگالی، امکان استفاده از آهن اسفنجی در کوره های بلند را فراهم نمود. بریکت گرم (HBI)، محصول ترجیحی آهن اسفنجی برای بازار فلزات تجاری است، زیرا بسیار متراکم تر از آهن اسفنجی سرد است که امکان اکسیداسیون مجدد را کاهش می دهد. این مزیت باعث می شود بدون نیاز به احتیاطات خاص، امکان حمل دریایی و زمینی این محصول فراهم شود. این محصول می تواند هم در کوره قوس الکتریکی و هم در کوره بلند مورد استفاده قرار گیرد. بریکت گرم شکل ترجیحی آهن اسفنجی برای استفاده در کوره بلند است. استفاده از بریکت گرم در کوره بلند، علاوه بر اینکه تولید فولاد را افزایش می دهد، مزایای زیست محیطی نیز دارد، زیرا منجر به کاهش ۷ درصدی مصرف کک می شود که کاهش انتشار دی اکسید کربن را به دنبال دارد. آهن اسفنجی گرم (HDRI)، شکل دیگری از آهن اسفنجی است که مصرف برق در کوره قوس الکتریکی را کاهش می دهد و بهره وری را بالا می برد. صرفه جویی در مصرف انرژی به این دلیل اتفاق می افتد که انرژی ورودی کمتری برای گرم کردن آهن اسفنجی تادمای ذوب، مورد نیاز است. همچنین، استفاده از این محصول موجب کاهش مصرف الکتروود و مواد نسوز می شود.

نگاهی به وضعیت آهن اسفنجی در جهان

طی سال‌های اخیر، تولید آهن اسفنجی روند روبه‌رشدی داشته و به بیش از ۱۲۵ میلیون تن در سال ۲۰۲۲ رسیده است. نمودار ۳، میزان تولید آهن اسفنجی را در ایران، هند و سایر کشورها طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲ نشان می‌دهد.

همان‌طور که در نمودار ۳ مشاهده می‌شود، در سال‌های اخیر، هند و ایران حدود ۶۰ درصد آهن اسفنجی دنیا را تولید کرده‌اند و به واسطه اینکه عمده تولید فولاد خود را به روش کوره قوس الکتریکی انجام می‌دهند، بزرگترین تولیدکنندگان آهن اسفنجی در دنیا هستند. در جدول زیر، ۱۰ کشور برتر تولیدکننده آهن اسفنجی مشاهده می‌شود.

جدول ۱- تولیدکنندگان برتر آهن اسفنجی در دنیا

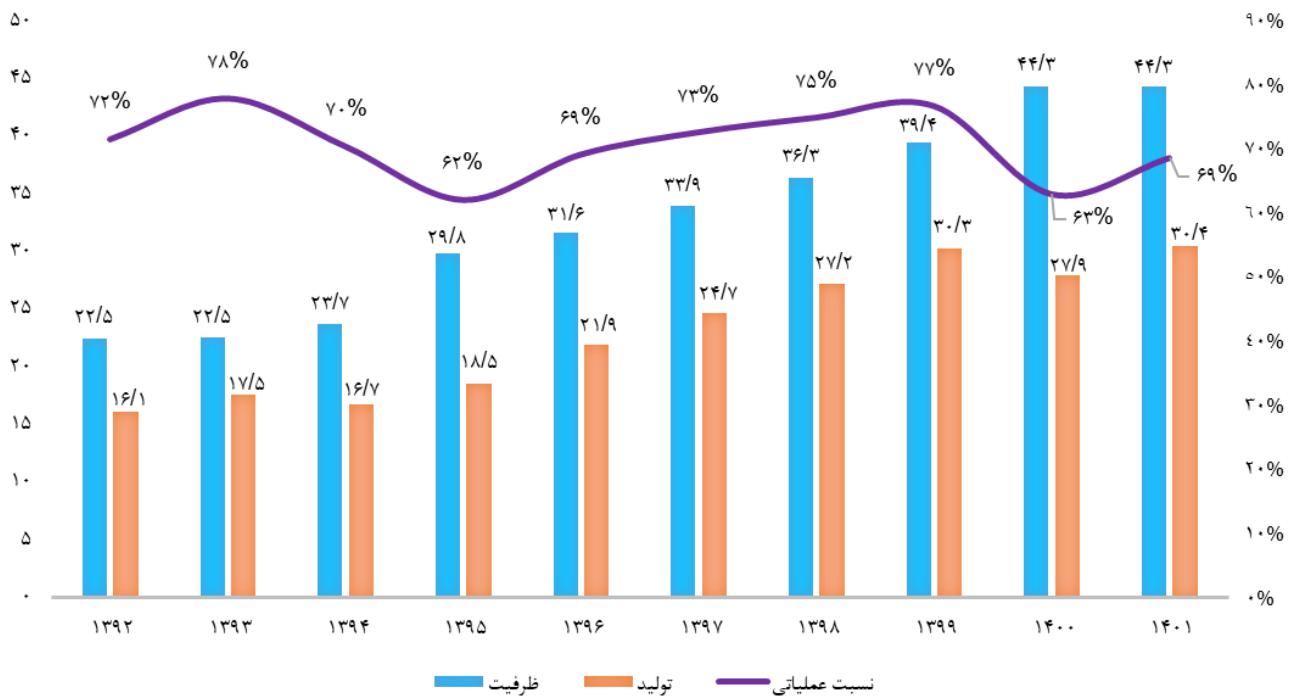
رتبه	کشور
۱	هند
۲	ایران
۳	روسیه
۴	عربستان
۵	مکزیک
۶	مصر
۷	امارات
۸	آمریکا
۹	کانادا
۱۰	الجزایر

نگاهی به وضعیت زنجیره فولاد در ایران

در نمودار ۴ میزان تولید، ظرفیت اسمی و همچنین نسبت عملیاتی فولادسازان کشور در سال‌های اخیر ارائه شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، تولید فولاد کشور به بیش از ۳۰ میلیون تن در سال ۱۴۰۱ رسیده است. این اتفاق در شرایطی رخ داده که نسبت عملیاتی شرکت‌ها در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به زیر ۷۰ درصد رسیده که محدودیت‌های تأمین برق در سال‌های مذکور نقش به‌سزایی در این موضوع داشته است.

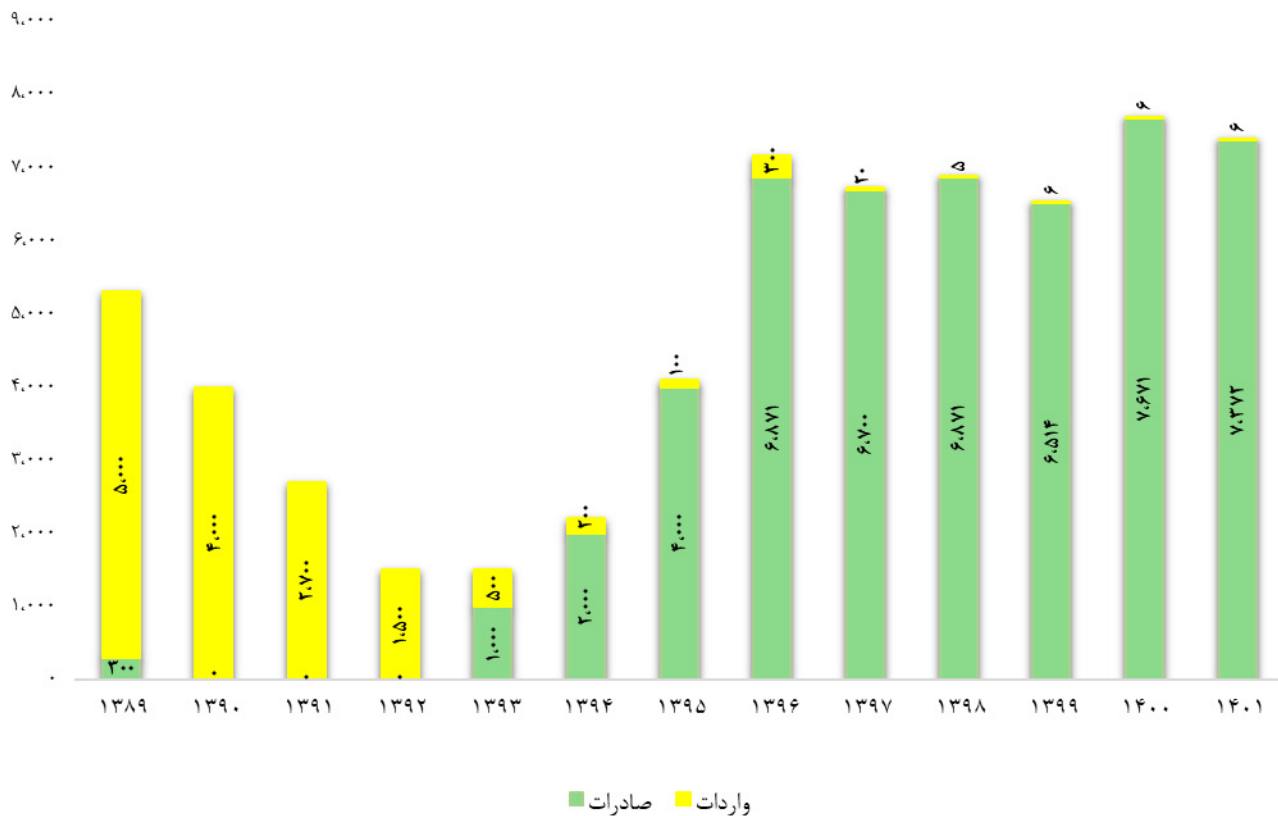
تحلیل صنعت

نمودار ۴- میزان تولید و ظرفیت اسمی فولاد کشور (بر حسب میلیون تن)

میانگین حجم صادرات فولاد خام کشور در سال‌های اخیر حدود ۷ میلیون تن بوده و واردات خاصی در این سال‌ها انجام نشده است. اطلاعات کامل در رابطه با این موضوع در نمودار ۵ ارائه شده است.

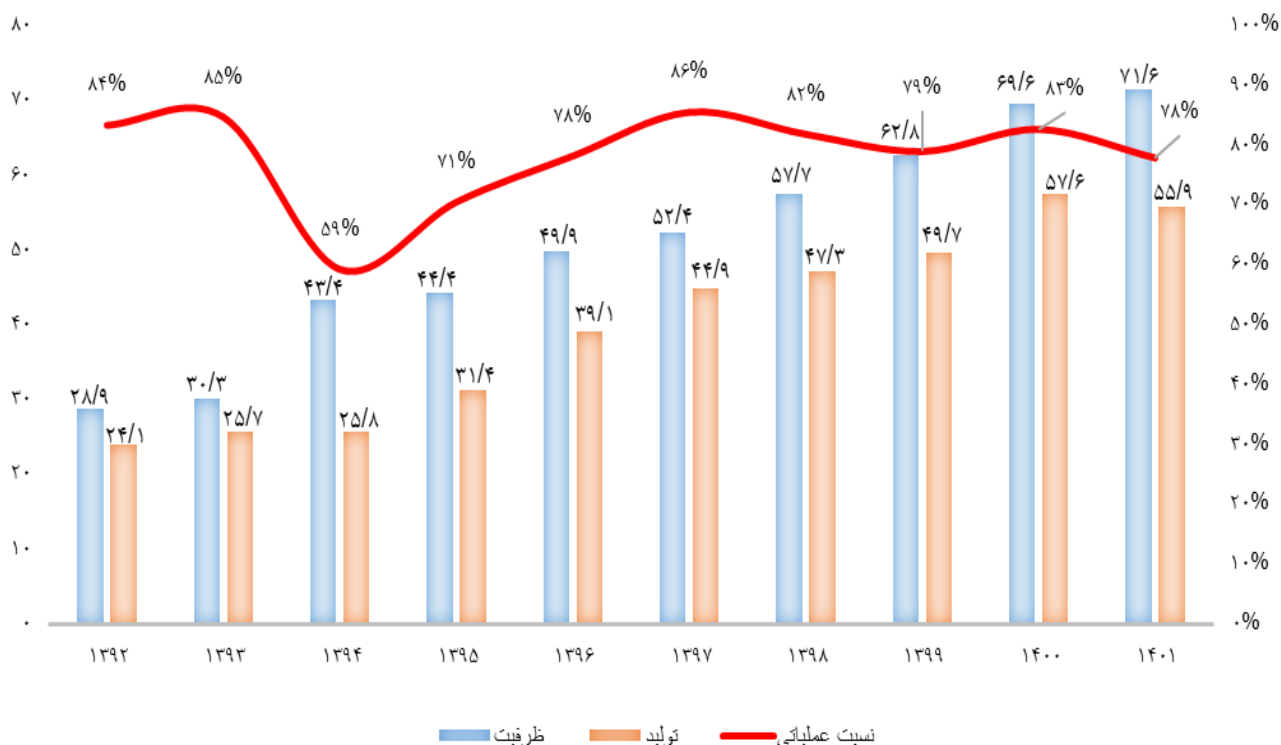
نمودار ۵- حجم صادرات و واردات فولاد کشور (بر حسب هزار تن)

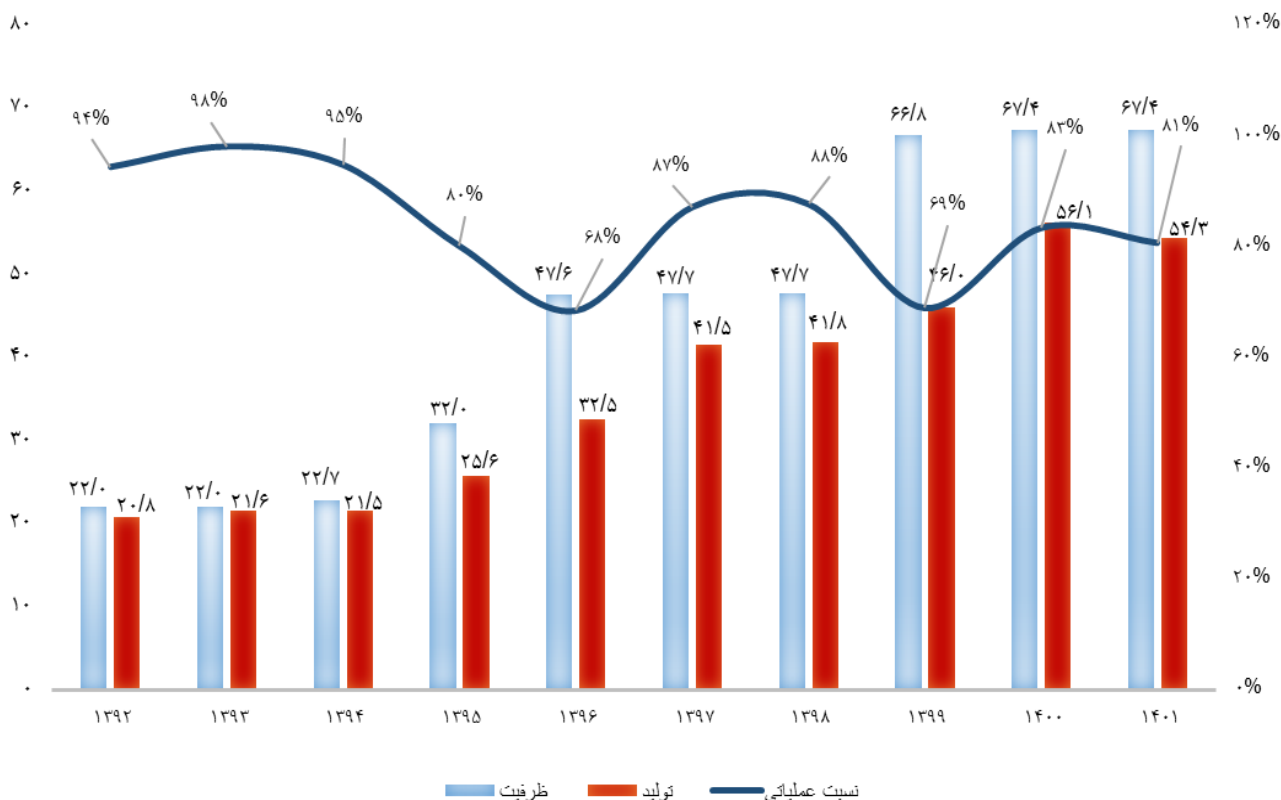
تحلیل صنعت

در نمودارهای ۶ تا ۸، میزان تولید، ظرفیت اسمی و همچنین نسبت عملیاتی محصولات تولیدی در ابتدای زنجیره در سال‌های اخیر نشان داده شده است.

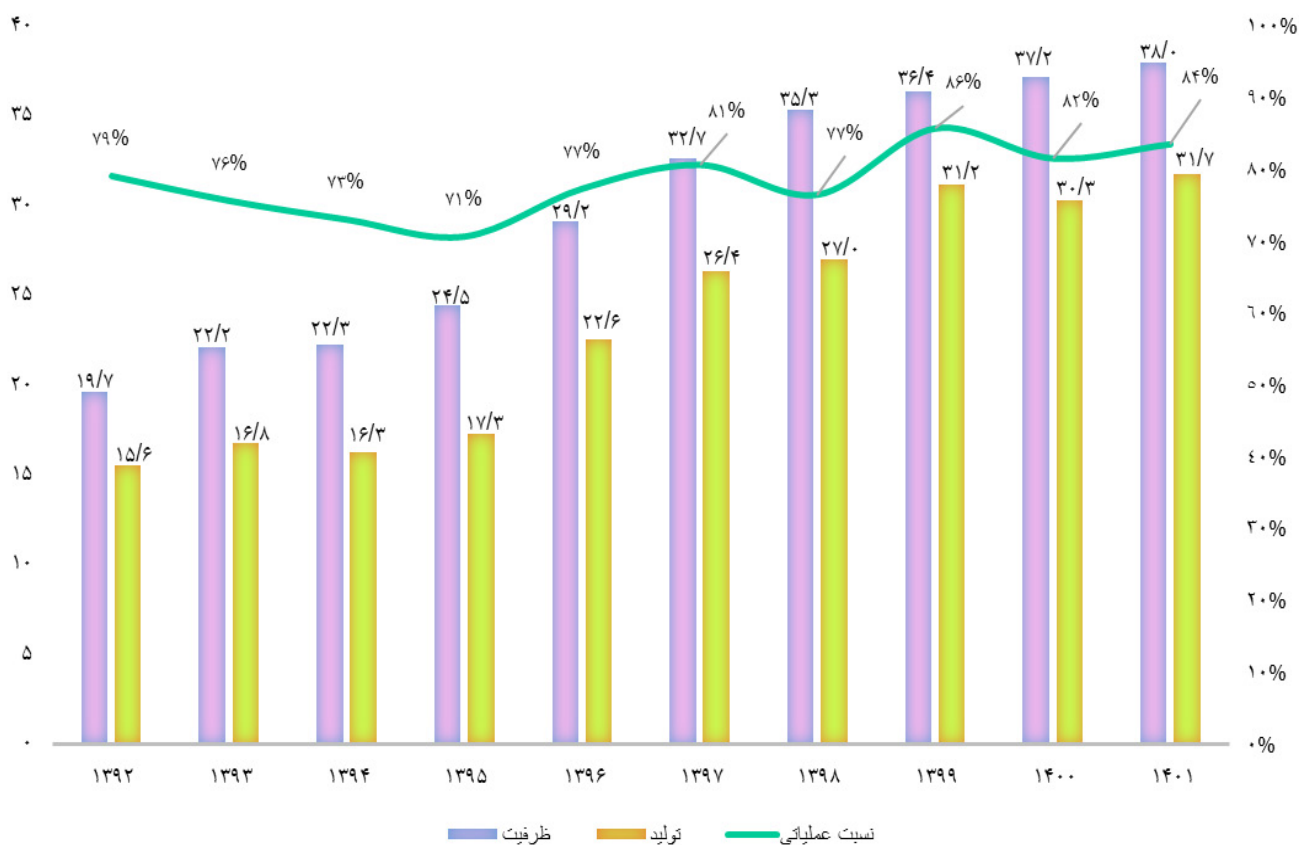
نمودار ۶- میزان تولید و ظرفیت اسمی کنسانتره کشور (بر حسب میلیون تن)

نمودار ۷- میزان تولید و ظرفیت اسمی گندله کشور (بر حسب میلیون تن)

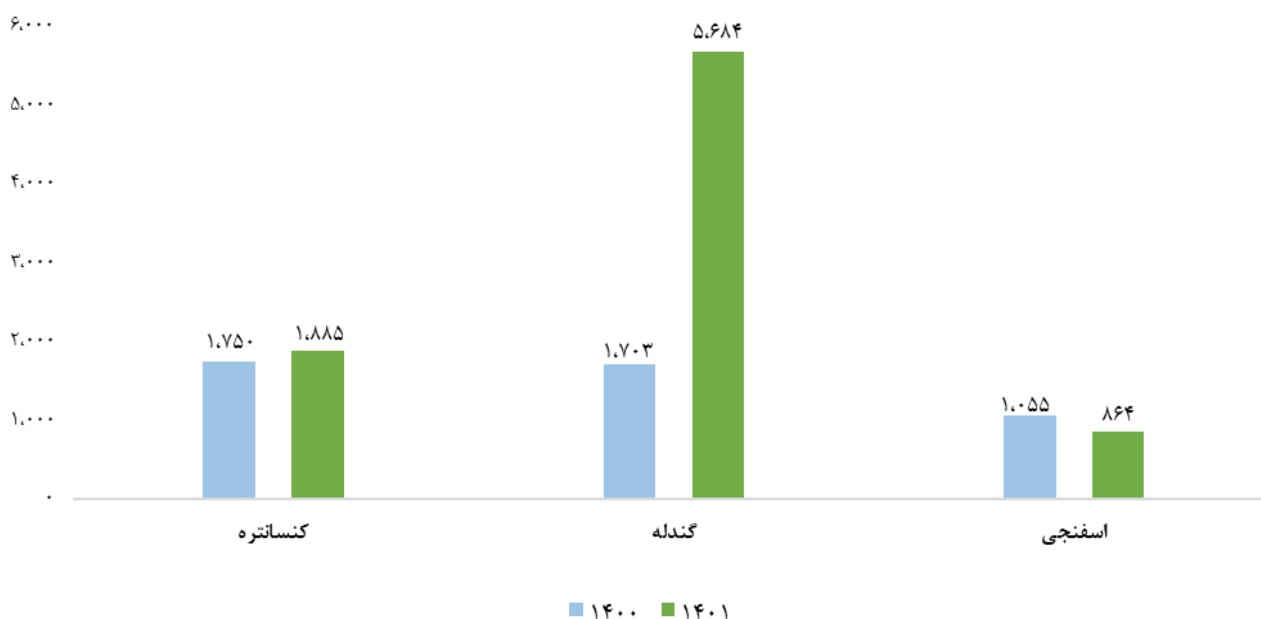

نمودار ۸- میزان تولید و ظرفیت اسمی آهن اسفنجی کشور (بر حسب میلیون تن)

نمودار ۹، میزان صادرات محصولات ابتدای زنجیره را در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۰ نشان می‌دهد. شایان ذکر است، در مورد این محصولات نیز واردات خاصی به کشور انجام نمی‌شود.

نمودار ۹- میزان صادرات محصولات ابتدای زنجیره (بر حسب هزار تن)

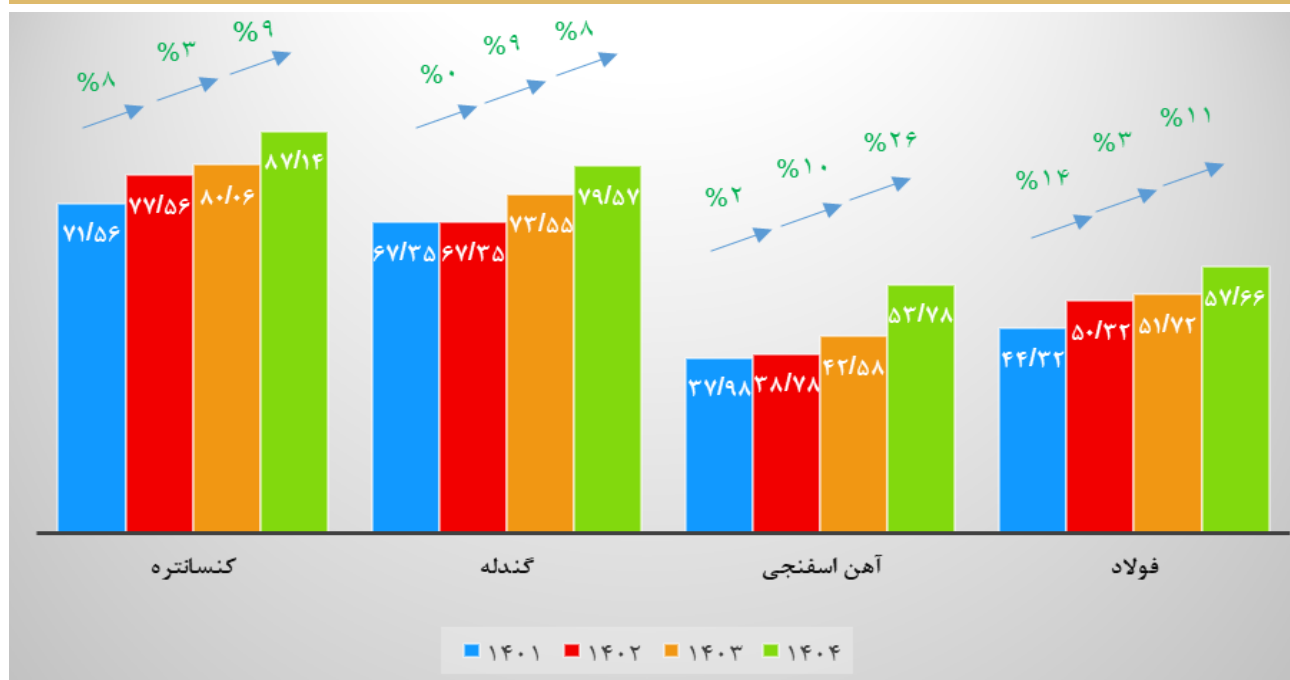

تحلیل صنعت

همان طور که در نمودار ۹ مشاهده می شود، بیشترین حجم صادرات در سال ۱۴۰۱ مربوط به گندله بوده که نسبت به سال ۱۴۰۰ نیز رشد قابل ملاحظه ای داشته و علت آن مازاد شدید این محصول در کشور بوده است.

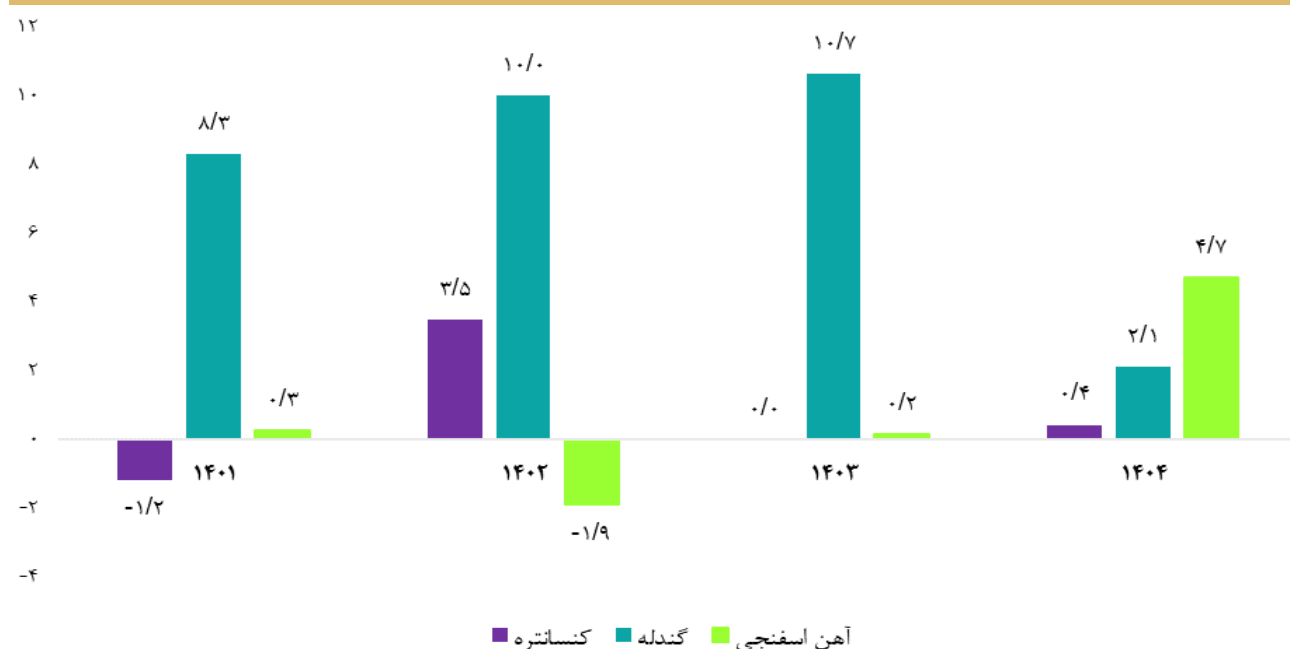
در نمودار ۱۰، با توجه به طرح های توسعه ای در حال تکمیل و تاریخ برآوردی بهره برداری از این طرح ها، ظرفیت تولید محصولات زنجیره فولاد تا سال ۱۴۰۴ پیش بینی شده است. این نمودار، ظرفیت اسمی و رشد سالانه ظرفیت تولید هر کدام از محصولات را تا پایان سال ۱۴۰۴ نشان می دهد.

نمودار ۱۰- ظرفیت اسمی تولید محصولات مختلف زنجیره فولاد در ایران (بر حسب میلیون تن)

کشور تا پایان سال ۱۴۰۴، برای فولاد، آهن اسفنجی، گندله و کنسانتره به ترتیب افزایش ظرفیت ۳۰، ۴۲، ۱۸ و ۲۲ درصدی را نسبت به سال ۱۴۰۱ خواهد داشت. همان طور که مشخص است، بیشترین رشد ظرفیت اسمی تولید مربوط به آهن اسفنجی خواهد بود، اما باید به این نکته نیز توجه نمود که عمده این رشد ظرفیت در سال ۱۴۰۴ اتفاق خواهد افتاد که ظرفیت تولید این محصول نسبت به سال قبل از آن، رشد ۲۶ درصدی را تجربه خواهد کرد. در ادامه، با توجه به ظرفیت اسمی پیش بینی شده، نسبت عملیاتی معمول سالانه و ضرایب تبدیل زنجیره، موازنه ای بین محصولات زنجیره فولاد در سه سال آینده انجام شده است که در نمودار ۱۱ مشاهده می شود.

نمودار ۱۱- موازنه محصولات زنجیره فولاد (بر حسب میلیون تن)

همان طور که در نمودار ۱۱ مشخص است، به نظر می‌رسد مازاد گندله‌ای که در سال ۱۴۰۱ وجود داشت و در قسمت‌های قبل نیز به آن اشاره شد، در دو سال آینده نیز تداوم داشته و چه بسا اندکی شدیدتر نیز خواهد شد. برخلاف گندله، زنجیره فولاد کشور در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۲ با کمبود آهن اسفنجی روبرو خواهد شد، اما با افزایش ظرفیت انتظاری ۲۶ درصدی در سال ۱۴۰۴، این کسری از بین خواهد رفت.

صادرات گندله

در این بخش، با توجه به مازاد گندله‌ای که برای دو سال آینده پیش‌بینی می‌شود، مقرون به صرفه بودن صادرات این محصول مورد بررسی قرار گرفته است. در جدول زیر، گندله نماد کگل بررسی شد. ابتدا با توجه به نرخ گندله CFR چین، نرخ حمل داخلی، نرخ حمل صادراتی و سود تاجر (اینکه تاجر با چه قیمتی گندله را درب کارخانه می‌خرد) و در ادامه با توجه به میزان عوارض صادراتی و نرخ تمام‌شده گندله برای شرکت، سود دلاری گندله محاسبه شده است.

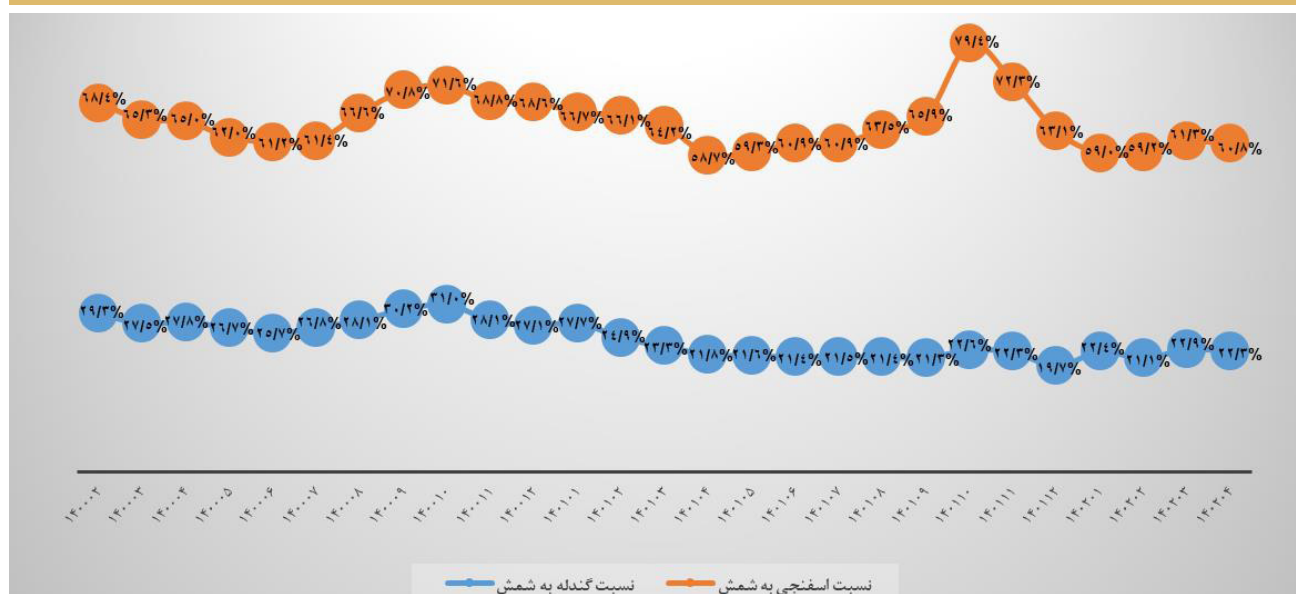
جدول ۲- صادرات گندله							
سه‌ماهه ۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	واحد	شرح
۹۳	۹۱	۹۰	۵۳	۴۴	۴۱	دلار	قیمت تمام‌شده گندله کگل
۱۳۸	۱۶۰	۲۲۶	۱۴۳	۱۲۲	۱۳۰	دلار	قیمت گندله CFR چین
۱۵	۲۰	۴۰	۳۵	۲۰	۲۰	دلار	هزینه حمل صادراتی
۱۸	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	دلار	هزینه حمل داخلی
۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	درصد	سود تاجر
۲۰	۰	۲۵	۲۵	۰	۰	درصد	عوارض صادراتی
۷۴	۱۰۷	۸۷	۳۸	۶۹	۷۷	دلار	قیمت فروش درب کارخانه
(۱۹)	۲۰	(۳)	(۱۵)	۲۵	۳۵	دلار	سود صادرات
(۲۰)	۱۸	(۱)	(۱۱)	۲۱	۲۷	درصد	حاشیه سود

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، با توجه به قیمت‌های جهانی و تمام‌شده گندله در سه‌ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲، صادرات این محصول با زیان ۱۹ دلاری همراه بوده است. به نظر می‌رسد با وضع عوارض صادراتی ۲۰ درصدی، صادرات این محصول در ادامه سال نیز حاشیه سود مثبتی برای شرکت‌ها نداشته باشد و فشار مازاد عرضه بیش از پیش، قیمت‌های این محصول را تحت فشار قرار دهد.

قیمت گندله و آهن اسفنجی

قیمت پایه گندله و آهن اسفنجی در بورس کالا، ضریبی از قیمت شمش در نظر گرفته می‌شود که با توجه به شرایط مختلف و رقابتی که ممکن است شکل بگیرد، این ضریب نوسان خواهد داشت. در نمودار ۱۲، روند این ضریب قیمتی برای گندله و آهن اسفنجی از ابتدای سال ۱۴۰۰ مشاهده می‌شود.

نمودار ۱۲- نسبت قیمت گندله و آهن اسفنجی به قیمت شمش (بر حسب درصد)

همان طور که در نمودار ۱۲ نیز مشخص است، ضریب قیمتی آهن اسفنجی در مقایسه با گندله، نوسان بیشتری داشته که از دلایل اصلی این موضوع، محدودیت‌های تأمین گاز در فصل زمستان است که موجب می‌شود ضریب قیمتی در این بازه زمانی سقف سالانه خود را تجربه کند. نکته دیگری که در نمودار واضح است، افت متوسط ضریب قیمتی گندله در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ است که علت اصلی آن مازاد گندله‌ای بود که در بخش‌های قبل به آن پرداخته شد.

با توجه به پیش‌بینی وجود مازاد گندله در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و زیان ده بودن صادرات این محصول، انتظار می‌رود متوسط ضریب قیمتی گندله در دو سال آینده، در محدوده سال ۱۴۰۱ باشد و حتی نسبت کمتری را تجربه کند. در مقابل، وضعیت برای آهن اسفنجی متفاوت است و انتظار می‌رود متوسط ضریب قیمتی این محصول در دو سال آینده، کمتر از سال ۱۴۰۱ نباشد.

صنعت در بازار سرمایه

در بازار سرمایه، یازده شرکت تولیدکننده آهن اسفنجی حضور دارند که در سه شرکت از این مجموعه، آهن اسفنجی، محصول نهایی است. اطلاعات این شرکت و سهام آنها به شرح جدول ۳ است.

جدول ۳- اطلاعات شرکت‌ها				
شرح	واحد	پارس فولاد سبزواری	آهن و فولاد غدیر ایرانیان	صبا فولاد خلیج فارس
نماد معاملاتی	--	فسبزواری	فغدیر	فصبا
تعداد سهام	میلیون برگ	۴,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	۵,۵۰۰
سهام شناور	درصد	۱۵	۴	۲
ارزش بازار	هزار میلیارد تومان	۱۵/۵۶	۳۰/۵۵	۱۹/۷۴
میزان تقسیم سود	درصد	۹۰	۹۰	-
محصول تولیدی	-	آهن اسفنجی	آهن اسفنجی	بریکت آهن اسفنجی
سهامدار عمده	-	ستاد اجرایی فرمان امام	توسعه صنایع و معادن غدیر	صندوق بازنشستگی کشوری

چه سودآوری در انتظار شرکت‌ها خواهد بود؟

پایان سال مالی فسیزواری و فصبا انتهای آذرماه و فغدیر انتهای اسفندماه است. فغدیر و فسیزواری تولیدکننده آهن اسفنجی و فصبا تولیدکننده بریکت گرم می‌باشد. مفروضات تحلیل برای سه شرکت تقریباً مشابه یکدیگر لحاظ شده است. نرخ دلار برای ادامه‌ی سال ۳۹ هزار تومان، نرخ شمش معاملاتی در بورس کالا ۲۱,۲۰۰ تومان به ازای هر کیلوگرم، نسبت آهن اسفنجی به شمش ۶۲ درصد و نسبت گندله به شمش ۲۲ درصد در نظر گرفته شده است. همچنین، نرخ گاز احیا و خوراک به ترتیب ۴,۴۰۰ و ۳,۳۰۰ تومان به ازای هر مترمکعب پیش‌بینی شده است. برای سال ۱۴۰۳ نیز نرخ دلار ۴۵,۸۰۰ تومان، نرخ شمش ۲۵,۱۹۰ تومان، نسبت آهن اسفنجی به شمش ۶۲/۸ درصد و نسبت گندله به شمش ۲۱/۸ درصد پیش‌بینی شده است. بریکت گرم که در فصبا تولید می‌شود، قابلیت ذخیره‌سازی دارد که این قابلیت در آهن اسفنجی بسیار محدودتر می‌باشد. با توجه به کمبود آهن اسفنجی و مازاد گندله در دو سال آینده که در بخش‌های قبلی بررسی شد، وضعیت صنعت و شرکت‌های این گروه مطلوب ارزیابی می‌شود. در جدول ۴، نسبت قیمت به درآمد پیشرو شرکت‌ها با توجه به پیش‌بینی سود کارشناسی شده، برآورد و ارائه شده است.

جدول ۴- نسبت قیمت به درآمد پیشرو شرکت‌ها با توجه به پیش‌بینی سود کارشناسی شده				
نماد	قیمت فعلی (ریال)	سود سال مالی ۱۴۰۲ (ریال)	P/Ettm	P/Efw
فسبزواری	۱۵,۷۴۸	۳,۶۰۴	۵/۸	۳/۴
فصبا	۱۹,۰۰۰	۳,۶۸۹	۷/۵	۳/۸
فغدیر	۳۰,۴۸۵	۴,۲۸۹	۷/۹	۶/۵

نشان بورس تهران

لوگوی بورس تهران برگرفته از یک نشان برنجی مربوط به دوره هخامنشیان است که در استان لرستان کشف شده است. در این لوگو چهار انسان دست در دست یکدیگر (اتحاد و همکاری) در درون دایره‌ای قرار دارند که نشان‌گر دنیا است. دنیایی که بر اساس افسانه‌های قدیمی ایران بر روی شاخ دو گاو قرار دارد؛ که خود نشانه ثروت و بهره‌وری هستند. این نشان هم اکنون در موزه لوور پاریس نگهداری می‌شود.

بوردین

خلاصه

عملکرد صندوق‌ها

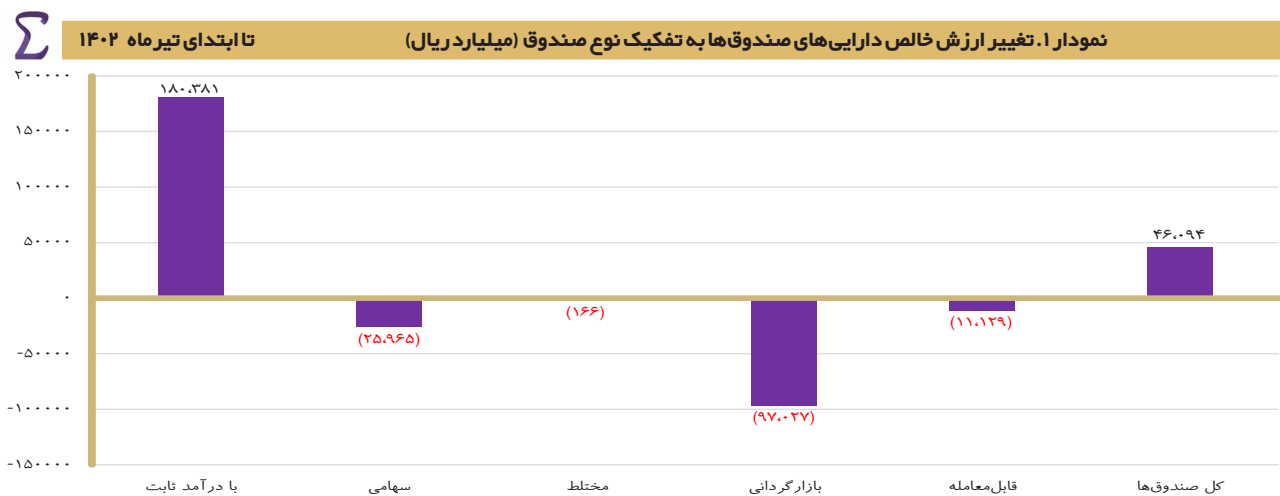
منبع: شرکت مشاوره
و پردازش اطلاعات مالی پارت

عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری در تیرماه ۱۴۰۲

بازارهای مالی مکان مناسبی برای سرمایه‌گذاری هستند و بیشتر افراد جامعه تمایل دارند پس‌اندازها و ثروت خود را در این بازارها سرمایه‌گذاری کنند؛ اما مسئله اساسی، عدم آشنایی همه‌اقتشار جامعه با این بازارهاست که در بسیاری از موارد اگر به صورت شخصی اقدام به سرمایه‌گذاری کنند و از مشاوران مالی کمک نگیرند، ممکن است متحمل زیان‌های جبران‌ناپذیری شوند. البته به دلیل هزینه‌های نسبتاً بالا، استفاده از خدمات مشاوران مالی برای مبالغ جزئی، مقرون به صرفه نخواهد بود. در این شرایط بهترین راه حل، استفاده از واسطه‌های مالی است که آنها منابع مالی خرد سرمایه‌گذاران را جمع‌آوری کرده و بعد از یک کاسه کردن آن، به منابع مالی هنگفتی دست پیدا می‌کنند و با استفاده از تخصص افراد حرفه‌ای و با تجربه در زمینه سرمایه‌گذاری، این منابع را به سمت بازارهای مالی هدایت می‌کنند و بهترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری را برای سرمایه‌گذاران خود انتخاب و سود حاصله را به نسبت آورده سرمایه‌گذاران بین آنها تقسیم می‌کنند. یکی از این واسطه‌های مالی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری هستند. صندوق‌های سرمایه‌گذاری انواع مختلفی دارند که این تنوع می‌تواند انواع سلیقه‌های سرمایه‌گذاری را با انواع ریسک‌پذیری و بازده مورد انتظار پوشش دهد. صندوق‌های سرمایه‌گذاری بر اساس ترکیب دارایی در سه گروه صندوق‌های سرمایه‌گذاری سهامی، با درآمد ثابت و مختلط قرار می‌گیرند که از نظر الزامات سرمایه‌گذاری ابلاغ شده از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار، با یکدیگر تفاوت دارند. همچنین از نظر نوع سرمایه‌گذاری، به دو دسته صندوق‌های سرمایه‌گذاری مبتنی بر صدور و ابطال و صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله در بورس تقسیم‌بندی می‌شوند. علاوه بر صندوق‌های یاد شده، صندوق‌های سرمایه‌گذاری اختصاصی بازارگردانی نیز در بازار سرمایه ایران مشغول فعالیت هستند. در این گزارش، با استفاده از داده‌ها و اطلاعات سامانه رسام، به ارائه وضعیت و عملکرد این صندوق‌ها که در بازار سرمایه ایران فعال هستند، پرداخته شده است.

ترکیب و ارزش دارایی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری در تیرماه

طی تیرماه ۱۴۰۲، کل ارزش خالص دارایی‌های صندوق‌های سرمایه‌گذاری با ۴۶ هزار میلیارد ریال افزایش به مبلغ ۷۰۷۰ هزار میلیارد ریال رسید. بیشترین افزایش ریالی در ارزش خالص دارایی‌ها مربوط به صندوق‌های با درآمد ثابت بوده که نسبت به ابتدای ماه، ۱۸۰ هزار میلیارد ریال معادل ۵ درصد افزایش یافته است. صندوق‌های بازارگردانی نیز با ۹۷ هزار میلیارد ریال کاهش معادل ۸/۵ درصد، بیشترین کاهش ریالی در ارزش خالص دارایی‌ها را در میان صندوق‌های سرمایه‌گذاری ثبت کرده‌اند.

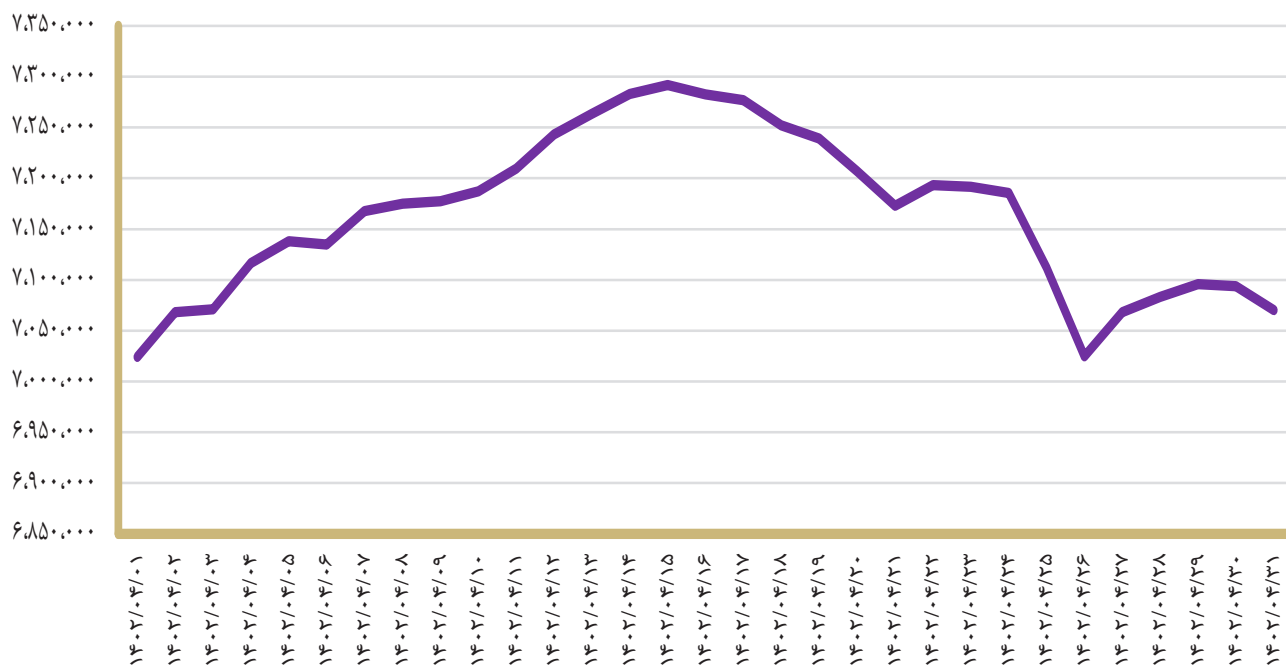
گزارش عملکرد

نمودار ۲، روند تغییرات کل ارزش خالص دارایی‌های همه صندوق‌های سرمایه‌گذاری را در طول تیرماه ۱۴۰۲ بر حسب میلیارد ریال نشان می‌دهد. نتایج نشان دهنده افزایش در مبلغ مجموع ارزش خالص دارایی‌های صندوق‌ها در این ماه است.

تا ابتدای تیرماه ۱۴۰۲

نمودار ۲. ارزش خالص دارایی‌های تمامی صندوق‌ها (میلیارد ریال)

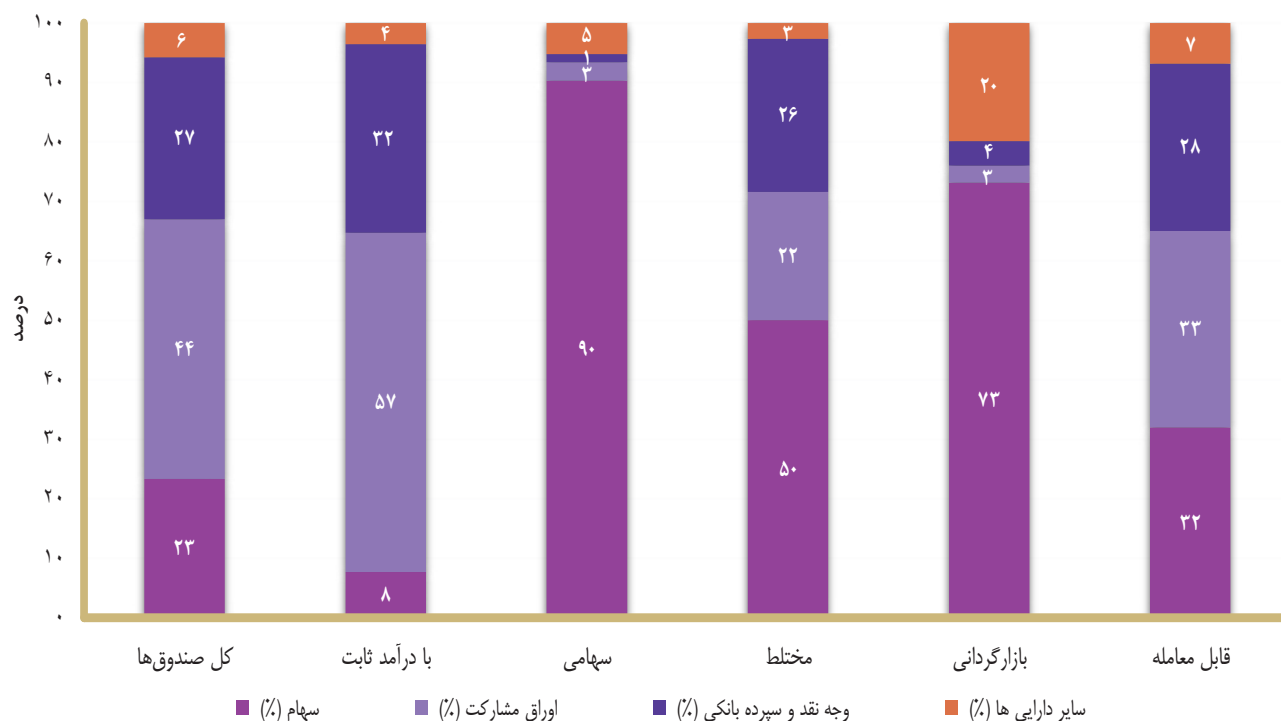

صندوق‌های سرمایه‌گذاری مجموعاً ۲۳ درصد از منابع مالی خود را در سهام، ۴۴ درصد را در اوراق مشارکت، ۲۷ درصد را در سپرده‌های بانکی و وجه نقد و حدود ۶ درصد را در سایر دارایی‌ها، سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در نمودار ۳، ترکیب دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری نشان داده شده است.

تا ابتدای تیرماه ۱۴۰۲

نمودار ۳. ترکیب دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری (درصد)

بررسی عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری

در جدول‌های ۱ تا ۴، صندوق‌های سرمایه‌گذاری با بیشترین بازدهی در هر گروه از صندوق‌های با درآمد ثابت، سهامی، مختلط و قابل معامله در بورس ارائه شده است. از بین صندوق‌های با درآمد ثابت، صندوق «مختص اوراق دولتی نشان هامرز» بیشترین بازدهی را کسب کرده است. بازدهی این صندوق در تیرماه ۱۴۰۲ برابر با ۲/۹۲ درصد و بازدهی یک سال گذشته آن برابر با ۲۶/۶ درصد بوده است.

جدول ۱: پر بازده‌ترین صندوق‌های با درآمد ثابت

ردیف	نام صندوق	بازده تیر (درصد)	بازده سال منتهی به ۳۱ تیر (درصد)
۱	مختص اوراق دولتی نشان هامرز	۲/۹۲	۲۶/۶
۲	امین انصار	۲/۶۳	۲۱/۸
۳	خزانه داریوش	۲/۵۷	۲۰/۸

صندوق سرمایه‌گذاری «مشترک کارگزاری بانک ملی ایران» با منفی ۱/۹ درصد بازدهی، کمترین افت را در میان صندوق‌های سهامی کسب کرده است. تمام صندوق‌های سهامی در تیرماه بازدهی منفی داشته‌اند.

جدول ۲: پر بازده‌ترین صندوق‌های سهامی

ردیف	نام صندوق	بازده تیر (درصد)	بازده سال منتهی به ۳۱ تیر (درصد)
۱	مشترک کارگزاری بانک ملی ایران	-۱/۹	۶۵/۰
۲	بازده بورس	-۲/۱	۰/۰
۳	مشترک سینا	-۲/۳	۵۷/۱

صندوق «تجربه ایرانیان» با بازدهی ۸ درصدی در تیرماه ۱۴۰۲، بیشترین بازدهی را در میان صندوق‌های مختلط داشته است. بازدهی یک سال گذشته این صندوق ۲۹/۷ درصد بوده است.

جدول ۳: پر بازده‌ترین صندوق‌های مختلط

ردیف	نام صندوق	بازده تیر (درصد)	بازده سال منتهی به ۳۱ تیر (درصد)
۱	تجربه ایرانیان	۸/۰	۲۹/۷
۲	یکم نیکوکاری آگاه	۲/۷	۵۹/۰
۳	مشترک آسمان خاورمیانه	۰/۵	۶۶/۵

طی تیرماه ۱۴۰۲، صندوق «سپهر اندیشه نوین» با بازدهی ۷/۱ درصدی، بهترین عملکرد را در میان صندوق‌های قابل معامله در بورس داشته است.

جدول ۴: پر بازده‌ترین صندوق‌های قابل معامله در بورس

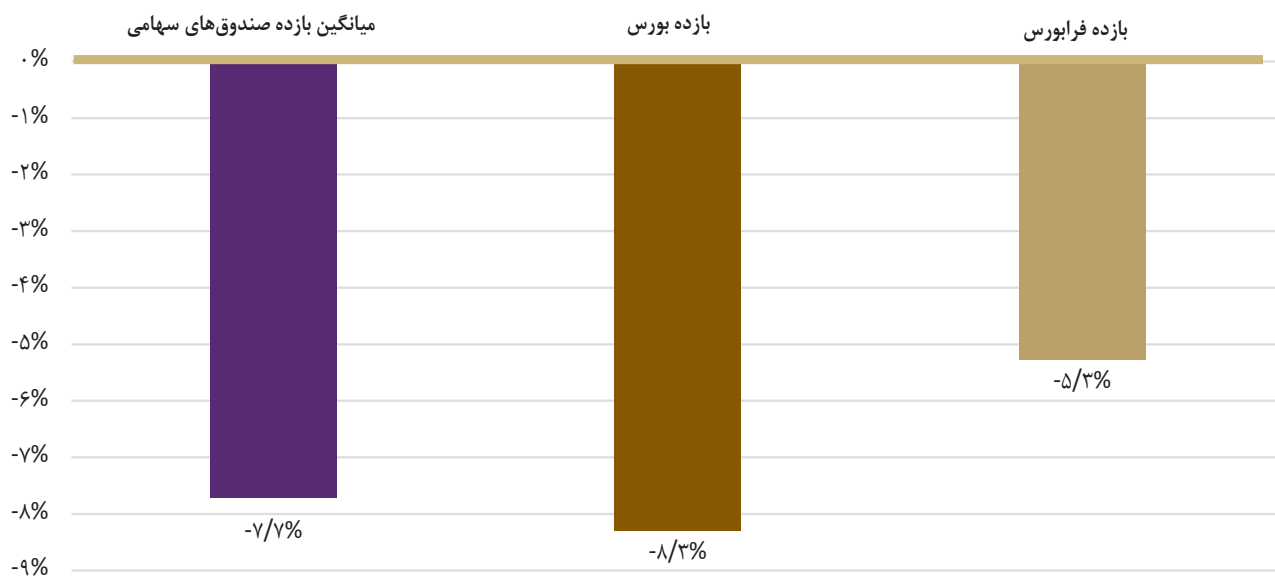
ردیف	نام صندوق	بازده تیر (درصد)	بازده سال منتهی به ۳۱ تیر (درصد)
۱	سپهر اندیشه نوین	۷/۱	۴۵/۶
۲	ارزش پاداش	۵/۲	۲۸/۲
۳	مختص اوراق دولتی خلیج فارس	۳/۰	*

در بخش بعدی، میانگین بازده صندوق‌های سهامی با بازده شاخص کل بورس و شاخص کل فرابورس طی تیرماه ۱۴۰۲ مقایسه شده است. همان‌طور که در نمودار ۴ مشاهده می‌شود، صندوق‌های سهامی در مقایسه با شاخص کل بورس، عملکرد بهتری داشته‌اند، اما نسبت به شاخص کل فرابورس، عملکرد ضعیف‌تری را به ثبت رسانده‌اند.

تابتدای تیرماه ۱۴۰۲

نمودار ۴. مقایسه بازده صندوق‌های سهامی با بازده بورس و فرابورس (درصد)

وضعیت ورود و خروج نقدینگی در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

طی تیرماه ۱۴۰۲، ورود پول به کل صندوق‌ها (به‌واسطه صدور واحدهای سرمایه‌گذاری) حدود ۹۶۸ هزار میلیارد ریال و خروج پول از کل صندوق‌ها (به‌واسطه ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری) تقریباً ۷۸۷ هزار میلیارد ریال بوده است. بنابراین، خالص ورود سرمایه به کل صندوق‌های سرمایه‌گذاری در این ماه حدود ۱۸۱ هزار میلیارد ریال بوده است. بیشترین خالص ورود پول به صندوق‌های سرمایه‌گذاری حدود ۱۷۰ هزار میلیارد ریال و مربوط به صندوق‌های با درآمد ثابت و بیشترین خالص خروج پول از صندوق‌های سرمایه‌گذاری حدود ۴ هزار میلیارد ریال و مربوط به صندوق‌های سهامی بوده است. نمودار ۵، ورود پول به کل صندوق‌ها و خروج پول از آنها را به‌واسطه صدور یا ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری طی تیرماه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد.

تابتدای تیرماه ۱۴۰۲

نمودار ۵. نمودار میله‌ای ورود و خروج جریان نقد در صندوق‌های سرمایه‌گذاری (میلیارد ریال)

«عید قربان» یکی از امکانات ما مسلمان‌ها برای همگرایی،
وحدت و خنثی کردن توطئه‌های دشمنان در راستای بدبین
کردن ما نسبت به یکدیگر است.

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

عیدِ سعیدِ
قربان

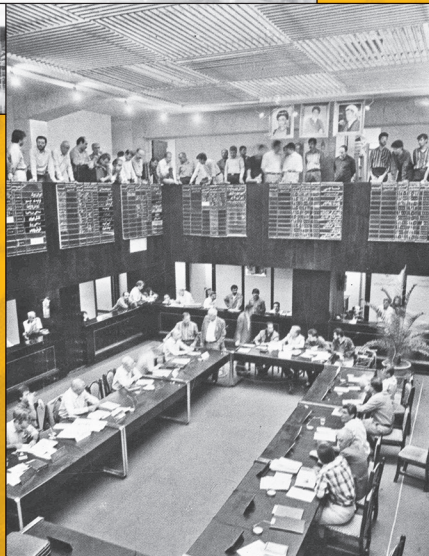
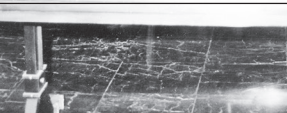

بورس تهران

بیش از نیم قرن تأمین مالی پویا و پیشرفته

بورس اوراق بهادار تهران
(سهام نام)

اطلاعات ۱۳۴۶/۱۱/۱۵
**بورس سهام امروز کار خود را
آغاز کرد**

بورس تهران

مراحل نهایی تشکیل بورس اوراق بهادار تا دیروز به پایان رسید و ورودیه کلیه کارگزاران بورس سهام و اوراق بهادار بوسول گردید و پروانه کارگزاری تسلیم آنها شد این ورودیه پس از بررسی و استرد نمیکردد. بنابراین مراحل نهایی تشکیل بورس که مربوط به کارگزاران بود خاتمه یافت و از صبح امروز بورس اوراق بهادار تهران از ۵ سال مطالعه و بررسی درباره کیفیت فروش سهام در مقایسه با کشور های مشابه عمل کار خود

دردور

تحولات اقتصادی و بازارهای مالی
در ایران و جهان

مروری بر تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان در تیرماه ۱۴۰۲

رعنا عباسقلی نژاد اسبقی

کارشناس تحقیق و توسعه بورس تهران

۱- تحولات اقتصاد جهانی

در تیرماه سال ۱۴۰۲ همچنان گمانه‌زنی‌هایی مبنی بر ادامه سیاست افزایش نرخ بهره در کشورهای غربی برای مقابله با افزایش نرخ تورم وجود داشت. در این ماه، نرخ تورم آمریکا به سطح ۲/۹۷ درصد کاهش یافت که این امر، تعدیل چشم‌انداز انقباضی فعالان بازار (نزدیک شدن به توقف افزایش نرخ بهره) را به همراه داشت و همین موضوع، یک موج افزایشی در بازارهای کالایی و مالی ایجاد کرد. اما با توجه به کاهش نرخ بیکاری و مدعیان بیکاری و فاصله اندک نرخ تورم واقعی با تورم هدف (۲ درصد) در آمریکا، انتظار می‌رود که در نشست آتی، فدرال رزرو نرخ بهره را معادل ۰/۲۵ واحد درصد دیگر بالا ببرد، اما در جلسات بعدی آن را تغییر ندهد. همچنین بر اساس صورتجلسه منتشر شده از آخرین نشست بانک مرکزی اروپا، چشم‌انداز نرخ بهره در منطقه یورو همچنان صعودی است و این بانک با توجه به ماندگاری نرخ تورم (۵/۵ درصد در مقابل هدف ۲ درصد)، افزایش نرخ بهره را در نشست

بعدی در نظر دارد. بانک مرکزی اروپا همچنین تأکید کرده است که شدت تصمیمات آتی این بانک به وضعیت داده‌های اقتصادی منطقه بستگی دارد.

۱-۱- بازار جهانی طلا

قیمت طلا در بازارهای جهانی در تیرماه سال ۱۴۰۲ افزایش یافت. در این ماه عواملی از جمله بی‌ثباتی‌های به‌وجودآمده از سوی فدرال رزرو، ناشی از توقف چرخه افزایش نرخ بهره و احتمال افزایش آن در ادامه سال جاری میلادی، بر قیمت طلا تأثیر گذاشت و باعث شد تا قیمت این فلز گرانبه‌ای یک‌ماه گذشته در محدوده کوچکی در نوسان باشد. در مجموع و در تیرماه سال ۱۴۰۲ قیمت اونس طلا در بازارهای جهانی برابر با ۱/۸ واحد درصد افزایش یافت و از حدود ۱,۹۲۶ دلار در پایان خردادماه به تقریباً ۱,۹۶۱ دلار رسید. همچنین، شاخص دلار در تیرماه ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل در حدود ۱ واحد درصد کاهش یافت و از ۱۰۲/۰۷ واحد در پایان خردادماه به ۱۰۱/۰۷ واحد در پایان تیرماه ۱۴۰۲ رسید.

جدول ۱: تغییرات قیمت اونس طلا، شاخص دلار و ارزش یورو در برابر دلار در تیرماه ۱۴۰۲

تغییرات قیمت (درصد)			۳۱ تیرماه ۱۴۰۱	۳۱ فروردین‌ماه ۱۴۰۲	۳۱ خردادماه ۱۴۰۲	۳۱ تیرماه ۱۴۰۲	
یک سال گذشته	سه ماه گذشته	یک ماه گذشته					
۱۲/۹	-۲/۳	۱/۸	۱,۷۳۷	۲,۰۰۷/۲	۱,۹۲۵/۷	۱,۹۶۰/۶	اونس طلا (دلار)
-۵/۳	-۰/۸	-۱	۱۰۶/۷۳	۱۰۱/۸۴	۱۰۲/۰۷	۱۰۱/۰۷	شاخص دلار
۷/۶	۱/۴	۱/۳	۱/۰۲۱	۱/۰۹۶۷	۱/۰۹۸۴	۱/۱۱۳۳	ارزش یورو در مقابل دلار

۲-۱- بازار نفت جهانی

در تیرماه سال ۱۴۰۲، توجه بازار به دورنمای محرک‌های اقتصادی در چین، کاهش ذخایر نفت خام آمریکا و پایین آمدن عرضه تولیدکنندگان بزرگ دنیا باعث افزایش قیمت نفت شد. در این ماه عربستان سعودی اعلام نمود که کاهش تولید داوطلبانه یک میلیون بشکه‌ای خود را تا ماه اوت تمدید می‌کند. روسیه و الجزایر هم داوطلب شدند که تولید و صادرات نفت خود را به ترتیب معادل ۵۰۰ هزار و ۲۰ هزار بشکه در روز پایین بیاورند. بنابراین قیمت نفت در تیرماه ۱۴۰۲ نسبت به پایان خردادماه افزایش یافت و قیمت برنت، WTI و آپک به ترتیب از ۷۶/۹۲، ۷۲/۵۵ و ۷۷/۲۴ دلار در پایان خردادماه ۱۴۰۲ به ۸۱/۰۶، ۷۷/۰۶ و ۸۱/۹۹ دلار در پایان تیرماه رسید.

جدول ۲: تغییرات قیمت نفت در تیرماه ۱۴۰۲ (دلار / بشکه)

نفت	۳۱ تیرماه ۱۴۰۲	۳۱ خردادماه ۱۴۰۲	۳۱ فروردین‌ماه ۱۴۰۲	۳۱ تیرماه ۱۴۰۱	تغییرات قیمت (درصد)		
					یک ماه گذشته	سه ماه گذشته	یک سال گذشته
نفت برنت	۸۱/۰۶	۷۶/۹۲	۸۳/۲۹	۱۰۶/۷۷	۵/۴	-۲/۷	-۲۴/۱
نفت WTI	۷۷/۰۶	۷۲/۵۵	۷۷/۲۷	۹۷/۷۱	۶/۲	-۰/۳	-۲۱/۱
نفت OPEC	۸۱/۹۹	۷۷/۲۴	۸۲/۴۲	۱۰۷/۶۶	۶/۱	-۰/۵	-۲۳/۸

۳-۱- بازار رمزارزها

قیمت بیت کوین به عنوان شناخته‌شده‌ترین رمزارز در تیرماه ۱۴۰۲، حدود ۰/۷ واحد درصد کاهش یافت. مواردی همچون توقف افزایش نرخ بهره در ایالات متحده آمریکا و احتمال افزایش آن در سال جاری و کاهش شاخص دلار بر قیمت بیت کوین در این ماه تأثیر گذاشت. در مجموع قیمت بیت کوین که در پایان خردادماه ۱۴۰۲ تقریباً برابر ۲۹,۹۹۷ دلار بود در پایان تیرماه ۱۴۰۲ به ۲۹,۷۸۹ دلار رسید.

جدول ۳: تغییرات قیمت شش رمزارز مهم از نظر سهم بازار در تیرماه ۱۴۰۲ (دلار)

رمزارز	۳۱ تیرماه ۱۴۰۲	۳۱ خردادماه ۱۴۰۲	۳۱ فروردین‌ماه ۱۴۰۲	۳۱ تیرماه ۱۴۰۱	تغییرات قیمت (درصد)		
					در یک ماه گذشته	در سه ماه گذشته	در یک سال گذشته
بیت‌کوین	۲۹,۷۸۸/۹	۲۹,۹۹۶/۹	۲۸,۲۴۰/۵	۲۲,۶۷۵/۲	-۰/۷	۵/۵	۳۱/۴
اتریوم	۱,۸۶۶/۳	۱,۸۸۹/۹	۱,۹۴۲/۷	۱,۵۳۴/۹	-۱/۲	-۳/۹	۲۱/۶
بایننس‌کوین	۲۴۰/۹	۲۴۹	۳۱۸/۱	۲۶۲/۲	-۳/۳	-۲۴/۳	-۸/۱
ریپل	۰/۷۱۳۲۹	۰/۴۹۹۹	۰/۴۷۵۲	۰/۳۵۷۶	۴۶/۶	۵۴/۲	۱۰۴/۹
کاردانو	۰/۳۱	۰/۲۸۶۴	۰/۴۰۰۷	۰/۴۸۲۴	۸/۲	-۲۲/۶	-۳۵/۷
سولانا	۲۴/۵۲	۱۷/۲۴۵	۲۲/۱۸۳	۴۰/۵۳۹	۴۲/۲	۱۰/۵	-۳۹/۵

۴-۱- بازارهای سرمایه در دنیا

عوامل مختلفی بازارهای سرمایه در جهان را در تیرماه سال ۱۴۰۲ تحت تأثیر قرار داد. در این ماه نرخ تورم آمریکا به سطح ۲/۹۷ درصد کاهش یافت. این امر باعث تعدیل چشم‌انداز انقباضی فعالان بازار (نزدیک شدن به توقف افزایش نرخ بهره) شد و همین موضوع یک موج افزایشی در بازارهای کالایی و مالی ایجاد کرد. اما با توجه به کاهش نرخ بیکاری و مدعیان بیکاری و فاصله اندک تورم واقعی با تورم هدف در آمریکا (۲ درصد)، انتظار می‌رود که در نشست آتی، فدرال رزرو نرخ بهره ۰/۲۵ واحد درصد دیگر افزایش دهد اما در جلسات بعدتر، دیگر آن را تغییر ندهد. در مجموع شاخص S&P500 در پایان تیرماه ۱۴۰۲ در حدود ۳/۹ درصد نسبت به پایان ماه قبل افزایش یافت و از ۴,۳۶۶ واحد در پایان خردادماه به ۴,۵۳۶ واحد در پایان تیرماه سال جاری رسید. طبق اطلاعات منتشرشده از آخرین نشست بانک مرکزی اروپا، چشم‌انداز نرخ بهره در منطقه یورو همچنان صعودی است و این بانک با توجه به ماندگاری نرخ تورم (۵/۵ درصد در مقابل هدف ۲ درصد)، افزایش نرخ بهره را در نشست بعدی بسته به وضعیت داده‌های اقتصادی در نظر دارد. از سوی دیگر با توجه به افزایش احتمال رکود اقتصادی این انتظار وجود دارد که روند افزایش نرخ بهره متوقف شود. در مجموع و در تیرماه ۱۴۰۲ شاخص استاکس ۵۰ (سهم از ۱۱ کشور عضو اتحادیه اروپا) افزایش می‌دهد (در حدود ۱/۶ واحد درصد نسبت به پایان ماه قبل افزایش یافت و از ۴,۳۲۲/۸ واحد در پایان خردادماه به ۴,۳۹۱/۴ واحد در پایان تیرماه ۱۴۰۲ رسید). بازارهای سهام ژاپن در تیرماه سال جاری، عملکرد متفاوتی را نسبت به ماه‌های پیش (افزایش شاخص‌های سهام) ثبت کردند، به طوری که شاخص نیکی ۲ از ۳۳,۵۷۵ واحد در انتهای خردادماه به ۳۲,۳۰۴ واحد رسید و در حدود ۳/۸ واحد درصد کاهش یافت. در چین و در تیرماه ۱۴۰۲ شاخص مرکب شانگهای ۲ نسبت به پایان ماه قبل برابر با ۰/۹ واحد درصد کاهش داشت و از ۳,۱۹۸ واحد در پایان خردادماه به ۳,۱۶۸ واحد در پایان تیرماه ۱۴۰۲ رسید.

تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان

جدول ۴: رشد شاخص سهام در تیرماه ۱۴۰۲

تغییرات قیمت (درصد)			۳۱ تیرماه ۱۴۰۱	۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۲	۳۱ خردادماه ۱۴۰۲	۳۱ تیرماه ۱۴۰۲	شاخص	منطقه
یک سال گذشته	سه ماه گذشته	یک ماه گذشته						
۱۴/۵	۹/۸	۳/۹	۳,۹۶۱/۶	۴,۱۲۹/۸	۴,۳۶۵/۷	۴,۵۳۶/۳	S&P500	ایالات متحده آمریکا
۱۸/۶	۱۶/۴	۳/۹	۱۱,۸۳۴/۱	۱۲,۰۵۹/۶	۱۳,۵۰۲/۲	۱۴,۰۳۲/۸	NASDAQ Composite	
۱۶/۱	۱۴/۸	۵/۴	۳,۲۵۷	۳,۴۷۱	۳,۷۸۲/۲	۳,۹۸۶/۴	DFM ^۴	خاورمیانه و شمال آفریقا
-۱۷/۸	۵/۲	۲	۱۲,۷۰۹/۱	۹,۹۳۰/۳	۱۰,۲۴۳/۱	۱۰,۴۴۶	QSI ^۵	
-۱/۹	۵/۳	۲/۵	۱۱,۹۸۸	۱۱,۱۶۳/۶	۱۱,۴۶۶/۲	۱۱,۷۵۵/۹	Tadawul All Share ^۶	
۱۵/۷	۱۲/۷	-۳/۸	۲۷,۹۱۴/۷	۲۸,۶۵۷/۶	۳۳,۵۷۵/۱	۳۲,۳۰۴/۳	Nikkei 225	آسیای شرقی و جنوبی
-۳/۱	-۵/۹	-۰/۹	۳,۲۷۰	۳,۳۶۷	۳,۱۹۷/۹	۳,۱۶۷/۸	Shanghai Composite	
۳۹/۴	۱۰/۸	۳/۷	۲,۰۹۶/۸	۲,۶۳۷/۹	۲,۸۱۹/۳	۲,۹۳۲/۵	MoexRussia	روسیه
۲۲/۱	-۰/۱	۱/۶	۳,۵۹۶/۵	۴,۳۸۴/۹	۴,۳۲۲/۸	۴,۳۹۱/۴	Euro Stoxx 50	اروپا
۱۲/۹	-۲/۶	۱/۶	۶۸,۰۶۹/۶	۷۸,۸۸۳/۳	۷۵,۶۲۹/۹	۷۶,۸۲۶/۶	Alsh ^۷	مصرای آفریقا

۱-۵- بازار جهانی فلزات اساسی

در بازار فلزات اساسی، قیمت سنگ آهن در پایان تیرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به پایان ماه قبل در حدود ۰/۳ واحد درصد کاهش یافت و قیمت این فلز که در انتهای خردادماه برابر با ۱۱۲/۸۵ دلار در هر تن بود در پایان تیرماه ۱۴۰۲ به ۱۱۲/۴۷ دلار رسید. قیمت آلومینیوم در تیرماه سال جاری نسبت به پایان ماه قبل در حدود ۵/۵ درصد کاهش یافت و از ۲,۲۰۹ دلار در هر تن در پایان خردادماه به ۲,۱۹۸ دلار در پایان تیرماه رسید. قیمت مس در تیرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به پایان ماه قبل در حدود ۲/۱ درصد کاهش یافت و از ۸,۶۰۶/۱ دلار در پایان خردادماه به ۸,۴۲۱/۷ دلار در پایان تیرماه رسید.

جدول ۵: تغییرات قیمت فلزات اساسی در تیرماه ۱۴۰۲

تغییرات قیمت (درصد)			۳۱ تیرماه ۱۴۰۱	۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۲	۳۱ خردادماه ۱۴۰۲	۳۱ تیرماه ۱۴۰۲	فلز
در یک سال گذشته	در سه ماه گذشته	در یک ماه گذشته					
۶/۷	-۵/۷	-۰/۳	۱۰۵/۴	۱۱۹/۳	۱۱۲/۹	۱۱۲/۵	سنگ آهن (دلار/تن)
-۱۱/۲	-۹/۲	-۰/۵	۲,۴۷۵/۷	۲,۴۲۰/۴	۲,۲۰۹	۲,۱۹۸	آلومینیوم (دلار/تن)
۱۴/۳	-۵/۱	-۲/۱	۷,۳۷۱/۲	۸,۸۷۴	۸,۶۰۶/۱	۸,۴۲۱/۷	مس (دلار/تن)

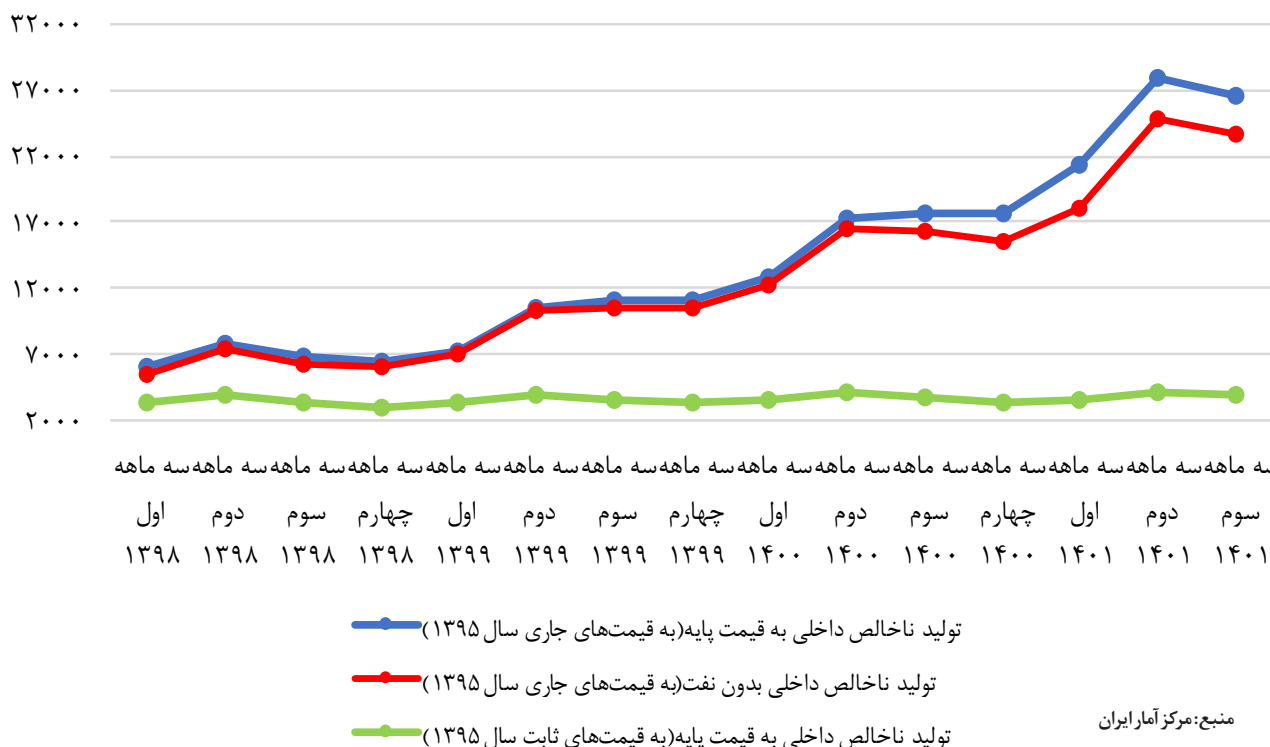
۲- تحولات اقتصاد ایران

۱-۲- حساب های ملی - تولید ناخالص داخلی

بانک مرکزی در آخرین گزارش خود نماگرهای اقتصادی برای سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ را منتشر کرد. بر اساس این گزارش، تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه بر حسب قیمت های جاری (سال پایه ۱۳۹۵) در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ حدوداً ۲۶,۶۲۰ هزار میلیارد ریال بوده است و ارزش آن نسبت به سه ماهه قبل معادل ۱,۳۲۰ هزار میلیارد ریال کاهش داشته است. تولید ناخالص داخلی بدون نفت هم در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ تقریباً برابر با ۲۳,۶۸۷ هزار میلیارد ریال بوده است. تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه بر حسب قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ هم در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ در حدود ۸ درصد نسبت به سه ماهه دوم سال ۱۴۰۱ کاهش داشت و از ۴,۱۵۵ به ۳,۸۲۲ هزار میلیارد ریال رسید. رشد تولید ناخالص داخلی با نفت به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ در سه ماهه سوم سال ۱۴۰۱ نسبت به سه ماهه سوم سال ۱۴۰۰ در حدود ۵/۳ درصد گزارش شده است و رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت به قیمت های ثابت ۱۳۹۵ برابر با ۴/۵ درصد بوده است.

تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان

نمودار ۱: روند تولید ناخالص داخلی از سه ماهه سوم ۱۳۹۸ تا سه ماهه سوم ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال)

۲-۲- بازار بورس تهران و فرابورس ایران

ارزش کل معاملات در بورس تهران در تیرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل معادل ۲۵/۲۳ واحد درصد کاهش یافت و برابر با ۱,۵۹۳,۷۲۵ میلیارد ریال شد. حجم کل معاملات هم در این ماه با ۲۵/۶۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، برابر با ۲۰۰,۰۷۳ میلیون سهم بوده است. ارزش کل معاملات در چهارماهه نخست سال هم نسبت به چهارماهه نخست سال ۱۴۰۱ معادل ۱۲۲ واحد درصد رشد داشته است.

تغییر (درصد)	چهارماهه (فروردین‌ماه تا تیرماه)		ماهانه		شرح
	ماهانه	چهارماهه	تیرماه ۱۴۰۲	خردادماه ۱۴۰۲	
۱۲۲	-۲۵/۲۳	۴,۲۶۲,۴۱۷	۹,۴۶۰,۶۴۶	۲,۱۳۱,۴۶۱	ارزش کل معاملات (میلیارد ریال)
۶۸/۷	-۲۵/۶۳	۷۱۶,۸۳۴	۱,۲۰۹,۱۵۰	۲۶۹,۰۳۴	حجم کل معاملات (میلیون سهم)
۵۵/۵	-۲۴/۳۴	۴۴,۳۰۰,۳۸۹	۶۸,۸۷۴,۹۲۲	۱۵,۸۵۴,۲۰۹	دفعات معامله

منبع: شرکت بورس تهران

شاخص کل (وزنی - ارزشی) بورس تهران در تیرماه سال جاری نسبت به ماه قبل برابر با ۸/۸ واحد درصد کاهش یافت و از ۲,۱۷۳,۸۹۳ واحد در پایان خردادماه به ۱,۹۸۳,۱۳۴ واحد در پایان تیرماه ۱۴۰۲ رسید. شاخص کل هم‌وزن در این بازه با ۶/۲ واحد درصد کاهش، از ۷۴۶,۱۳۵ واحد در پایان خردادماه به ۶۹۹,۹۴۰ واحد در تیرماه ۱۴۰۲ رسید. شاخص کل فرابورس ایران هم در این ماه ۴/۸ واحد درصد کاهش یافت و از ۲۷,۹۹۷ واحد در پایان خردادماه به ۲۶,۶۵۷ واحد در پایان تیرماه ۱۴۰۲ رسید.

جدول ۷: شاخص های بورس تهران و فرابورس ایران

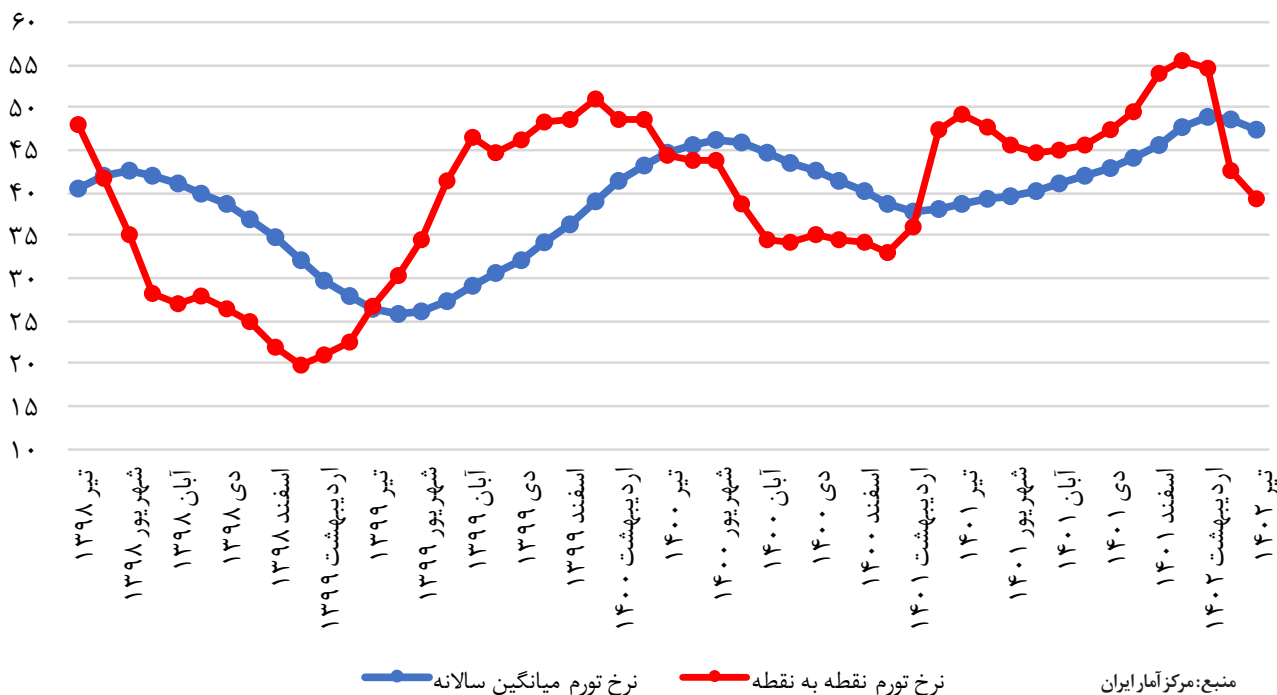
تغییر (درصد)		تیرماه ۱۴۰۱	خردادماه ۱۴۰۲	تیرماه ۱۴۰۲	شرح	
۳۴/۷	-۸/۸	۱,۴۷۱,۸۹۸	۲,۱۷۳,۸۹۳	۱,۹۸۳,۱۳۴	شاخص کل (وزنی-ارزشی)	بورس تهران
۷۳/۳	-۶/۲	۴۰۳,۷۸۲	۷۴۶,۱۳۵	۶۹۹,۹۴۰	شاخص کل (هموزن)	
۳۶/۴	-۴/۸	۱۹,۵۳۹	۲۷,۹۹۷	۲۶,۶۵۷	شاخص کل	فرابورس ایران

منبع: شرکت بورس تهران، شرکت فرابورس ایران

۳-۲- نرخ تورم در کشور

مرکز آمار در سال ۱۴۰۲ سال پایه برای محاسبات شاخص قیمت مصرف کننده را از سال ۱۳۹۵ به ۱۴۰۰ تغییر داد. بر اساس داده های منتشرشده از سوی این مرکز، نرخ تورم نقطه به نقطه در خردادماه ۱۴۰۲ از حدود ۴۲/۶ درصد به ۳۹/۴ درصد در تیرماه رسید که بر همین اساس، نرخ تورم نقطه به نقطه در تیرماه کاهش معادل ۳/۲ واحد درصد نسبت به ماه قبل داشت. نرخ تورم نقطه به نقطه گروه عمده "خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات" با ۵/۵ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل به ۳۷/۱ درصد و گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" با ۲ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل به ۴۰/۶ درصد رسید. همچنین، نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به تیرماه ۱۴۰۲ برابر با ۴۷/۵ واحد درصد بود که نسبت به مدت مشابه سال قبل (تیرماه سال ۱۴۰۱) افزایشی ۸/۸ واحد درصدی داشته است.

نمودار ۲: تورم میانگین سالانه و تورم نقطه ای در بازه زمانی تیرماه ۱۳۹۸ تا تیرماه ۱۴۰۲ (درصد)

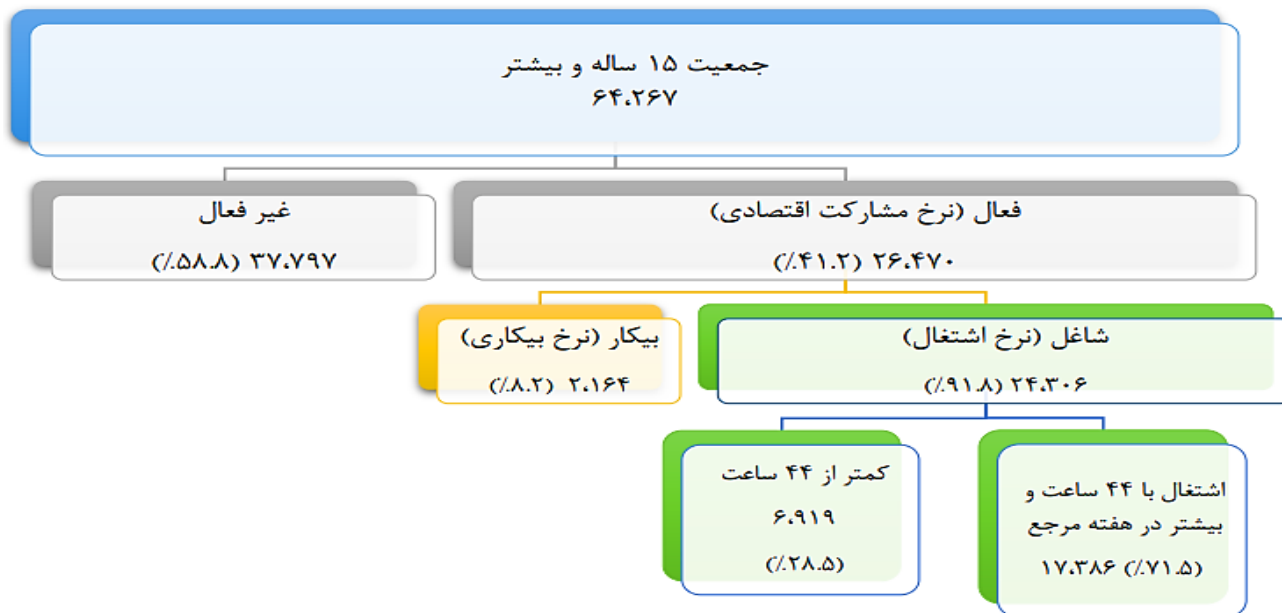

۴-۲- نرخ بیکاری در ایران

در تیرماه سال ۱۴۰۲، مرکز آمار گزارشی در مورد نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در بهار سال ۱۴۰۲ منتشر کرد. بر اساس این گزارش نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش تر در بهار سال ۱۴۰۲ معادل ۸/۲ درصد است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۱)، معادل ۱ درصد کاهش یافته است.

تحولات اقتصادی و بازارهای مالی در ایران و جهان

شکل ۱: شاخص‌های عمده بازار کار در بهار سال ۱۴۰۲ (ارقام به هزار نفر)

منبع: مرکز آمار ایران

۵-۲- مبادلات بین‌المللی کشور

در سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲، میزان صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون صادرات از محل تجارت چمدانی)، بالغ بر ۳۵,۴۹۵ هزار تن و به ارزش ۱۲,۴۶۲ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، افزایشی ۲۴/۴۲ درصدی در وزن و کاهشی ۸/۸۴ درصدی در ارزش دلاری داشته است. همچنین، میزان واردات کشور در این مدت، با افزایشی ۱ درصدی در وزن و ۵/۷۹ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، به ارقام ۸,۵۵۷ هزار تن و ۱۴,۰۱۹ میلیون دلار رسیده است.

جدول ۸: صادرات قطعی کالاهای غیرنفتی (بدون احتساب نفت و تجارت چمدانی) و واردات طی سه ماهه نخست سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

درصد تغییرات نسبت به مدت مشابه سال قبل		سه ماهه نخست سال ۱۴۰۱		سه ماهه نخست سال ۱۴۰۲		فعالیت
ارزش	وزن	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
-۸/۸۴	۲۴/۴۲	۱۳,۶۷۱	۲۸,۵۲۸	۱۲,۴۶۲	۳۵,۴۹۵	صادرات
۵/۷۹	۱	۱۳,۲۵۲	۸,۴۷۲	۱۴,۰۱۹	۸,۵۵۷	واردات

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

پانویس‌ها

1. EUROSTOXX50
2. Nikkei 225 (N225)
3. Shanghai Composite

4. شاخص بورس دبی
5. شاخص بورس قطر
6. شاخص بورس عربستان سعودی

7. شاخص سهام آفریقای جنوبی

معاملات قراردادهای آتی سبد سهام (با کارکردهای آتی شاخص)

مزایا

۱. ایجاد امکان سرمایه گذاری بر روی شاخص
۲. ایجاد امکان کسب سود در بازار کاهشی علاوه بر بازار افزایشی
۳. امکان منحصر به فرد برای پوشش ریسک سیستماتیک و ریسک صنایع
۴. متنوع سازی تنها با اخذ یک موقعیت
۵. امکان کسب سود تنها با اتکاب به تحلیل های کلان اقتصادی و تشخیص روند بازار بدون نیاز به تحلیل تک تک شرکت ها
۶. عدم توقف نماد معاملاتی
۷. ویژگی اهرمی
۸. کارمزد کمتر
۹. معافیت های مالیاتی

بہبود

معرفی فعالان
بازار سرمایہ

معرفی مدیریت نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار

بر اساس ماده (۲) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مهم‌ترین اهداف سازمان بورس و اوراق بهادار (مصوب آذرماه ۱۳۸۴)، ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار و نظارت بر حسن اجرای قانون مذکور در راستای حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران می‌باشد. در راستای تحقق اهداف فوق، مأموریت "مدیریت نظارت بر نهادهای مالی" که از مدیریت‌های ذیل معاونت نظارت بر نهادهای مالی سازمان بورس و اوراق بهادار است در خصوص نهادهای مالی تحت نظارت شامل شرکت‌های تأمین سرمایه، سرمایه‌گذاری، هلدینگ، مشاور سرمایه‌گذاری، سبدگردان، پردازش اطلاعات مالی، رتبه‌بندی و نهاد واسط، وظیفه صدور مجوز تأسیس و مجوز فعالیت‌های گوناگون نهادهای مالی و نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط در حوزه نهادهای مالی مذکور را بر عهده دارد. در ساختار سازمانی این مدیریت، ۳ اداره شامل امور نهادهای مالی خدمات‌دهنده، اداره امور شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ و اداره بازرسی نهادهای مالی خدمات‌دهنده، سرمایه‌گذاری و هلدینگ حضور دارند و با توجه به وظایف و مأموریت تعیین شده به ایفای نقش می‌پردازند.

با توجه به رسالت سازمان بورس و اوراق بهادار و به منظور همگامی با مأموریت و اهداف سازمانی، مدیریت نظارت بر نهادهای مالی در خصوص نهادهای مالی تحت نظارت شامل شرکت‌های تأمین سرمایه، سرمایه‌گذاری، هلدینگ، مشاور سرمایه‌گذاری، سبدگردان، پردازش اطلاعات مالی، رتبه‌بندی و نهاد واسط دارای اهدافی به شرح زیر است:

- حسن اقدام در خصوص صدور مجوز تأسیس و مجوز فعالیت‌های گوناگون نهادهای مالی؛
- نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط در حوزه نهادهای مالی؛
- پیشنهاد آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و مقررات لازم برای اجرای قانون؛
- همکاری با سایر واحدهای سازمان در جهت نیل به اهداف سازمانی.

لذا برنامه‌های این مدیریت با توجه اهداف مذکور به شرح زیر است:

- بررسی و اظهار نظر در خصوص پیشنهادهای ارائه شده توسط ادارات امور و بازرسی در خصوص بهبود رویه‌های اجرایی و نظارتی تحت نظارت و ارجاع گزارش به معاونت نظارت بر نهادهای مالی؛
- نظارت بر تهیه گزارش‌های درخواستی واحدهای سازمان توسط ادارات امور و بازرسی نهادهای مالی؛
- نظارت بر تهیه گزارش‌های تخلقاتی نهادهای مالی تحت نظارت در زمینه‌های مختلف توسط اداره بازرسی؛
- بررسی گزارش‌های تهیه شده توسط ادارات امور و بازرسی نهادهای مالی در خصوص صورت‌های مالی و موارد مورد نظر و ارجاع گزارش‌های تهیه شده به معاونت محترم نظارت بر نهادهای مالی؛
- بررسی و تأیید گزارش‌های درخواستی نهادهای مالی تحت نظارت، تهیه شده توسط ادارات امور نهادهای مالی و ارجاع آن به معاونت نظارت بر نهادهای مالی؛
- بررسی و تأیید گزارش‌های درخواست نهادهای مالی تحت نظارت برای صدور انواع مجوز فعالیت، تهیه شده توسط ادارات امور نهادهای مالی و ارجاع آن به معاونت نظارت بر نهادهای مالی؛
- بررسی و تأیید گزارش‌های تهیه شده توسط ادارات امور نهادهای مالی در خصوص تمدید هر یک از مجوزهای فعالیت صادره برای نهادهای مالی و ارجاع آن به معاونت نظارت بر نهادهای مالی؛
- حضور در جلسات تأیید صلاحیت حرفه‌ای اعضای هیئت مدیره نهادهای مالی تحت نظارت به عنوان عضو کمیته تأیید صلاحیت حرفه‌ای؛
- تأیید درخواست تغییر سهامداری در نهادهای مالی تحت نظارت، تهیه شده توسط ادارات امور نهادهای مالی و ارجاع آن به معاونت نظارت بر نهادهای مالی؛
- ابلاغ آرای صادره مراجع ذی صلاح به نهادهای مالی تحت نظارت؛
- بررسی سایر موضوعات مرتبط با حوزه نهادهای مالی تحت نظارت و شرکت در جلسات مربوط؛
- انجام سایر وظایف محوله از سوی معاونت نظارت بر نهادهای مالی یا مقامات مافوق؛
- پیشنهاد تدوین و به‌روزرسانی دستورالعمل و مقررات مربوطه.

معرفی تالار منطقه‌ای قم

تالار منطقه‌ای استان قم در راستای اجرای قانون برنامه سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، توسط سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران از مردادماه سال ۱۳۸۴ به‌عنوان هفدهمین تالار منطقه‌ای، فعالیت خود را با حضور سه شعبه کارگزاری مستقر در تالار با ظرفیت ۱۴ ایستگاه معاملاتی آغاز نموده است. هدف از راه‌اندازی تالارهای منطقه‌ای، گسترش جغرافیایی بازار سرمایه به‌منظور تسهیل دسترسی عموم ذی‌نفعان به خدمات بازار سرمایه، دسترسی به سامانه معاملاتی بورس در سراسر کشور و تقویت فرهنگ سهامداری از طریق ارائه خدمات اطلاع‌رسانی و آموزش در حوزه بازار سرمایه، کمک به توسعه نهادهای مالی به‌ویژه توسعه شبکه کارگزاری و بسترسازی برای انجام کلیه عملیات بازار سرمایه و نظارت بر عملیات بازار سرمایه در استان‌ها می‌باشد.

فعالیت‌ها و خدمات ارائه‌شده در تالار منطقه‌ای استان قم

- اطلاع‌رسانی و پاسخگویی به سهامداران و مراجعین به صورت حضوری و تلفنی؛
- بازرسی از دفاتر کارگزاری‌ها و سایر نهادهای بازار سرمایه و نظارت بر فعالیت آنها مطابق با ضوابط اعلامی؛

- فرهنگ‌سازی، آموزش، اطلاع‌رسانی و ارتباط با دانشگاه‌ها، رسانه‌ها و سازمان‌ها؛
- همکاری در شناسایی و معرفی شرکت‌ها و ناشران جهت پذیرش و تأمین مالی از طریق بازار سرمایه؛
- پاسخ به استعلام مراجع ذیصلاح در چهارچوب ضوابط اعلامی؛
- انجام کلیه امور فنی و پشتیبانی مربوط به تالارها؛
- گزارش هر نوع ناهنجاری در بازار اعم از تخلفات و اختلافات.

➤ ارزش معاملات تالار منطقه‌ای قم

ارزش معاملات انجام‌شده در بورس منطقه‌ای قم طی سال ۱۴۰۱ بیش از ۴۱ هزار میلیارد ریال و در سال ۱۴۰۰ بیش از ۳۲ هزار میلیارد ریال بوده است. همچنین، در دو ماهه منتهی به اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۲ ارزش کل معاملات تالار منطقه‌ای قم بیش از ۹ هزار میلیارد ریال بوده است و این ارزش معاملات نشان‌دهنده رشد سود مالی در استان قم می‌باشد.

➤ شرکت‌های کارگزاری فعال در استان قم

تاکنون ۵۷ مجوز فعالیت برای شرکت‌های کارگزاری به‌عنوان تالار اختصاصی، شعبه معاملاتی، دفتر پذیرش و نمایندگی صادر شده است. همچنین تالار منطقه‌ای قم به‌عنوان استان معین، بر فعالیت ۵۰ شعبه و دفتر پذیرش شرکت‌های کارگزاری و یک شعبه شرکت سیدگردان مستقر در استان مرکزی نظارت می‌کند. از ابتدای فعالیت این تالار تاکنون بیش از ۵۰۰ مورد بازرسی و بازدید از شعب شرکت‌های کارگزاری و سایر نهادهای مالی مستقر در استان به‌عمل آمده است.

➤ شرکت‌های بورسی در استان قم

تاکنون ۶ شرکت از استان قم در بازار سرمایه پذیرفته شده‌اند که عبارتند از "شرکت سرمایه‌گذاری استان قم"، "شرکت معادن منگنز ایران"، "شرکت ایران مریوس"، "شرکت عطرین نخ قم"، "شرکت سرمایه‌گذاری معیار صنعت پارس" و "شرکت آریان کیمیا تک" که ارزش بازار فعلی آنها در مجموع بیش از ۱۹۴ هزار میلیارد ریال است. همچنین، به‌منظور تأمین مالی پروژه‌های شهرداری قم شامل احداث قطار شهری و تکمیل سامانه اتوبوسرانی در ۷ مرحله، از ابزارهای تأمین مالی بازار سرمایه جمعاً به ارزش بیش از ۲۳ هزار میلیارد ریال استفاده شده است.

➤ تعداد سهامداران عدالت در استان قم

در استان قم تعداد ۶۹۱ هزار نفر مشمول طرح سهام عدالت شده‌اند که از این تعداد ۲۹۰ هزار نفر (معادل ۴۲ درصد)، روش مستقیم را برای مدیریت سهام عدالت خود انتخاب کرده‌اند، همچنین ۴۰۱ هزار نفر (معادل ۵۸ درصد) روش غیرمستقیم را برگزیده و سهامدار شرکت سرمایه‌گذاری سهام عدالت استان قم شده‌اند.

بورس اوراق بهادار تهران
(دای نام)

ماهنامه

بورس

BOURSE

فراخوان مقاله

به اطلاع می‌رساند ماهنامه بورس متعلق به شرکت بورس اوراق بهادار تهران، با رویکرد خبری، تحلیلی و آموزشی، سابقه‌ای بیش از ۲۵ سال در حوزه انتشار اخبار، اطلاعات و آمار اقتصادی و بازار سرمایه دارد. این ماهنامه به شکل تخصصی برای فعالان بازار سرمایه منتشر شده و برای تمامی ارکان و شرکت‌های بازار سرمایه از جمله ناشران بورسی، کارگزاری‌ها، نهادهای مالی (تأمین سرمایه‌ها، مشاوران سرمایه‌گذاری، سبدگردان‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری) و مراکز آموزشی به خصوص دانشگاه‌ها در سراسر کشور توزیع می‌شود. بدین وسیله از کلیه اساتید، پژوهشگران، مدیران، دانشجویان و علاقه‌مندان به موضوعات مرتبط با بازار سرمایه دعوت می‌شود تا مقالات و آثار پژوهشی خود را با محورهای پیشنهاد شده برای این ماهنامه ارسال نمایند.

موضوعات پیشنهادی:

- قانون بازار سرمایه
- بین‌المللی شدن بازار سرمایه ایران
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- سهام عدالت
- بودجه و اثرات آن بر بازار سرمایه
- عرضه سهام دولت در بازار سرمایه
- عملکرد بازار سرمایه در حوزه اقتصاد مقاومتی
- بورس املاک و مستغلات
- ابزارهای مالی جدید در بورس تهران
- نقش بازار سرمایه در جهش تولید
- آتی سبد سهام در بورس تهران
- اقتصاد رفتاری در بازار سرمایه

نحوه ارسال مقالات:

علاقه‌مندان می‌توانند برای دریافت شیوه‌نامه ارسال مقالات با شماره تماس ۲۶۷۴۱۱۵۱ داخلی ۵۷۲ تماس حاصل نمایند. آدرس ایمیل جهت ارسال مقالات: mahnamehbourse@gmail.com

بوردین

مقالات و پژوهش‌های
در بازار سرمایه

ESG

Environmental

Social

Governance

بورس‌ها، مسئولیت و اقدامات آنها در قبال مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری

آرمین صادقی عدل

کارشناس تحقیق و توسعه بورس تهران

مقدمه

مقاله «بورس‌ها، مسئولیت و اقدامات آنها در قبال مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری» که در رابطه با مسئولیت اجتماعی بورس‌ها است، از سه بخش اصلی تشکیل شده است. در ابتدای این نوشتار به تعریف مسئولیت اجتماعی و سیر تغییر و تحول آن در سال‌های گذشته در عرصه جهانی پرداخته شده است. در ادامه به بررسی و تفسیر آخرین گزارش فدراسیون بورس‌های جهانی^۱ در رابطه با مسئولیت محیطی، اجتماعی و راهبری^۲ اشاره شده است. در قسمت پایانی نیز فعالیت‌های انجام شده در رابطه با مسئولیت محیطی، اجتماعی و راهبری در بورس‌های معتبر منطقه و جهان شامل بورس‌های روسیه، ترکیه، اندونزی و... پیش روی خواننده قرار گرفته است. فعالیت هر یک از بورس‌های یادشده در رابطه با مسئولیت اجتماعی و توجه به توسعه پایدار و ارائه راهکار آنان در زمینه پایداری از مباحث مطرح شده در این قسمت است. فعالیت‌های فرهنگی و هنری، فعالیت گروه‌های موسیقی، پشتیبانی از فعالیت‌های ورزشی، برگزاری کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی در رابطه با بازار سرمایه و مشارکت در دانشگاه‌های معتبر بین‌المللی، افزایش مشارکت و همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و کاشت درخت برای ایجاد محیط زیست سالم و پایدار از جمله اقدامات بورس‌ها در این زمینه بوده است.

۱- تاریخچه مسئولیت محیطی، اجتماعی و راهبری

در دهه‌های گذشته و با گسترش روزافزون اثرگذاری سازمان‌ها بر محورهای تشکیل دهنده توسعه پایدار یعنی «اقتصاد»، «جامعه» و «محیط زیست»، مفهومی به نام مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها^۳ در دنیای مدیریت ظهور پیدا کرده است. مفهوم مسئولیت اجتماعی، به لزوم پاسخگویی و وظیفه شرکت‌ها در قبال جامعه و درازای استفاده از منابع انسانی، طبیعی و اقتصادی تأکید دارد. بر این اساس شرکت‌ها فقط در مقابل سهامداران مسئول نیستند و تنها ایجاد نشده‌اند تا به میزان سوددهی سهامدارانشان بر مبنای منافع کوتاه‌مدت نگاه کنند، بلکه شرکت‌ها در ارتباط با ذی‌نفعان دیگری نیز مسئول هستند و خواسته‌های مشروع آنها را نیز باید مورد توجه قرار دهند. در نظر نگرفتن این خواسته‌ها، جدای از ایجاد چالش با ذی‌نفعان، سوددهی اقتصادی بلندمدت سهامداران را نیز به خطر می‌اندازد. ذی‌نفعان شرکت طیف وسیعی مشتمل بر کارکنان، مشتریان، شرکای تجاری، جوامع محلی، محیط زیست، رسانه‌ها، نهادهای مردمی، شهروندان و دولت را در برمی‌گیرد. اهمیت منافع ذی‌نفعان برای سازمان‌ها به تدریج در حال افزایش است و به واسطه اثرگذاری آنها بر «شهرت»، «وجهه» و «برند» سازمان، یکی از دغدغه‌های مدیران شده است. این موضوع باعث شده بسیاری از شرکت‌های بزرگ، دیگر تنها به عملکرد اقتصادی و مالی خود توجه نداشته باشند، بلکه عملکرد اجتماعی و محیط زیستی خود را نیز به طور جدی در نظر بگیرند.

از دهه ۹۰ میلادی و هم‌زمان با توسعه سیستم‌های مدیریتی مبتنی بر استانداردها و چهارچوب‌هایی مانند مدیریت کیفیت، مدیریت محیط زیست، پاسخگویی اجتماعی، مدیریت ایمنی و سلامت شغلی و مسئولیت اجتماعی مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکتی به شکل مدرن آن تکامل یافت.

مسئولیت اجتماعی، مسیری است که سازمان‌ها رویکردهای اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی را با ارزش‌ها، فرهنگ، استراتژی‌ها، ساختار تصمیم‌گیری و شیوه‌های عملیاتی خود به شکلی شفاف و قابل حسابرسی یکپارچه می‌کنند و در نتیجه فرآیندها و رویه‌های بهتری را درون سازمان جاری می‌سازند و به این ترتیب ثروت می‌آفرینند و جامعه را بهبود می‌بخشند.

مفهوم مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در دهه گذشته به سرمشتقی چیره و چهارچوبی برای اداره شرکت‌ها تبدیل شده است، به طوری که شرکت‌های بزرگ و معتبر جهانی، مسئولیت در برابر اجتماع و محیط زیست را جزئی از استراتژی شرکتی خود می‌بینند. این مفهوم موضوعی است که هم‌اکنون در کشورهای توسعه‌یافته به شدت از سوی تمامی بازیگران همچون دولت‌ها، شرکت‌ها، جامعه مدنی، سازمان‌های بین‌المللی و مراکز علمی دنبال می‌شود. توجه به این مفهوم سبب شده شرکت‌ها مسئولیت اجتماعی خود را نوعی استراتژی تجاری ببینند که باعث می‌شود در فضای به شدت رقابتی، بر اعتبارشان افزوده شود و شرایط سهامشان در بازار بهبود یابد. به عبارتی دیگر فرآیند جهانی شدن شرکت‌ها را با افزایش فشار از سوی جامعه جهانی برای برخورداری از نگرشی وسیع‌تر به اهداف و فعالیت‌هایشان در ابعاد اجتماعی و محیطی مواجه کرده است. بدین سان فرآیند تصمیم‌سازی شرکت‌ها در مقایسه با روش متداول یعنی نگرش و تصمیم‌گیری بر اساس میناهای صرفاً اقتصادی در راستای حداکثرسازی سود، پیچیده‌تر شده و دامنه گسترده‌تری شامل مقولات اجتماعی، محیط زیست و راهبردی را در بر گرفته است. موضوعی که فدراسیون جهانی بورس‌ها را ترغیب کرد تا از سال ۲۰۱۵ با طرح مفهومی جدید تحت عنوان «پایداری در بازارهای سرمایه»^۵ به دنبال ارائه تکالیف و توصیه‌های جدید اجرایی و نظارتی به بورس‌های عضو خود باشد. به تازگی دومین گزارش نظرسنجی سالانه شاخص پایداری^۶ (زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی شرکتی) توسط دبیرخانه فدراسیون جهانی بورس‌ها منتشر شده که در بخش بعد به تفصیل به آن پرداخته شده است.

شاخص پایداری از سه جزء اصلی راهبردی شرکتی، زیست محیطی و اجتماعی تشکیل شده است که هر یک از این مؤلفه‌ها نیز از عناصری تشکیل می‌شوند. بر این اساس راهبردی شرکتی شامل زنجیره تأمین، اخلاق، مبارزه با فساد، مدیریت ریسک، ترکیب هیئت مدیره و پاداش است. بخش مسئولیت اجتماعی نیز مواردی شامل سلامت، ایمنی و استانداردهای کار را در بر می‌گیرد. در کنار این دو مؤلفه زیست محیطی نیز عناصری همچون مصرف آب و تجدید چرخه آن، انرژی، تغییرات آب و هوایی و آلودگی (آب، هوا و زباله) را در خود جای داده است. برخی از این عناصر به ویژه عناصر مربوط به راهبردی شرکتی نظیر مدیریت ریسک، ترکیب هیئت مدیره و پاداش در قوانین و استانداردهای راهبردی شرکتی پدیدار می‌شوند.

۲- نتایج نظرسنجی فدراسیون جهانی بورس‌ها در مورد مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی در بازارهای سرمایه

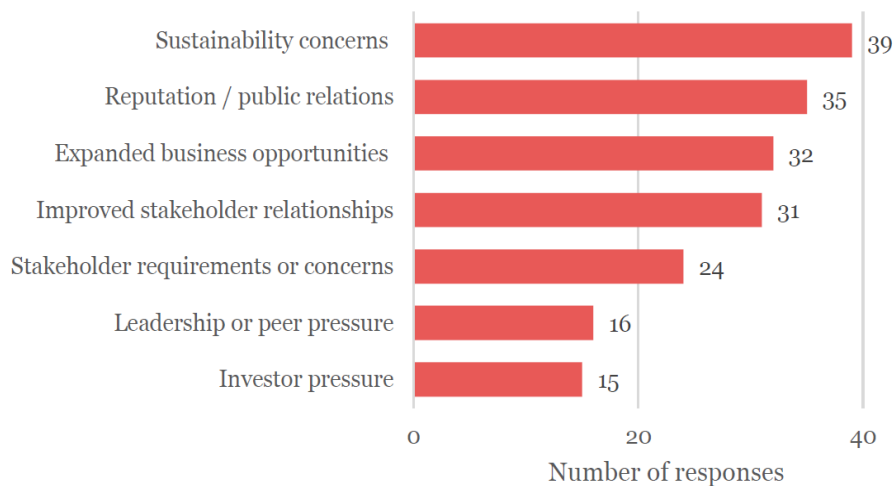
از آنجا که یکی از مسائل روز جهانی مسئله حفظ محیط زیست و توسعه پایدار است، دبیرخانه فدراسیون جهانی بورس‌ها به نظرسنجی از اعضای خود در مورد شاخص‌های پایداری می‌پردازد. دومین گزارش نظرسنجی سالانه فدراسیون جهانی بورس‌ها در مورد شاخص‌های پایداری در آوریل ۲۰۱۷ منتشر شده است. این نظرسنجی به مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی در بورس‌های عضو این فدراسیون پرداخته که در ادامه به نتایج این نظرسنجی اشاره شده است. نتایج تحقیقات نظرسنجی بیانگر این است که بورس‌های عضو این فدراسیون به اهمیت مسائل محیطی، اجتماعی و راهبردی شرکتی پی برده و برای اجرا و پیاده‌سازی آن در بورس‌های خود تلاش می‌کنند. این موضوع به شکل‌های مختلفی از جمله گسترش و آشکار کردن اطلاعات شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس‌ها در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی شرکتی، افزایش تسهیلات مالی برای شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس‌ها برای رسیدگی به مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی شرکتی و اقدام گسترده بورس‌ها به عنوان حامیان اصلی این موضوع رخ داده است.

۱-۲- دلایل مشارکت بورس‌ها در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی شرکتی

در دومین نظرسنجی شاخص پایداری توسط فدراسیون جهانی بورس‌ها که در آوریل ۲۰۱۷ برگزار شد، ۵۴٪ بورس‌ها شرکت کردند که در این میان ۹۰ درصد (۴۸٪ بورس) در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی اقداماتی را انجام داده بودند و فقط ۶٪ بورس‌ها در ارتباط با آن بی تفاوت بودند. نکته جالب توجه این که زمینه فعالیت ۲ بورس از ۶ بورسی که اقدامی در این رابطه انجام نداده بودند، فقط ابزار مشتقه بوده است.

یکی از پرسش‌های مطرح شده در نظرسنجی، دلیل اهمیت مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی و علت مشارکت بورس‌ها در این رابطه بوده است. بیش از ۸۰ درصد پاسخ‌دهندگان به نگرانی‌های خود در این مورد اشاره کرده‌اند. کسب اعتبار و شهرت^۷ عامل دیگری برای مشارکت بیش از ۷۰ درصد از بورس‌ها در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی بوده است. کسب فرصت‌هایی برای گسترش بازارها^۸ با ۶۷٪ درصد، یکی دیگر از عوامل مورد توجه بورس‌ها برای شرکت در ESG بوده است. مانند نظرسنجی سال گذشته احساس نیاز و خواست سرمایه‌گذاران^۹ برای توجه ESG با ۳۱٪ درصد رتبه آخر را در میان دلایل توجه بورس‌ها به این موضوع به خود اختصاص داده است. در نظرسنجی سال گذشته، ۶٪ بورس‌ها فشار سرمایه‌گذاران را به عنوان دلیل اصلی مشارکتشان در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی عنوان کرده بودند. نکته جالب توجه این که در نظرسنجی جدید، ۶٪ بورس‌ها یاد شده این عامل را کلان‌نایدید گرفته‌اند.

Reason for ESG involvement

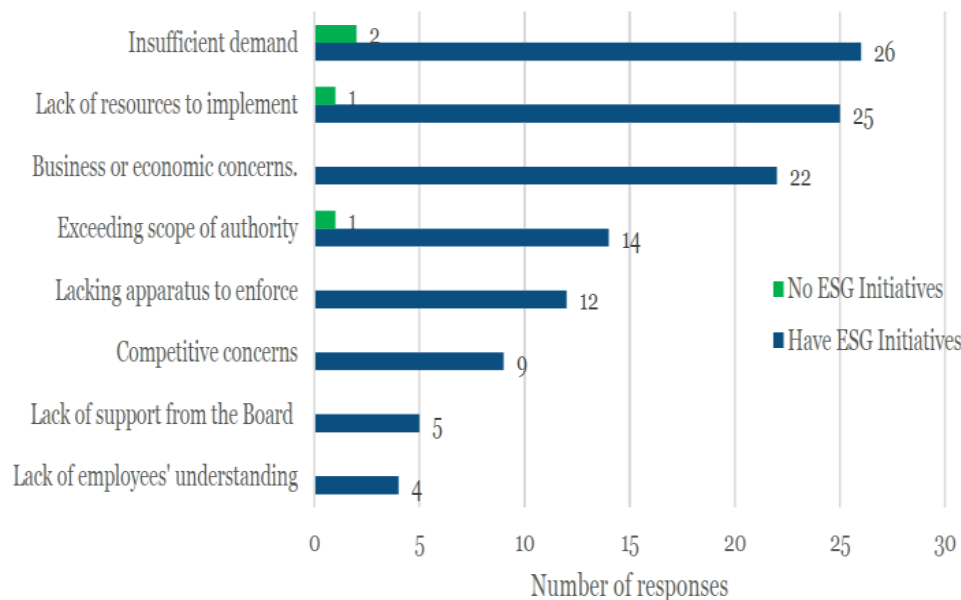
۲-۲- نگرانی بورس هادر رابطه با اقدامات مرتبط با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

بورس های عضو فدراسیون جهانی بورس ها که در نظرسنجی ESG در سال ۲۰۱۷ شرکت کرده اند به اهمیت مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری در بازارهای سرمایه پی برده و به اجرای آن پرداخته اند؛ اما نگرانی اصلی آنان مربوط به اجرای درست این فعالیت ها بوده است. به بیان دیگر آیا توانایی انجام فعالیت های یاد شده در مسیر درست را دارند یا خیر؟ همچنین چگونگی گسترش فعالیت های یاد شده در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری یکی دیگر از نگرانی های بورس های حاضر در نظرسنجی بوده است. دلایل اصلی پاسخ دهندگان برای گسترش ندادن فعالیت های یاد شده نبود تقاضا از سوی سرمایه گذاران^۱ و کمبود منابع برای اجرا^{۱۱} بوده است.

بورس های عضو این فدراسیون که در بازار سهام فعالیت داشته و در رابطه با اقدامات ESG انجام نداده بودند، نبود تقاضا از سوی سرمایه گذاران را دلیل اصلی این موضوع دانسته اند. همچنین آنها معتقد بودند این موضوع در حیطه وظایف و اختیاراتشان نیست.

بورس هایی که در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری اقداماتی را انجام داده بودند نیز معتقد بودند تقاضای کافی در این زمینه از سوی سرمایه گذاران وجود ندارد. در کل (بورس هایی که در رابطه با مسائل یاد شده اقداماتی را انجام داده بودند و بورس هایی که در این زمینه فعالیت نداشتند) بیش از ۵۰ درصد پاسخ دهندگان معتقد بودند تقاضای ناکافی مانع پیگیری بیشتر آنان برای فعالیت های معطوف به ESG است. علاوه بر این، کمبود منابع برای اجرای فعالیت های یاد شده از دیگر نکات مورد توجه پاسخ دهندگان بوده است.

Concerns re ESG initiatives

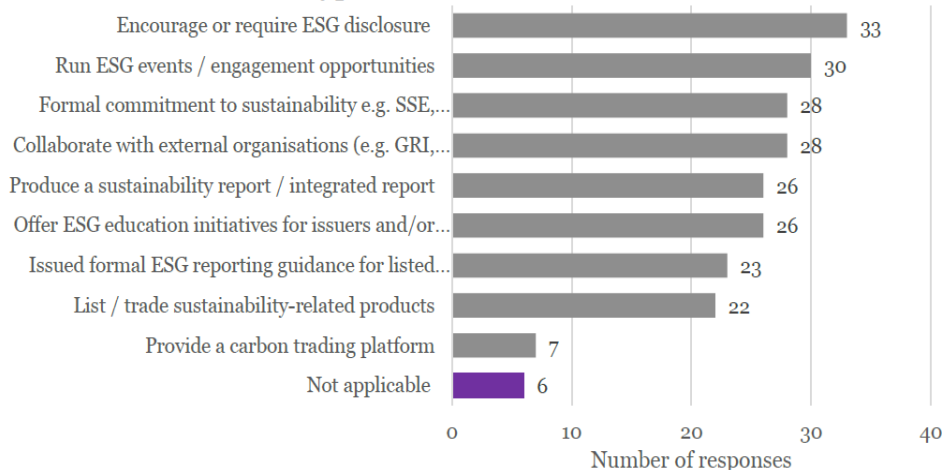

۳-۲- اقدامات بورس های فعال در حوزه مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

همان طور که در سطور پیشین اشاره شد، در نظرسنجی فدراسیون بورس های جهانی ۵۴ بورس حضور داشتند که ۴۸ بورس اقداماتی در رابطه با ESG انجام داده بودند. در چند سال گذشته تمرکز بورس های فعال در این زمینه بر افشای مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری شرکت های پذیرفته شده بوده است. با این وجود آنان معتقد هستند همچنان نیاز به تشویق شرکت های پذیرفته شده برای افشای ESG^{۱۲} وجود دارد. حدود ۶۷ درصد از پاسخ دهندگان این موضوع را به عنوان اساسی ترین اقدام پیش رو اعلام کرده اند. در نظرسنجی سال ۲۰۱۶ ارائه طرح های آموزشی برای ناشران و سرمایه گذاران^{۱۳} به عنوان اساسی ترین اقدام لازم توسط بورس ها برگزیده شده بود.

نمودار ۳: اقدامات بورس های فعال در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

Types of ESG Initiatives

تعداد اقداماتی که هر یک از بورس ها در این زمینه انجام داده بودند، تفاوت فراوانی داشته است. به این صورت که ۱۱ بورس تنها ۱ یا ۲ اقدام در این رابطه انجام داده بودند. این در حالی بود که ۸ بورس دیگر فعالیت های گوناگونی در این زمینه داشته اند به طوری که هر کدام از بورس های یاد شده، حداقل ۸ اقدام در رابطه با ESG انجام داده اند.

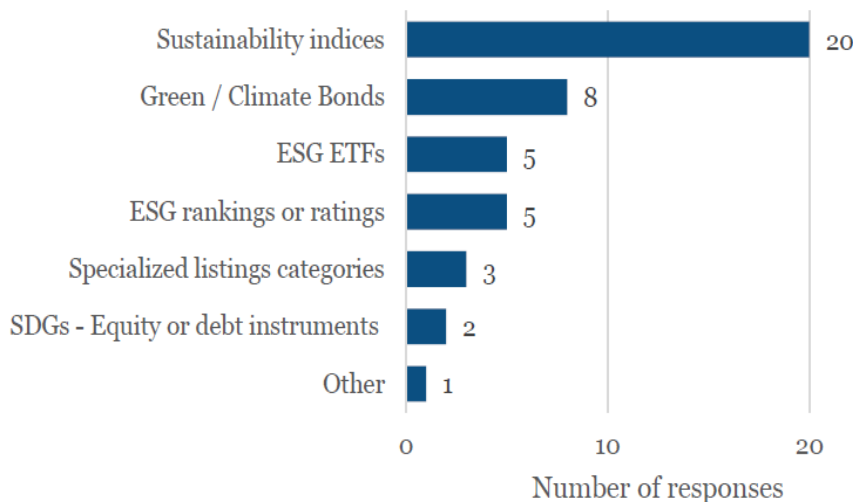
۴-۲- محصولات پیشنهادی زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

در نظرسنجی سال ۲۰۱۷ فدراسیون بورس ها به مانند نظرسنجی پیشین این فدراسیون شاخص های ESG رایج ترین محصول پیشنهادی برای عرضه در بورس ها بوده است. بورس های عضو این سازمان سال ها است که این محصول را به طور مستقیم یا به وسیله نهاد های مالی ارائه می کنند. شاخص های ESG برای بسیاری از بورس ها سرآغازی برای فعالیت در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری بوده است.

یکی از محصولات پیشنهادی رایج در این زمینه اوراق بهادار سبز است که مورد توجه ۸ بورس بوده است. صندوق های قابل معامله در بورس که در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری فعالیت می کنند نیز از جمله پیشنهاد های ۵ بورس عضو این سازمان بوده است. یکی دیگر از پیشنهاد های بورس ها، اعطای مجوز مؤسسات رتبه بندی در این زمینه بود که تاکنون توسط ۵ بورس اعلام شده است.

نمودار ۴: محصولات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری پیشنهادی از سمت بورس ها

Product offerings

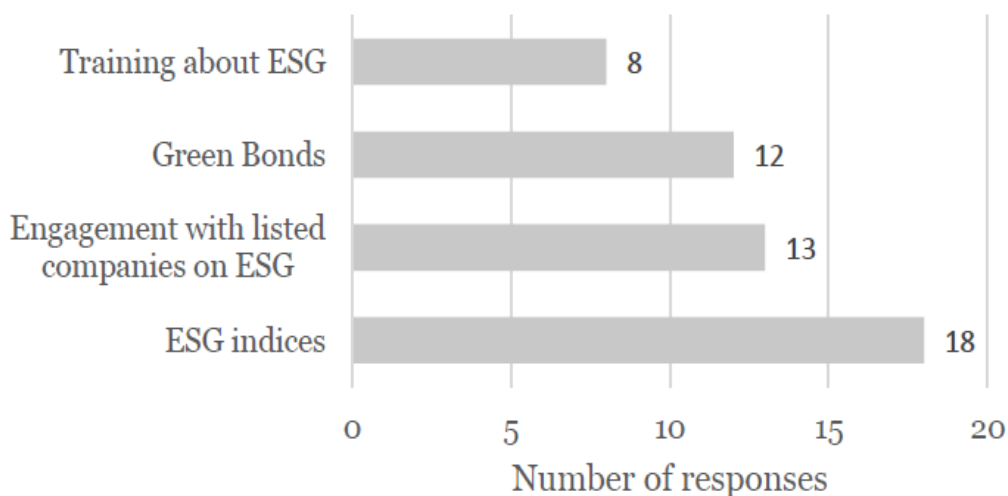

۵-۲- تقاضای سرمایه‌گذاران در رابطه با محصولات ESG

در این نظرسنجی بیش از نیمی از پاسخ‌دهندگان اعتقاد داشتند تقاضا برای انواع محصولات و خدمات ارائه‌شده در رابطه با مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری وجود دارد و تقاضا برای شاخص‌های ESG^{۱۴} بیشتر از سایر محصولات است. نتایج نظرسنجی جدید فدراسیون بورس‌های جهانی به نتایج نظرسنجی سال گذشته این فدراسیون بسیار نزدیک بود. البته تعداد بورس‌هایی که تقاضا برای محصولاتی مانند اوراق قرضه سبز^{۱۵} را اعلام کرده‌اند، بیشتر از سال گذشته بود.

نمودار ۵: تقاضای سرمایه‌گذاران برای محصولات و خدمات ارائه‌شده در رابطه با مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری

Investor demand - types of ESG products

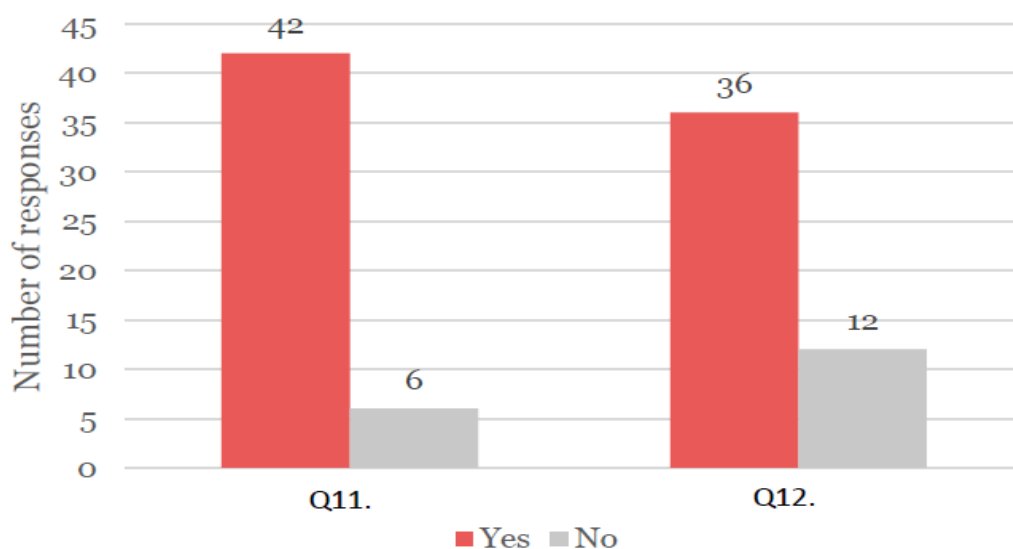

۶-۲- استانداردهای بین‌المللی ESG

در نظرسنجی این فدراسیون پرسشی در رابطه با فعالیت بورس‌ها در تنظیم معیارها و استانداردهای گزارشگری ESG مطرح شده است. همچنین در پرسشی دیگر امکان توسعه استانداردها و معیارهای ثابت بین‌المللی و افشای این استانداردها برای شرکت‌های پذیرفته‌شده مطرح شده است. در مجموع بیشتر پاسخ‌دهندگان به پرسش‌های یادشده موافق تعیین استاندارد و معیارهای لازم برای موضوعات ESG بوده‌اند. ۸۸ درصد آنان به پرسش اول و ۷۵ درصد به پرسش دوم پاسخ مثبت داده‌اند. به بیان دیگر حضور فعال بورس‌ها در تنظیم معیارها و استانداردهای گزارشگری ESG بیش از امکان توسعه استانداردها و معیارهای ثابت بین‌المللی و افشای این استانداردها توجه بورس‌ها را به خود معطوف کرده است.

نمودار ۶: آمار فعالیت بورس‌ها در تنظیم استانداردهای گزارشگری ESG

ESG metrics and standards

روی هم رفته پاسخ دهندگانی که نسبت به پرسش های مطرح شده مخالف بوده اند، اعتقاد داشتند ممکن است به دستورالعمل ها و استانداردهای ثابت بین المللی دست یافت (هرچند در مورد امکان وجود این استانداردها نیز به توافق کامل نرسیدند)، اما اجرای معیارهای قابل قبول در سطح بین المللی امکان پذیر نیست. همچنین آنها معتقد بودند توسعه این معیارها برای استفاده در همه شرکت ها امکان پذیر نخواهد بود. آنها اعتقاد داشتند که هر یک از کشورها و بازارهای سرمایه آنان در سطوح مختلفی از توسعه و پیشرفت قرار دارند و هر یک از پتانسیل های خاص خود برخوردارند و بدین ترتیب تعیین معیارهای ثابت برای استفاده همه آنان عملی نیست.

در نهایت فعالیت بورس ها در تنظیم معیارها و استانداردهای گزارشگری ESG و همچنین امکان توسعه استانداردها و معیارهای ثابت بین المللی و افشای این استانداردها نیاز به حمایت گسترده بازارها داشت که این امر تاکنون میسر نشده است.

۷-۲- اقدامات بورس ها در رابطه با افشای اطلاعات ESG

در نظرسنجی فدراسیون جهانی بورس ها بیش از ۷۵ درصد پاسخ دهندگان (۳۴ بورس از ۴۵ بورس) معتقد بودند تشویق یا اجبار شرکت های پذیرفته شده برای افشای اطلاعات ESG امری ضروری است. اکثر آنان (۲۵ بورس از ۳۴ بورس) اعتقاد داشتند که ایجاد یک ساختار منظم باعث افشای اطلاعات ESG توسط شرکت های پذیرفته شده در بورس ها می شود. بر اساس پاسخ های نظرسنجی، بورس ها تاکنون در مورد چگونگی افشای اطلاعات ESG به یک جمع بندی واحد و نهایی نرسیده اند. ۱۰ بورس معتقد بودند اطلاعات ESG باید به عنوان یک بخش از گزارش فعالیت شرکت های پذیرفته شده در بورس ها مدنظر قرار گیرد. سایر بورس ها اعتقاد داشتند اطلاعات مربوط به ESG باید در قالب یک گزارش که به مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی اختصاص دارد و توسط همان شرکت تعیین شده است، منتشر شود. شرکت های پذیرفته شده در بورس های مختلف به افشای اطلاعات ESG تشویق شده اند. نتایج نظرسنجی جدید فدراسیون بورس های جهانی به نتایج نظرسنجی سال گذشته آن نزدیک بوده است.

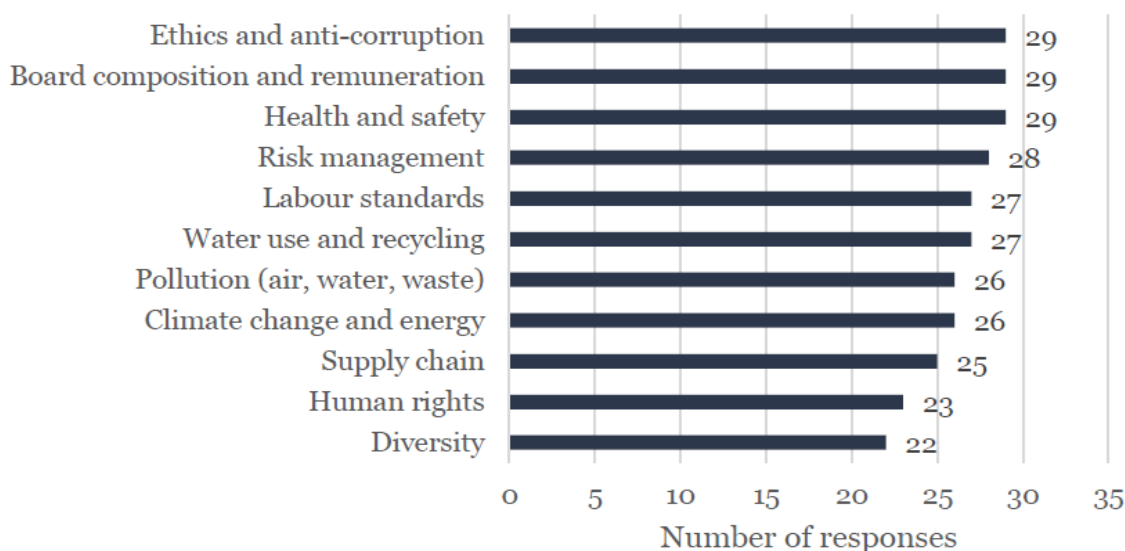
بیش از ۷۰ درصد پاسخ دهندگان معتقد بودند اطلاعات افشاشده در رابطه با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی طبقه بندی شده و در زمان نیاز مورد استفاده قرار گرفته است. اغلب پاسخ دهندگان (۱۸ بورس از ۲۴ بورس) اطلاعات را به صورت رایگان در دسترس سرمایه گذاران و فعالان بازار قرار داده اند که برای اهداف داخلی مانند ارزیابی شاخص و ارائه محصولات جدید مورد استفاده قرار گرفته است.

۸-۲- افشای موضوعات مربوط به ESG

در نظرسنجی سال ۲۰۱۷ فدراسیون جهانی بورس ها حدود ۲۲ درصد پاسخ دهندگان اعلام کردند ارائه گزارش هایی در رابطه با ESG از الزامات شرکت ها برای پذیرش در بورس های آنها است. حدود ۴۱ درصد پاسخ دهندگان این امر را در دستور کار خود قرار داده و اعلام کرده بودند این الزام تاده سال آینده رخ خواهد داد. دو بورس اعتقاد به گزارش اجباری در رابطه با مسائل ESG نداشتند که یکی از آنان معتقد بود گزارش اجباری در مورد مسائل ESG نیازمند یک استاندارد بین المللی است.

نمودار ۷: افشای موضوعات مربوط به ESG در بورس ها

ESG disclosure topics

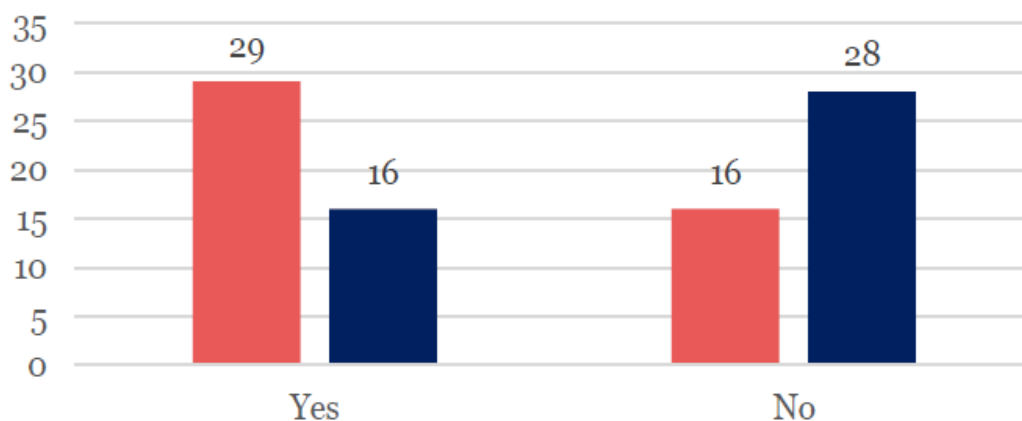
۹-۲- نیازهای سرمایه گذاران در مورد مسائل ESG

در بخش دیگری از نظرسنجی فدراسیون جهانی بورس ها نیازهای سرمایه گذاران مورد توجه قرار گرفته است. افشای اطلاعات در مورد مسائل ESG و اطمینان از درستی این اطلاعات، پرسش های مطرح شده در این بخش بوده است. حدود ۶۵ درصد پاسخ دهندگان (۲۹ بورس از ۴۵ بورس) معتقد بودند نیاز به بازنگری در سازوکار کنونی افشای اطلاعات مربوط به مسائل ESG وجود دارد و ۱۶ بورس چنین اعتقادی نداشتند. اکثر بورس هایی که اعتقادی به بازنگری در افشای اطلاعات مربوط به مسائل ESG نداشتند از کشورهای در حال توسعه بودند. با وجود این که سرمایه گذاران ۱۰ بورس چنان توجهی به افشای اطلاعات مربوط به مسائل ESG نداشتند اما مقامات نظارتی بورس های یاد شده شرکت های پذیرفته شده را به افشای اطلاعات مربوط به مسائل ESG تشویق یا اجبار می کردند.

بیشتر بورس های شرکت کننده در نظرسنجی از درستی اطلاعات مربوط به مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری اطمینان داشتند و تنها حدود ۳۶ درصد آنان (۱۶ بورس از ۴۴ بورس) خواستار اطمینان از درستی این اطلاعات بوده اند.

نمودار ۸: نیاز به افشای اطلاعات در مورد مسائل ESG

ESG disclosure demand

■ Investor demand for ESG disclosure

■ Investor demand for assurance / verification of ESG data / disclosure?

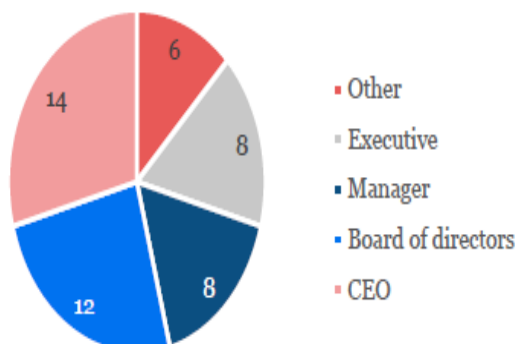
۱۰-۲- مسئولیت برنامه ریزی پروژه های مربوط به ESG

همان طور که در سطور پیشین اشاره شد از ۵۴ بورس که در نظرسنجی فدراسیون جهانی بورس ها حضور داشتند، ۴۸ بورس در زمینه مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری اقداماتی را انجام داده بودند. ۲۹ درصد از بورس هایی که در این زمینه فعالیت کرده بودند این وظیفه را از جمله وظایف مدیرعامل می دانستند. ۲۵ درصد آنان اعتقاد داشتند مسئولیت برنامه ریزی پروژه های مربوط به ESG بر عهده هیئت مدیره است. ۱۷ درصد بورس های فعال در رابطه با مسائل یاد شده، وظایف مدیران میانی را سنگین تر کرده و آنها را مسئول این کار می دانستند. ۱۷ درصد از پاسخ دهندگان وظیفه مسئولیت برنامه ریزی پروژه های مربوط به ESG را به عوامل اجرایی شرکت ها نسبت دادند. در پایان تعداد کمی از پاسخ دهندگان به سایر عوامل اشاره کرده اند.

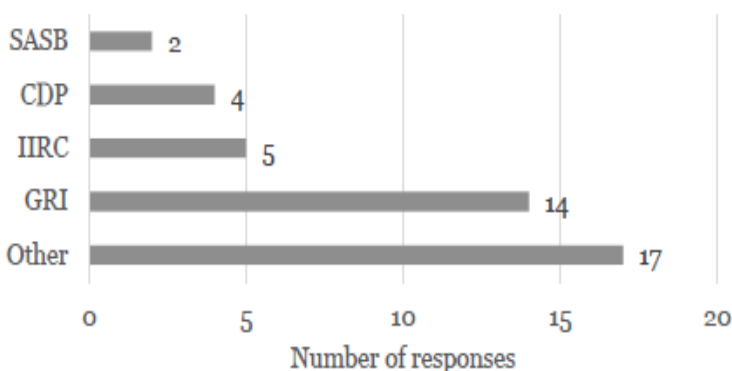
۱۱-۲- سازمان های مشارکت کننده با بورس ها در رابطه با مسائل ESG

بورس های شرکت کننده در این نظرسنجی، چهار سازمان نوآوری گزارشگری بین المللی^{۱۶} (۳۳ درصد)، انجمن بین المللی گزارشگری یکپارچه^{۱۷} (۱۲ درصد)، پروژه افشای کربن^{۱۸} (۱۰ درصد) و هیئت استانداردهای حسابداری پایدار^{۱۹} (۵ درصد) را به عنوان بیشترین مشارکت کنندگان با بورس ها در رابطه با مسائل ESG معرفی کرده اند. در مجموع ۶۰ درصد پاسخ دهندگان این چهار سازمان را انتخاب کرده اند و سایر سازمان ها ۴۰ درصد را به خود اختصاص داده اند.

Primarily responsible for ESG

ESG collaborators

۱۲-۲- جمع بندی در مورد نتایج نظرسنجی

در نظرسنجی سال ۲۰۱۷ فدراسیون جهانی بورس‌ها در مورد مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، پیش‌نیازهای این موضوع از ابعاد مختلف به خصوص از دید سرمایه‌گذاران مورد بررسی قرار گرفته است.

همان‌طور که در سطور پیشین اشاره شد، خواست سرمایه‌گذاران کم‌اهمیت‌ترین دلیل برای فعالیت بورس‌ها در این زمینه بوده است. به بیان دیگر نبود تقاضا از سوی سرمایه‌گذاران در این زمینه دلیل اصلی نگرانی بورس‌ها بود. نتایج این نظرسنجی به خوبی نشان داد نگرانی بورس‌ها در مقابل نبود تقاضای کافی در این زمینه پیچیده‌تر از دیگر مسائل است.

با توجه به نبود تقاضا از سوی سرمایه‌گذاران، ۷ بورس از انجام اقدامات خود در این زمینه و صرف هزینه و زمان برای این کار ابراز نگرانی کردند. همچنین معتقد بودند هیچ نیاز و تقاضایی از سوی سرمایه‌گذاران برای افشای اطلاعات مربوط به ESG توسط شرکت‌های پذیرش شده، اطمینان از صحت این اطلاعات و محصولاتی در این زمینه را مشاهده نکرده‌اند. ۶ بورس دیگر از نبود تقاضا توسط سرمایه‌گذاران در این زمینه ابراز نگرانی نکردند، اما معتقد بودند نیازهای سرمایه‌گذاران در مناطق مشخص شده وجود ندارد و در واقع به درستی مکان‌یابی نشده است. از سویی دیگر ۵ بورس که از نبود تقاضای کافی توسط سرمایه‌گذاران ابراز نگرانی کرده بودند، معتقد بودند سرمایه‌گذاران نیاز به افشای این اطلاعات، اطمینان از صحت آنها و همچنین ارائه محصولاتی در این زمینه دارند.

در این نظرسنجی ۱۰ بورس اعتقاد داشتند شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس‌های خود را به افشای اطلاعات در رابطه با ESG مجبور نمی‌کنند، اما شرکت‌ها را برای این کار تشویق خواهند کرد. ۵ بورس دیگر معتقد بودند تقاضایی از سوی سرمایه‌گذاران برای افشای اطلاعات مربوط به ESG وجود ندارد، بنابراین حتی نیازی به تشویق شرکت‌ها هم برای این کار نیست.

۷ بورس معتقد بودند تقاضای سرمایه‌گذاران در رابطه با محصولات ESG را به خوبی درک نکرده‌اند، اما با این وجود محصولات مرتبط با ESG را عرضه می‌کنند. شاخص‌های ESG در اکثر بورس‌ها به عنوان اصلی‌ترین محصول ارائه‌شده در این بخش بود. علاوه بر شاخص‌های ESG در دو بورس سایر محصولات مرتبط با ESG از جمله اوراق قرضه سبز نیز ارائه می‌شد.

نتایج این بررسی نشان می‌دهد بیشتر بورس‌هایی که عضو فدراسیون بورس‌های جهانی هستند به اهمیت مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری دست‌یافته‌اند. در برخی کشورها دستورالعمل مربوط به ESG تدوین شده و حقوق برابری برای تک‌تک شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران در نظر گرفته شده است. تأثیر مسائل مربوط به ESG بر عملکرد مالی شرکت‌ها توسط بیشتر بورس‌ها پذیرفته شده است و یک منبع ریسک مالی سیستمیک به شمار می‌رود. با این وجود به نظر می‌رسد بین ارتباط مسائل مالی شرکت‌ها با ESG و عملکرد شرکت‌ها مغایرتی وجود دارد.

بورس‌ها ممکن است بهترین سازوکار برای افشای مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری برای سرمایه‌گذاران باشند اما لزوماً بهترین استانداردهای ESG را برای شرکت‌های پذیرفته‌شده ارائه نمی‌کنند.

همچنین تأکید بیش از حد روی گزارش‌ها و عدم مشارکت واقعی سرمایه‌گذاران در گسترش رفتار اجتماعی مسئولانه شرکت‌ها، ممکن است مسیر اصلی شرکت‌ها را منحرف کرده و به جای تعهد واقعی برای تغییر در این زمینه، به یک رویکرد انطباقی تغییر یابد.

نتایج تحقیقات دو سال اخیر فدراسیون بورس‌های جهانی نشان‌دهنده تعهد بیشتر بورس‌های این فدراسیون در راستای عملکرد مناسب در رابطه با مسائل ESG است. افشای این اطلاعات باید طوری باشد تا منافع سرمایه‌گذاران بیش از منافع بورس‌ها باشد.

در کشورهایی که تقاضای سرمایه‌گذاران داخلی برای این امر کمتر وجود دارد، گروه‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی در حمایت از بورس‌ها نقش مهمی دارند و باید تقاضا برای افشای بهتر اطلاعات مربوط به ESG را فراهم کنند. تشویق برای افشای اطلاعات مربوط به ESG برای استفاده در تصمیم‌گیری‌های مفید ضروری است.

۳- فعالیت بورس های بین المللی در مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

Indonesia Stock Exchange
Bursa Efek Indonesia

۱-۳- بورس اندونزی

بورس اندونزی در سال ۲۰۱۴ خط مشی مسئولیت اجتماعی شرکتی خود را بر اساس معیارهای ISO 26000 تدوین کرده است. این بورس موضوع اصلی برنامه‌ی مسئولیت اجتماعی شرکتی خود را به شرح زیر بیان کرده است:

۱. توسعه جامعه
 ۲. آموزش و فرهنگ سازی
 ۳. ایجاد اشتغال و توسعه‌ی مهارت
 ۴. سرمایه گذاری اجتماعی
- بررسی عملکرد بورس اندونزی نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۴ برنامه‌ی مسئولیت اجتماعی شرکتی این بورس بر جنبه‌های آموزش و سرمایه گذاری اجتماعی متمرکز بوده است.

۱-۱-۳- آموزش بازار سرمایه

بورس اندونزی با انجام مستمر برنامه‌های پایدار مسئولیت اجتماعی، این برنامه‌ها را در حوزه‌ی آموزش که بر دستیابی به درک بهتر جامعه از مدیریت مالی، سرمایه گذاری و بازارهای سرمایه تأکید دارد، اجرا می‌کند. هدف بورس اندونزی، اصلاح دانش کل جامعه و به ویژه جوانان از طریق ارائه راهکارهای آموزشی گوناگون و منظم است.

بورس اندونزی اجرای مسئولیت اجتماعی شرکتی را فرصتی برای ارائه خدمات به جامعه می‌داند. این امر به ویژه در مورد میزان تأثیر استانداردهای بین المللی زندگی در توسعه اقتصادی کشور و بازار سرمایه مورد بررسی قرار گرفته است. بورس اندونزی هر سال اقدام به برگزاری برنامه‌های آگاهی اجتماعی در زمینه آموزش، اجتماع و محیط زیست برای افزایش دانش عمومی جامعه می‌کند.

فعالیت‌های آموزشی بازار سرمایه بخش جدایی ناپذیر برنامه این بورس برای عمومی کردن بازار سرمایه به منظور افزایش دانش عمومی سرمایه گذاری است و انتظار می‌رود علاقه‌ی عموم مردم را به سرمایه گذاری در این بازار افزایش دهد. برنامه‌ی آموزشی بازار سرمایه بورس اندونزی ساختاری منظم دارد و به طور مستمر بازبینی می‌شود. این برنامه شامل موارد زیر است:

۱. آموزش بازار سرمایه متعارف
 ۲. آموزش بازار سرمایه اسلامی
 ۳. برگزاری انجمن سرمایه گذاران
 ۴. برگزاری مسابقات کشوری بازار سرمایه برای دانشجویان
 ۵. گنجاندن مواد آموزشی بازار سرمایه در برنامه درسی مقاطع مختلف تحصیلی
- مجموع هزینه‌های آموزشی بورس اندونزی در سال ۲۰۱۴ برای مردم این کشور به ویژه برای دانش آموزان و دانشجویان بالغ بر ۲/۶ میلیارد روپیه^{۲۰} بوده است.

۲-۱-۳- کمیته‌ی مدیریت

ریسک و فناوری اطلاعات

بورس اندونزی به اصلاح کیفیت آموزش در این کشور اهمیت می‌دهد. یکی از برنامه‌های مربوط به مسئولیت اجتماعی شرکتی که توسط بورس اندونزی با همکاری شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار^{۲۱} و تسویه وجوه^{۲۲} بورس اندونزی انجام شده، بهبود آموزش به وسیله ابزار آموزشی مبتنی بر فناوری اطلاعات است. به این وسیله بورس اندونزی ابزار آموزشی مبتنی بر فناوری اطلاعات را برای اساتید در حوزه‌های ریاضی، علوم طبیعی و زبان انگلیسی فراهم می‌کند. از آنجا که مهارت اساتید در این حوزه‌ها زمان بر است، آموزش استفاده از این ابزارها تا زمان مهارت اساتید، ارائه می‌شود.

استفاده از امکانات مناسب همراه با توان اساتید، کیفیت آموزش را در این کشور بالا برده و سطح علمی دانش آموزان و دانشجویان را افزایش می‌یابد. اجرای این برنامه‌ها به طور مستمر ارزشیابی می‌شود تا از اثربخشی آن در رسیدن به اهداف مورد نظر اطمینان حاصل شود. مجموع هزینه‌هایی که بورس اندونزی و شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه در سال ۲۰۱۴ میلادی صرف این برنامه‌ها کردند، بالغ بر ۱۶۹ میلیون روپیه بوده است.

بورس اندونزی در سال ۲۰۱۴ به چندین مدرسه در قالب موارد مطرح شده در صفحه بعد کمک کرده است:

- ✓ ساخت کتابخانه در مدارس با صرف هزینه ۳۸ میلیون روپیه
- ✓ تجهیز کامپیوترهای مدارس با صرف هزینه ۶۳ میلیون روپیه
- ✓ اهدای ۱۵ کامپیوتر و ۴ پرینتر به آموزشگاه بازار سرمایه
- ✓ نوسازی کلاس‌های مدارس با صرف هزینه ۴۶ میلیون روپیه

۳-۱-۳- توسعه‌ی جامعه و اجتماع

بورس اندونزی به منظور تحقق یک زندگی اجتماعی بهتر به ویژه در زمینه‌ی بهبود رفاه، برنامه‌هایی با محوریت توسعه اجتماعی را در سال ۲۰۱۴ پیاده کرده که شامل موارد زیر بوده است:

- ✓ ساخت مزرعه: این فعالیت ادامه‌ی برنامه‌ی سال ۲۰۱۳ بوده که شامل تهیه دوره‌ای دانه و بذر، مشاوره‌ی کشاورزی توسط افراد حرفه‌ای و نظارت بر پیشرفت کار این افراد بوده است. تلاش بورس اندونزی در این زمینه هدفمند بود و قصد داشت به این وسیله به کشاورزان و جامعه کمک کند تا درآمدشان افزایش یابد و تعداد گوسفندان را که روبه کاهش بود، افزایش دهند. این بورس در سال ۲۰۱۳ در حدود ۳۷۶ میلیون روپیه برای این طرح اختصاص داده بود و در سال ۲۰۱۴، ۶۱ میلیون روپیه دیگر به آن افزود.
- ✓ ساخت مزرعه برای پرورش بز و بره: این برنامه شامل تهیه دانه و بذر، افزایش کاه و جو، مشاوره مزرعه‌داری توسط افراد حرفه‌ای و نظارت بر پیشرفت کار گروه مزرعه‌داران بود. در سال ۲۰۱۴ بورس اندونزی ۱۳۷ میلیون روپیه به این برنامه اختصاص داده است.

۳-۱-۴- طرح‌های حمایتی بورس اندونزی

- ✓ بورس اندونزی در این طرح به مردم آسیب‌دیده ناشی از حوادث طبیعی کمک می‌کند. کلیه اقدامات لازم از لحظه وقوع حادثه تا فعالیت‌های جبرانی پس از حادثه و اسکان آنها توسط این بورس انجام می‌شود. برخی فعالیت‌های انسان دوستانه بورس اندونزی در سال ۲۰۱۴ به شرح زیر است:
- ✓ کمک به قربانیان سیل در مانادو: کمک‌رسانی بورس اندونزی شامل سه مرحله بود. در ابتدا مرکز خیریه این بورس مبلغ ۱۰۰ میلیون روپیه به افراد حادثه‌دیده اهدا کرد. در ادامه به قربانیان این سیل در ۴ محل حادثه‌دیده ۱۲۲ میلیون روپیه اهدا شد. در ادامه و در تاریخ ۱۴ فوریه ۲۰۱۴ بورس اندونزی مبلغ ۲۸ میلیون روپیه برای تهیه‌ی لباس و کفش فرزندان قربانیان این حادثه پرداخت کرد.
- ✓ کمک به قربانیان فوران آتش‌فشان مونت کلود: کمک‌رسانی بورس اندونزی در این حادثه شامل دو مرحله بود. در ابتدا امداد رسانی برای رفع نیازهای اساسی قربانیان بالغ بر ۳۰۰ میلیون روپیه در ۲۲ فوریه ۲۰۱۴ و در ادامه کمک نقدی ۳۰۰ میلیون روپیه‌ای برای اسکان چندین خانواده که بر اثر این آتش‌فشان خانه‌های خود را از دست داده بودند.
- ✓ کمک به قربانیان آتش‌فشان مونت سینابونگ: بورس اندونزی پس از این حادثه برای پشتیبانی و تدارک نیازهای قربانیان و ساخت امکانات فیزیکی مبلغ ۲۵۰ میلیون روپیه کمک کرد.

۳-۲-۲- بورس مسکو

بورس مسکو یکی از فعال‌ترین مشارکت‌کنندگان در برنامه‌ی ملی روسیه برای افزایش سواد و دانش مالی این کشور است. اقدامات آموزشی این بورس در سال ۲۰۱۴ در بسیاری از شهرهای روسیه انجام و برنامه‌ای تحت عنوان «هفته‌ی دانش مالی» در چندین شهر این کشور برگزار شد. بورس مسکو به منظور افزایش اشتیاق و انگیزه جوانان، کارگاه‌ها و بازی‌های مالی را در کمپ دانش مالی جهانی برگزار کرد.

بورس مسکو در سال ۲۰۱۴ به عنوان بخشی از همکاری خود با فعالان بازار، حدود ۳۰ سمینار با شرکت‌های کارگزاری در مسکو و سایر مناطق کشور روسیه برگزار کرد.

حضور ۲،۷۰۰ بازدیدکننده در موزه تاریخ بورس مسکو در سال ۲۰۱۴ از افتخارات این بورس به شمار می‌رود. در همین سال ادامه فعالیت برای گسترش موزه یاد شده ادامه یافت و بیش از ۷۰ مورد به مجموعه موزه اضافه شد.

۳-۲-۱- فعالیت‌های آموزشی بورس مسکو

بورس مسکو به عنوان بخشی از پروژه‌های پژوهشی و توسعه‌ی این بورس و همچنین آموزش کارکنان کارآموده برای بخش مالی با دانشگاه‌های برجسته فنی و اقتصاد روسیه همکاری می‌کند. این بورس در سال ۲۰۱۴ پروژه‌های مشترکی را با دانشگاه‌های متعددی از جمله دانشگاه اقتصاد روسیه و دانشگاه مالی روسیه انجام داد.

این بورس برای پشتیبانی از فناوری‌های کامپیوتری در سیستم بانکداری و بورس با دانشگاه مهندسی و فیزیک مسکو همکاری می‌کند. همچنین برای دانشجویان این دانشگاه‌ها دوره‌های آموزشی غیرحضور (اینترنتی) برگزار می‌کند. بورس مسکو در مارس ۲۰۱۴ با مشارکت دانشکده مالی مسکو میزبان

رقابت علمی سالیانه‌ی روسیه در زمینه‌ی بازارهای مالی برای دانشجویان و فارغ التحصیلان بود. در این مراسم دوره‌های تخصصی مدیریت ریسک مالی توسط اساتید حرفه‌ای برای شرکت کنندگان برگزار شد.

۲-۲-۳- فعالیت‌های خیریه بورس مسکو

فعالیت‌های خیریه بورس مسکو با هدف کمک به افراد نیازمند به ویژه کودکان صورت می‌گیرد. تأمین مالی برخی پروژه‌ها از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری اختصاصی حوزه‌های اجتماعی از دیگر فعالیت بورس مسکو در این زمینه است. بورس مسکو به منظور افزایش کارایی در امور خیریه و افزایش تعداد افراد تحت پوشش با سازمان‌های غیرانتفاعی خیریه همکاری می‌کند. حضور داوطلبانه کارکنان این بورس در فعالیت‌های خیریه یکی از خط‌مشی‌های اصلی بورس مسکو است. کمیته‌ی خیریه بورس مسکو بر اساس هزینه‌های پیش‌بینی شده و بودجه تأیید شده، در مورد تحت حمایت قرار گرفتن سازمان‌ها و پروژه‌ها اجتماعی تصمیم‌گیری می‌کنند و فعالیت آن به وسیله ریاست کمیته‌ی خیریه اداره می‌شود. بورس مسکو در سال ۲۰۱۴ برای پروژه‌های انسان دوستانه در مجموع ۳۲ میلیون روبل^{۱۳} اختصاص داد. بورس مسکو هزینه درمان کودکانی که از بیماری‌های خونی و غدد رنج می‌برند را نیز بر عهده گرفت. این بورس همچنان به همکاری خود با چندین مرکز خیریه ادامه می‌دهد. علاوه بر موارد ذکر شده و همکاری بورس مسکو با سازمان‌های غیرانتفاعی، مشارکت در پروژه‌های خیریه خصوصی برای کودکان نیز در چهارچوب اهداف این بورس در زمینه فعالیت‌های خیریه است. یکی از اقدامات این بورس در سال ۲۰۱۴ انتشار کتاب رنگی و تصویری برای کودکان بود که مشکلات بینایی داشتند. کارکنان بورس مسکو داوطلبانه در فعالیت‌های مؤسسه‌های خیریه مشارکت می‌کنند. این افراد در دسامبر ۲۰۱۴ در پروژه‌ای که برای تهیه کالاهای پزشکی بیمارستان سه هفته به طول انجامید، مشارکت کردند. اطلاعات مربوط به فعالیت‌های خیرخواهانه‌ی بورس مسکو بر روی پورتال داخلی این بورس قرار دارد و در دسترس همه کارکنان است. همچنین اخبار روزانه‌ی شرکت در مورد فعالیت‌های خیرخواهانه از طریق ایمیل به کارکنان اطلاع‌رسانی می‌شود.

۳-۳- بورس استانبول

مسئولان بورس ترکیه معتقد هستند که پایداری بازارهای مالی و شرکت‌ها و همچنین رشد اقتصادی، نقش عمده‌ای در توسعه منظم و منطقی جوامع در سطح جهانی ایفا می‌کند. به همین منظور با ترویج هنر و فرهنگ، آموزش و کمک به فعالیت‌های خدمات اجتماعی از طریق بورس استانبول، برای حرکت به سوی یک کشور توسعه یافته تلاش می‌کنند.

بورس استانبول در پروژه‌های مربوط به افزایش کیفی آموزش در سطح مدارس، آموزشگاه‌ها و دانشگاه‌ها شرکت می‌کند و با سرمایه‌گذاری در استان‌ها و بخش‌های فاقد فرصت‌های کافی، باعث اطمینان از ارتقای کیفیت آموزش و گسترش آگاهی آموزشی در سطح ترکیه می‌شود. از دیگر سو، رشد کلی از طریق توانمندسازی افراد بزرگسال برای مشارکت در زندگی تجاری با آموزش و دوره‌های حرفه‌ای فصلی و هفتگی، تضمین می‌شود.

۱-۳-۳- مدارس بورس استانبول

بورس اوراق بهادار کشور ترکیه در سال ۱۹۹۷ در چهارچوب برنامه تدوین شده نظام آموزش و پرورش این کشور اقدام به ساخت ۴۶ مدرسه کرد. بورس ترکیه در راستای چهارچوب یادشده و مطابق با نیازهای منطقه‌ای اقدام به ساخت ۴۳۲ مؤسسه آموزشی در ۲۷۷ منطقه در ۸۰ استان سراسر ترکیه کرده است. این اقدامات بورس ترکیه به عنوان بخشی از «مشارکت عملی در پروژه ملی آموزش و پرورش» برای کمک به توسعه منطقه‌ای و ایجاد فرصت‌های برابر در سراسر این کشور بوده است. بورس استانبول با راه‌اندازی «صندوق سرمایه‌گذاری آموزش و پرورش» با بودجه اولیه ۳۲ میلیون لیر ترکیه در تأمین مالی این پروژه سهیم شده است. این صندوق با مدیریت بورس استانبول اداره می‌شود و بودجه این صندوق در حال حاضر به ۱/۵ میلیون لیر ترکیه رسیده است. بورس استانبول تلاش‌های بسیاری در توسعه آموزش و پرورش این کشور داشته و با ارائه خدمات آموزشی به حدود ۸۰۰,۰۰۰ دانش‌آموز نقش به‌سزایی در رشد آموزش این کشور داشته است. این بورس در ساخت اماکن آموزشی مانند مدارس ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان، فنی و حرفه‌ای، مدارس شبانه‌روزی، سالن‌های اجتماع مانند سالن‌های کنفرانس و سالن ورزش نقش خود را به خوبی ایفا کرده است. بورس استانبول با حمایت از سیاست‌های دولت این کشور با شعار «هیچ استانی بدون دانشگاه» اقدام به ساخت ۱۵ دانشگاه در ۱۰ استان کرده است.

۲-۳-۳- فعالیت‌های فرهنگی و هنری بورس استانبول

۱-۲-۳-۳- مجموعه فرهنگی بورس استانبول

بورس استانبول با سامان‌دهی فعالیت‌های هنری مانند برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی، برگزاری نمایشگاه در مدرسه‌ها و... در توسعه فرهنگی کشور ترکیه نقش مهمی ایفا کرده است. سالن‌های نمایشگاهی در داخل ساختمان بورس این کشور حضور دارند و از طریق پشتیبان حمایت می‌شوند. مجموعه فرهنگی بورس

استانبول در کانون توجه این بورس قرار دارد و روز به روز در حال رشد است. در حال حاضر این مجموعه با ظرفیت بیش از ۴۰۰ اثر هنری در حال فعالیت است.

۳-۲-۲- گروه موسیقی بورس استانبول

یکی دیگر از پروژه‌های اجتماعی ارائه شده توسط بورس استانبول، گروه موسیقی این بورس است که با هدف به یادگار گذاشتن آن برای نسل‌های آینده طراحی شده است.

بورس استانبول در این زمینه در حال به خدمت درآوردن اساتید برجسته موسیقی ترکیه همراه با تک‌نوازی موسیقی استانبولی به منظور سازمان‌دهی برای برگزاری کنسرت در شهرهای زیادی از این کشور است. همچنین این بورس اقدام به برگزاری کارگاه‌های آموزشی موسیقی در دانشگاه‌های این کشور کرده است.

۳-۳- پشتیبانی از فعالیت‌های ورزشی

یکی از حامیان اصلی جشنواره فرهنگی Ethnosport سال ۲۰۱۶ استانبول، بورس استانبول بود. این جشنواره توسط سازمان جهانی Ethnosport برای احیای ورزش‌های سنتی سازمان‌دهی شده است. این بورس از یک کماندار ملی پارالمپیک کشور ترکیه به نام عبدالله یورولماز از طریق فدراسیون ورزش‌های معلولین و فدراسیون تیراندازی ترکیه حمایت کرد. با پشتیبانی و حمایت از این ورزشکار، به معرفی او در کشور ترکیه پرداخته شد تا مردم این کشور او را بهتر بشناسند و او برای رسیدن به موفقیت‌های بیشتر تلاش کند.

۳-۴- کشته‌شدگان بورس استانبول

یک مأمور پلیس و یک شهروند، در حمله‌ای ضربتی در حالی که از بورس استانبول دفاع می‌کردند، کشته شدند. بورس استانبول کمک به خانواده‌های این شهدار از وظایف خود در راستای مسئولیت اجتماعی می‌داند و از آنها به صورت مادی و معنوی حمایت می‌کند. در این زمینه آپارتمان‌هایی برای خانواده‌های کشته‌شدگان خرید شده است. علاوه بر این، بورس استانبول مسابقاتی مانند فوتبال را به نفع این خانواده‌ها برگزار می‌کند. همچنین در محوطه‌ی این بورس لوح یادبودی برای برخی از شهیدان همکار بورس ساخته شده تا یاد آنها را جاودانه کند. برگزاری مراسم یادبود برای شهیدان از دیگر اقدامات بورس استانبول است.

۳-۴- بورس ژاپن

۳-۴-۱- آموزش جامعه در زمینه مسائل اقتصادی و مالی

بورس ژاپن به عنوان بخش اصلی زیرساخت مالی و اقتصادی این کشور در زمینه آموزش‌های اقتصادی و مالی به طور مستمر در حال فعالیت است. هدف این بورس افزایش دانش عموم مردم در زمینه بورس، تأمین مالی و بالابردن درک استفاده از خدمات مالی مناسب و کمک به مردم این کشور از طریق آموزش سرمایه‌گذاران حقیقی (خرد) است.

۳-۴-۱- آموزش اقتصادی و مالی

✓ آکادمی بورس ژاپن

بورس ژاپن با برگزاری دوره‌های سرمایه‌گذاری در رابطه با سهام، صندوق‌های قابل معامله در بورس، ابزار مشتقه و... به افزایش توان علمی علاقه‌مندان کمک می‌کند. علاوه بر این، دوره‌هایی در رابطه با اقتصاد کلان و آخرین نظریه‌های اقتصادی توسط این بورس برگزار می‌شود. علاوه بر برگزاری دوره‌های یاد شده، بورس ژاپن میزبان سخنرانان متخصص بین‌المللی در زمینه‌های اقتصادی است.

✓ گسترش مدارس (ابتدایی تا دبیرستان)

اقتصاد و شرکت‌های سهامی، بخشی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره مردم ژاپن است، اما در مدارس این کشور فرصت زیادی برای تدریس این مباحث وجود ندارد. به همین دلیل بورس ژاپن کارکنان خود را برای سخنرانی در مورد موضوعاتی مانند سیاست، اقتصاد و شهروندی عمومی به کار می‌گیرد. این سخنرانی‌ها شامل توضیح چهارچوب شرکت‌های سهامی عام و آشنا کردن دانش‌آموزان و دانشجویان با مفاهیم مالی و اقتصادی است. در سال ۲۰۱۳ کارکنان بخش آموزش بورس ژاپن در ۶۸ مدرسه در مورد مسائل یاد شده به سخنرانی پرداختند و در مجموع بیش از ۸،۰۰۰ دانش‌آموز و دانشجو در این سخنرانی‌ها حضور داشتند.

✓ سخنرانی‌های اقتصادی برای والدین و جوانان

بورس ژاپن با برگزاری دوره‌های آموزشی در تابستان و سایر تعطیلات برای والدین و جوانان به افزایش دانش مردم این کشور در زمینه امور مالی و اقتصادی می‌پردازد. در سال ۲۰۱۳ میلادی بیش از ۲،۶۰۰ نفر در این گردهمایی‌ها شرکت کردند. بازدید کودکان ۴ تا ۶ ساله از امکانات و تجهیزات بورس ژاپن و ارائه

توضیحاتی پیرامون مسائل مالی و بازار سرمایه این کشور از دیگر اقدامات این بورس است.

✓ سخنرانی‌های دانشگاهی

بورس ژاپن به منظور افزایش توان علمی در زمینه‌های مالی و اقتصادی کارکنان بخش آموزش بورس خود را برای سخنرانی به دانشگاه‌های معتبر سراسر ژاپن معرفی می‌کند. در سال ۲۰۱۳ کارکنان این بخش در ۵۱ دانشگاه بیش از ۱۳۰۰۰ سخنرانی کردند.

✓ حمایت از دوره‌های آموزشی

بورس ژاپن با حمایت از برگزاری دوره‌های آموزشی دو دانشگاه کیو^{۲۴} و سوفیا^{۲۵} برای پرورش استعداد‌های برتر این کشور تلاش می‌کند. برخی از دوره‌های برگزار شده توسط این دانشگاه‌ها شامل قوانین حاکم بر بازار اوراق بهادار، مدیریت، اقتصاد، حسابداری و نحوه پذیرش سهام در بورس است. در سال ۲۰۱۳ به مناسبت ۱۰۰ سالگی دانشگاه سوفیا دوره آموزشی عملکرد بازار اوراق بهادار برگزار شد.

✓ برگزاری سمینار برای اساتید

بورس ژاپن در تابستان و سایر تعطیلات با هدف ارتقای توانمندی‌های اساتید دوره‌های آموزشی برگزار می‌کند. این بورس برای افزایش توانمندی‌های اساتید دوره‌هایی را برای کارمندان و گروه‌های تدریس کننده برگزار می‌کند.

۳-۱-۴-۲- حمایت از کارآفرینان برتر

عوامل محیطی در ایجاد یک اقتصاد پرجنب و جوش برای آینده نقش مهمی ایفا می‌کند. بورس ژاپن به عنوان بخشی از برنامه مشارکت اجتماعی با تأکید بر ایجاد علاقه به شروع کسب و کارهای جدید از تأسیس شرکت‌ها توسط کارآفرینان برتر حمایت می‌کند. این بورس با حمایت از کارآفرینان به تشویق افراد بیشتر برای تأسیس شرکت می‌پردازد.

۳-۱-۴-۳- افزایش سطح آگاهی مردم در زمینه بازار سرمایه

این پروژه به صورت مشترک توسط بورس ژاپن و اعضای انجمن معامله‌گران اوراق بهادار این کشور و سایر گروه‌های فعال در زمینه بازار سرمایه برای افزایش دانش اوراق بهادار انجام می‌شود. برخی از این فعالیت‌ها شامل گنجاندن مواد مالی و اقتصادی در کتاب‌های درسی دانش‌آموزان برگزاری مستمر سخنرانی‌ها و سمینارهای آموزشی برای عموم جامعه است.

۳-۲-۴-۲- افزایش همکاری‌های بین‌المللی

۳-۲-۴-۳- مشارکت و همکاری با سازمان‌های بین‌المللی

✓ فدراسیون جهانی بورس‌ها

فدراسیون جهانی بورس‌ها در جولای ۲۰۱۴ از ۶۰ بورس تشکیل شده بود. اقدامات مختلف این فدراسیون شامل پیشنهادها برای سیاست‌های مرتبط با بازارهای سرمایه، انجام تحقیق و نظرسنجی و ارائه‌ی داده‌های آماری است. همچنین فدراسیون جهانی بورس‌ها از بالا بردن اعضای خود با تبادل اطلاعات و پشتیبانی از بورس‌ها جدید حمایت می‌کند. فعالیت‌های اخیر این فدراسیون شامل تقویت توابع کنترل ریسک در واکنش به گسترش معاملات پرتکرار^{۲۶}، تبادل اطلاعات در مورد مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی و همچنین امنیت در دنیای مجازی است.

بورس ژاپن با شرکت در مجامع عمومی فدراسیون جهانی بورس‌ها و حضور در ترکیب هیئت مدیره و کمیته‌ی کار آن، از اقدامات این فدراسیون حمایت می‌کند.

✓ فدراسیون بورس‌های آسیا و اقیانوسیه^{۲۷}

این فدراسیون در جولای ۲۰۱۴ از ۱۸ بورس تشکیل شده بود که در منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه قرار گرفته است. فعالیت‌های این فدراسیون شامل تسهیل تبادل اطلاعات میان اعضا و حمایت از آنها است. بورس ژاپن دبیر فدراسیون یاد شده است و مسئول برگزاری مجامع عمومی و کمیته‌ی کار آن است. برخی از فعالیت‌های اخیر این فدراسیون شامل اقدامات اعضا برای افزایش معاملات برون مرزی در آسیا، تبادل دیدگاه‌های مرتبط با افزایش توسعه‌ی بازار در کشورهای در حال رشد و انجام مطالعات تطبیقی در مورد ساختار بازار سرمایه است.

۳-۲-۴-۳- پذیرش کارآموز از سایر بورس‌ها (با همکاری آژانس بین‌المللی ژاپن)^{۲۸}

بورس ژاپن از سال ۱۹۹۰ از اساتید و کارآموزان بورس‌های کشورهای مختلف برای کمک به توسعه‌ی بازارهای سرمایه و بازارهای اوراق بهادار در کشورهای آسیای شرقی استقبال می‌کند. بخشی از فعالیت‌های آموزشی این افراد در مورد نقش راهبردی شرکتی‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ژاپن است. نحوه پذیرش سهام، دستورالعمل‌های معاملاتی، سیستم نظارت بر معاملات و همچنین سایر فعالیت‌های خود انتظامی از دیگر فعالیت‌های این کار گروه است، این برنامه شامل بازدید از مؤسسات مالی، شرکت‌های اوراق بهادار و سایر سازمان‌های مرتبط نیز می‌شود.

۳-۲-۴-۳- افزایش فعالیت‌های تحقیقاتی

۳-۲-۴-۳-۱- انجام فعالیت‌های علمی مشترک با دانشگاه توکیو

بورس ژاپن با همکاری دانشگاه توکیو فعالیت‌هایی در زمینه فناوری‌های تحلیل داده‌ها و تکنولوژی‌های شبیه‌سازی انجام داده است تا به ثبات و کارایی ارزشیابی ابزارهای مالی کمک کند. تیم تحقیقاتی بورس ژاپن با دو تیم تحقیقاتی در بخش سیستم‌های نوآوری و دانش‌مهندسی کار می‌کند تا فناوری تجزیه و تحلیل داده‌های معاملات پرتکرار، با سرعت بالا و سایر مدل‌های معاملاتی را توسعه دهد. این پروژه با شبیه‌سازی بازار امکان عملیات با ثبات و کارا در بازارهای سرمایه را فراهم می‌کند.

۳-۴-۲- مقاله‌های منتشر شده توسط بورس ژاپن

بورس ژاپن در حال بررسی تغییرات در محیط‌های عملیاتی و سیستم‌های قانونی مرتبط به منظور ایجاد یک بازار سرمایه جذاب‌تر است. نتایج این بررسی‌ها با همکاری مدیریت بورس ژاپن و محققان خارج از این بورس به صورت مقاله منتشر می‌شود.

۳-۴-۳- گروه مطالعاتی بورس ژاپن

در مورد ابزارهای مالی و اوراق بهادار چهارچوب قانونی امور مالی و اوراق بهادار بورس ژاپن در سال‌های اخیر با پیشرفت ابزارهای مالی و اوراق بهادار تغییرات زیادی داشته است. گروه تحقیقاتی بورس ژاپن از تحقیقات تخصصی در مورد امور مالی و اوراق بهادار پشتیبانی می‌کند و زمینه را برای گروه مطالعاتی در مورد ابزارهای مالی و اوراق بهادار فراهم می‌کند تا این مطالعات را در داخل و خارج کشور ژاپن در دسترس همگان قرار دهد. این گروه شامل ۲۴ محقق برجسته است که در مورد طیف گسترده‌ای از مسائل حقوقی با توجه به قانون مالی و اوراق بهادار بحث و تبادل نظر می‌کنند. جلسات ماهانه در توکیو و اوزاکا برگزار می‌شود و گزارش‌های آن در وبسایت بورس ژاپن قابل مشاهده است.

۳-۴-۴- حفاظت از محیط زیست

بورس ژاپن قصد دارد با کاهش مصرف انرژی اقدامات لازم را برای کاهش اثرات زیست محیطی انجام دهد تا به تحقق یک جامعه پایدار کمک کند. این بورس برای افزایش آگاهی کارکنان خود در مورد مسائل زیست محیطی اقداماتی در زمینه کاشت درختان، فعالیت‌هایی مربوط به تمیز کردن اماکن عمومی و... انجام داده است.

۳-۴-۴-۱- اقدامات بورس ژاپن برای کاهش اثرات زیست محیطی

بورس ژاپن برای کاهش اثرات زیست محیطی اقداماتی در زمینه کاهش مصرف انرژی برای روشنایی و تهویه هوا در ساختمان بورس این کشور انجام داده است. به عنوان مثال، میزان برق مصرفی در ساختمان بورس اوراق بهادار ژاپن به طور پیوسته در حال کاهش است به طوری که در سال ۲۰۱۲ نسبت به سال ۲۰۰۲ با کاهش ۱۲ درصدی روبه‌رو بوده است. این کاهش مصرف در نتیجه جایگزینی تجهیزات تهویه مطبوع و همچنین تلاش برای افزایش آگاهی اثرات مخرب بر محیط زیست در میان کارکنان بوده است. برخی از اقدامات بورس ژاپن برای کاهش مصرف برق شامل استفاده از نوت‌بوک به جای رایانه‌های رومیزی، کاهش نور در سالن‌هایی که تردد کمتری دارد، خاموش کردن روشنایی‌های غیرضروری و... بوده است. علاوه بر کاهش مصرف برق، مصرف کلی انرژی در ساختمان بورس ژاپن از جمله مراکز داده کاهش یافته است. این بورس برای بهبود کارایی زیرساخت‌ها و کاهش مصرف کلی انرژی اهمیت بسیاری قائل است؛ زیرا معتقد است افزایش کارایی زیرساخت‌ها برای کاهش اثرات مخرب زیست محیطی و ایجاد یک جامعه پایدار امری ضروری است.

۳-۴-۴-۲- برنامه درختکاری بورس ژاپن

در بورس ژاپن فعالیت‌هایی در رابطه با کاشت درخت انجام شده است تا آگاهی از حفاظت محیط زیست در میان کارکنان جوان افزایش یابد. در سال ۲۰۱۳ در مجموع ۵۰ نفر از کارکنان شرکت بورس ژاپن و سایر نهادهای مالی این کشور ۷۰ درخت کاشتند. مدارس ابتدایی نیز در راستای فعالیت‌های کاشت درخت با هدف عمیق کردن درک دانش‌آموزان از اهمیت مسائل زیست محیطی از بورس ژاپن پیروی کردند.

۳-۴-۵- مشارکت در جامعه

بورس ژاپن مشارکت فعالی در زمینه‌هایی که به سود این کشور است، دارد. به عنوان مثال در سال ۲۰۱۳ فعالیت‌هایی در زمینه ایجاد محرک‌هایی برای پاک‌سازی‌های محلی انجام داد. همچنین در منطقه‌ای که بورس اوراق بهادار توکیو در آن قرار دارد، جشنواره‌ای برگزار کرد. علاوه بر این کارکنان بورس ژاپن در زیباسازی یکی از خیابان‌های مشهور شهر اوزاکا همکاری کردند. بورس ژاپن در پی تقویت فعالیت و مشارکت خود در این زمینه است تا بتواند جامعه جوان کشورش را به حفاظت از محیط زیست تشویق کند.

۴- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

مسئولیت‌های اجتماعی بخش مهمی از اقدامات شرکت‌ها در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه است. این خدمات به مرور زمان گسترده و وسیع‌تری شامل توجه به مسائل زیست محیطی و طیف گسترده‌تری از خدمات اجتماعی را در بر گرفته است. انجام این امور بر این اندیشه استوار گشته که توسعه پایدار یک کشور بدون توجه به توسعه زیرساخت‌های اجتماعی و توجه به مسائل زیست محیطی امکان‌پذیر نیست و هر شرکت در قبال بهره‌گیری از امکانات اجتماعی و محیطی باید مسئولیت‌هایی پذیرفته و اقداماتی را به انجام رساند. بورس‌ها نیز به عنوان شرکت‌هایی بزرگ، معتبر و فعال در عرصه مالی خود را در قبال اجتماع و محیط زیست مسئول شمرده‌اند. تعداد درخور ملاحظه‌ای از بورس‌های عضو فدراسیون جهانی بورس‌ها به اقدامات گسترده‌ای در ارتباط با مسائل زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی می‌پردازند. این اقدامات بیشتر بر آموزش‌های گسترده از عمومی تا تخصصی و اقداماتی در راستای حفظ محیط زیست تمرکز یافته است. همچنین بهبود راه عمومی، فعالیت‌های فرهنگی و هنری، ساخت مدرسه و موزه و مواردی از این دست از جمله اقدامات بورس‌ها در راستای دستیابی به توسعه پایدار است. توجه بورس‌ها به اقدامات زیست محیطی، اجتماعی و راهبردی در راستای دستیابی به توسعه پایدار نشان‌دهنده جایگاهی است که آنها در اقتصاد ملی برای خود قائل‌اند.

social responsibility: A theory of the firm perspective.”

Academy of management review 26, no. 1 (2001).

15. Margolis, Joshua D., and James P. Walsh. “Misery loves companies: Rethinking social initiatives by business.” *Administrative science quarterly* 48, no. 2 (2003).

پانویس‌ها

1. World Federation of Exchanges (WFE)
2. Environmental, Social And Governance (ESG)
3. Corporate Social Responsibility (CSR)
4. Sustainability in Capital Markets
5. WFE Annual Sustainability Survey
6. Sustainability Concerns
7. Reputation/ Public Relations
8. Expanded Business Opportunities
9. Investor Pressure
10. Insufficient demand
11. Lack of resources to implement
12. Encourage or require ESG disclosure
13. offering education initiatives for issuers and investors
14. ESG indices
15. Green Bond
16. Global Reporting Initiative
17. International Integrated Reporting Council
18. Carbon Disclosure Project
19. Sustainability Accounting Standards Board
۲۰. هر دلار آمریکا تقریباً برابر ۱۳,۳۳۵ روپیه اندونزی در تاریخ یادشده بوده است.
21. Kustodian Sentral Efek Indonesia (KSEI)
22. Kliring Penjaminan Efek Indonesia (KPEI)
۲۳. هر دلار آمریکا تقریباً برابر ۵۶/۴ روبل مسکو در تاریخ یادشده بوده است.
24. Keio University
25. Sophia University
26. High-Frequency Trading (HFT)
27. Asian and Oceanian Stock Exchanges Federation (AOSEF)
28. Japan International Cooperation Agency (JICA)

1. Aluchna, Maria. *The Dynamics of Corporate Social Responsibility*. London: Springer International Publishing Switzerland, 2017.

2. Exchange, Indonesia Stock. “Annual Report.” *IDX Publications*, 2014: 180-185.

3. Exchange, Moscow. “Annual Report.” *MICEX Publications*, 2014: 46-47.

4. Exchanges, World Federation. “WFE Sustainability Survey.” *WFE Publications*, 2017: 1-19.

5. Groupe, Japan Exchange. “Annual Report.” *JPX Publications*, 2014: 64-66.

6. Istanbul, Borsa. “Annual Report.” *BIST Publications*, 2016: 76-81.

7. Azlan, A., & Susela, D. (2007). Corporate social reporting in Malaysia: A political theory perspective. *Malaysian Accounting Review*.

8. Belal, A. (2001). A study of corporate social disclosures in Bangladesh. *Managerial Auditing Journal*.

9. Friedman, Milton. “The social responsibility of business is to increase its profits.” *Corporate ethics and corporate governance* (2007).

10. Scott, W. Richard, and Gerald F. Davis. *Organizations and organizing: Rational, natural and open systems perspectives*. Routledge, 2015.

11. Clarkson, Max E. “A stakeholder framework for analyzing and evaluating corporate social performance.” *Academy of management review* 20, no. 1 (1995).

12. Carroll, Archie B. “The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders.” *Business horizons* 34, no. 4 (1991).

13. Waddock, Sandra A., and Samuel B. Graves. “The corporate social performance-financial performance link.” *Strategic management journal* (1997).

14. McWilliams, Abigail, and Donald Siegel. “Corporate

بورس اوراق بهادار تهران

وبینار دوره‌های آموزش روزانه بورس اوراق بهادار تهران

رایگان

سطح پیشرفته

سطح متوسط

سطح مقدماتی

جهت کسب اطلاعات بیشتر از برنامه دوره‌ها به نشانی <https://tse.ir/cms/Page1650.html> مراجعه فرمایید

- جهت حضور در وبینار آموزشی، واژه: **آموزش بورس و نام و نام خانوادگی** را به سامانه پیامکی بورس به شماره **۱۰۰۰۱۳۴۶** ارسال کنید.
- لینک دسترسی tse.ir/webinar.html
- نام کاربری و رمز عبور قبل از شروع وبینار از طریق سامانه پیامکی بورس ارسال خواهد شد.
- شرکت کنندگان در وبینار تنها در زمان برگزاری کلاس و به صورت زنده قادر به مشاهده محتواهای آموزشی هستند و فایل آفلاین تصویری و یا صوتی در دسترس نخواهد بود.
- تلاش بر این است تا وبینار با بالاترین کیفیت ممکن برگزار شود، اما کیفیت نهایی وابسته به عواملی چون بستری اینترنت است.

ساعت برگزاری: ۱۴ الی ۱۵ (شنبه تا چهارشنبه) ظرفیت: ۳۰۰ کاربر

www.tse.ir sms:10001346 @tsebourseamooz تلفن: ۲۶۷۴۰۷۱۲ تلفن گویا: ۲۶۷۴۱۱۵۱، ۷۱، ۸۱، ۹۱ (داخلی ۵۴۴)

با توجه به محدودیت ظرفیت، اولویت با افرادی است که سریعتر ثبت نام خود را تکمیل کنند

فراخوان معرفی کتاب در ماهنامه بورس

ماهنامه بورس در نظر دارد در هر شماره، به معرفی کتاب‌های منتشرشده در حوزه بورس و سرمایه‌گذاری بپردازد.

بدین وسیله از کلیه نویسندگان و پدیدآوردگان دعوت می‌شود تا آثار خود را جهت معرفی در صفحه «معرفی کتاب» برای این نشریه ارسال نمایند.

لازم به ذکر است ماهنامه بورس متعلق به بورس اوراق بهادار تهران، با رویکرد خبری، تحلیلی و آموزشی، سابقه‌ای بیش از ۲۵ ساله در حوزه انتشار اخبار بازار سرمایه و اطلاعات و آمار اقتصادی دارد.

این ماهنامه به طور تخصصی برای فعالان بازار سرمایه، تمامی ارکان و ناشران بورسی، کارگزاری‌ها، نهادهای مالی (تأمین سرمایه، مشاوران سرمایه‌گذاری، سبدگردان‌ها، صندوق‌های سرمایه‌گذاری) و همچنین مراکز آموزشی به خصوص دانشگاه‌ها منتشر می‌گردد.

شرایط ارسال آثار:

- آخرین ویراستاری کتاب حداقل در سال ۱۳۹۹ صورت گرفته باشد.
- ارسال ۲ نسخه از کتاب (یک نسخه جهت معرفی در ماهنامه بورس و یک نسخه جهت اهدا به کتابخانه بورس اوراق بهادار تهران)
- ارائه درخواست در قالب نامه و شماره تماس جهت ارتباط با مؤلف

نحوه ارسال آثار:

علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را به آدرس تهران، سعادت‌آباد، بلوار شهرداری، نبش خیابان ۱۳ شرقی، پلاک ۳ کد پستی: ۱۹۹۸۸۹۶۵۵۱ جهت بررسی ارسال نمایند.

شماره تماس دفتر ماهنامه بورس:
۵۷۲-۴ داخلی ۲۶۷۴۱۱۵۱

آدرس پست الکترونیک ماهنامه:
mahnamehourse@gmail.com

آدرس اینترنتی:
www.tsemag.ir

مدیریت توسعه فرهنگ سرمایه‌گذاری بورس اوراق بهادار تهران برگزار می‌کند

کارگاه‌های آموزشی پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

موضوع کارگاه

آموزش پس‌انداز و سرمایه‌گذاری متناسب با مقطع تحصیلی و رده‌سنی به همراه ارائه بسته‌های فرهنگی رایگان

شرکت کنندگان

دانش‌آموزان، هنرجویان، مربیان، معلمان و اولیا دانش‌آموزان شهر تهران

محل برگزاری

مدارس و هنرستان‌های
شهر تهران
و یا بورس اوراق بهادار تهران

اطلاعات و هماهنگی

۲۶۷۴۱۱۵۱

داخلی ۵۷۲

تهران، سعادت‌آباد، بلوار شهرداری،
نبش خیابان ۱۳ غربی، پلاک ۳

بورس اوراق بهادار تهران

شرکت توسعه مدیریت
و آموزش بورس (سهامی خاص)
وابسته به سازمان بورس و اوراق بهادار

دوشنبه‌های بورسی

هر دوشنبه بایک موضوع بورس

ساعت برگزاری ۱۵ الی ۱۶

لینک دسترسی <https://www.skyroom.online/ch/tse/osoul>

جهت ورود به کلاس از گزینه مهمان استفاده کنید و سپس نام و نام خانوادگی را وارد فرمایید.

امکان حضور برای شرکت کنندگان محترم در همان روز از ساعت ۱۴:۴۵ فراهم می باشد.